

RECEȚIONAT

Agenția Națională pentru Cercetare
și Dezvoltare _____

_____ 2024

AVIZAT

Secția AȘM _____

_____ 2024

RAPORT ȘTIINȚIFIC FINAL

pentru perioada 2020-2023

privind implementarea proiectului din cadrul

Programului de Stat (2020-2023)

PATRIMONIUL ACADEMIC UNIVERSITAR DIN RSS MOLDOVENEASCĂ: INVESTIGAREA ȘI VALORIFICAREA BUNELOR PRACTICI

Cifra proiectului - **20.80009.1606.11**

Prioritatea Strategică **IV. Provocări societale**

Rectorul Universității de Stat
din Moldova

ȘAROV Igor

Consiliul științific

STEPANOV Georgeta

Conducătorul proiectului

ROTARU Liliana

L.Ș.

Chișinău 2024

CUPRINS:

1. Scopul, obiectivele și rezultatele planificate și realizate pe parcursul anilor 2020-2023
2. Impactul științific, social și/sau economic al rezultatelor științifice obținute
3. Diseminarea rezultatelor obținute în proiect 2020-2023 (*Anexă nr. 6*)
4. Rezumatul activității și a rezultatelor obținute în proiect în limba română (*Anexa nr. 1*)
5. Rezumatul activității și a rezultatelor obținute în proiect în limba engleză (*Anexa nr. 1*)
6. Lista publicațiilor științifice pentru perioada 2020-2023 (*Anexa nr. 2*)
7. Volumul total al finanțării proiectului pentru perioada 2020-2023 (*Anexa nr. 3*)
8. Componența echipei pe parcursul anilor 2020-2023 (*Anexa nr. 4*)
9. Raportarea indicatorilor (*Anexa nr. 5*)

1. Scopul proiectului

Valorificarea patrimoniului academic universitar și crearea suportului teoretico-științific și informațional pentru elaborarea/îmbunătățirea politicilor naționale în domeniul educației și științei, pacificării/armonizării etnice și sociale din Republica Moldova

2. Obiectivele proiectului 2020–2023

- identificarea, selectarea, clasificarea și publicarea documentelor din arhivele de stat, instituționale și particulare din Republica Moldova și de peste hotare;
- elaborarea metodologiei și a instrumentelor de lucru pentru identificarea și colectarea surselor orale privind patrimoniul academic universitar;
- înregistrarea mărturiilor, informațiilor oferite de către cadrele didactico-științifice care au activat și a studenților care și-au făcut studiile universitare în perioada sovietică, informații, care ar servi drept instrument de lucru pentru cercetarea istoriei învățământului superior din Republica Moldova și educația civică a tinerei generații;
- sistematizarea și traducerea în limba română a documentelor din arhivele naționale, instituționale și particulare;
- punerea în circuitul științific național și internațional a surselor documentare și informațiilor inedite cu referire la subiectul cercetat prin publicarea ediției critice, bilingve ruso-române a surselor documentare și orale;
- elaborarea studiului monografic și a articolelor științifice privind patrimoniul academic universitar care va servi drept suportului teoretico-științific și informațional pentru elaborarea/îmbunătățirea politicilor naționale în domeniul educației și științei din Republica Moldova;
- facilitarea procesului de apropiere și integrare a învățământului universitar de pe ambele maluri ale Nistrului prin cercetarea patrimoniului academic universitar comun din perioada sovietică;
- diseminarea valorilor de patrimoniu academic universitar în scopul preluării și implementării bunelor experiențe ale învățământului superior din perioada respectivă.

3. Rezultate planificate conform proiectului depus

Măsurabile

1. publicarea unui studiu monografic,
2. publicarea a 40 de articole științifice în reviste de specialitate naționale și internaționale, inclusiv cu factor de impact,
3. publicarea a 2 volume de documente

Prezumptive

- recomandări de îmbunătățire a politicilor educaționale
- recomandări de îmbunătățire/corectare a politicii în domeniul științei
- recomandări de reconciliere și armonizare etnică și socială prin învățământ și educație etc.

4. Rezultatele obținute

Proiectul PAURSSM a fost implementat în cadrul USM de o echipă constituită din 9-10 cercetători, care au activat ținând cont de scopul, obiectivele, metodologia de cercetare.

Activitățile s-au încheiat cu rezultate complexe cu referire la diferite aspecte ale evoluției învățământului superior și prin valorificarea patrimoniului academic universitar din RSSM.

Drept rezultat, cercetătorii au identificat, fotocopiat și colectat documente inedite în urma vizitelor de documentare întreprinse la arhivele naționale (ANA DGAN, Filiala din Tiraspol, ANA DOSP, ASIS) și instituționale (AAȘM, ale USM, USARB, UPSIC, UASM, USMF), arhivele de stat ale Ucrainei (*ЦДІАБОВ* și *ЦДІАГОВ*). Au fost fotocopiate cca 1500 de dosare și a fost creată o bază de documente de arhivă. Din acestea, cca 1000 au fost selectate, clasificate, transcrise, redactate și rezumate în descrieri în limba română. Au fost publicate 4 volume de documente de arhivă, alcătuite și editate critic, de Liliana Rotaru și Alexandru Malacenco. Documentele au fost analizate în studii introductive consistente și sunt însoțite de un aparat critic valoros.

În procesul de investigare a dosarelor de arhivă s-a stabilit că documentele emise de autoritățile de stat, de partid și universitare din RSSM sunt subiective, reflectă tendențios și deformat realitățile sovietice. Pentru a reuși o cercetare cât mai obiectivă și a acoperi golurile documentelor oficiale, cercetătorii au recurs la colectarea izvoarelor de alternativă. A fost elaborată metodologia și instrumentarul științific pentru colectarea surselor de istorie orală (*Ghidul interviului semistructurat* și *Pașaportul interviului semistructurat*) prin provocarea memoriei și interviuarea a circa 60 de foști actanți ai școlii superioare sovietice. Au fost organizate seminare metodologice (2020 și 2022) pentru a oferi suport metodologic (mai ales tinerilor cercetători care au constituit 40% din echipă) în procesul de identificare a persoanelor pasibile de interviuat, de desfășurare a și de prelucrare a interviului. Drept urmare, baza de date a fost completată cu cca 60 de înregistrări audio (video), care au fost transcrise, redactate, analizate și publicate în **2** volume de surse orale întitulate *Recurs la memorie: istoria învățământului superior din RSSM* (2022 și 2023) fiind coordonate de Georgeta Stepanov și Ion Valer Xenofontov. Astfel, cercetătorii au acoperit o parte a deficitului de surse istorice pentru cercetarea fenomenului învățământului superior în perioada sovietică, pe care îl moștenește Republica Moldova.

Alte instrumente de lucru, elaborate, publicate și puse la dispoziția cercetătorilor sunt: 1. volumul bibliografic *Învățământul superior din RSSM. Bibliografie*, care repertoriază 2509 de titluri de publicații științifice, articole de presă, publicistica cu referire la acest subiect începând cu anul 1940 și până în prezent, și care constituie un instrument bibliografic prețios ce poate fi utilizat de cercetători, de studenți, masteranzi și doctoranzi în procesul de elaborare a lucrărilor științifice, a tezelor de licență, master și de doctorat; 2. *Dicționarul abrevierilor sovietice* (11,5 c.a), elaborat de Ruslan Șevcenco, însumează peste 900 de abrevieri și acronime folosite în literatura, documentele oficiale, corespondență și discursul oral sovietice, care au devenit indescifrabile odată cu îndepărtarea de era sovietică. Iar dicționarul este un instrument de lucru valoros pentru cercetători, cât și pentru studenți, doctoranzi și oricine se interesează de trecutul nostru sovietic.

Exploatănd diferitele categorii de surse istorice, metodologia de cercetare și instrumentele științifice elaborate, executorii proiectului au elaborat și publicat în anii 2020-2023: **3** monografii, inclusiv, **1** monografie (23,7 c.a.) internațională; **1** capitol în monografiile internaționale; **3** volume ale conferințelor științifice (57,3 c.a.); **147** de studii și articole științifice publicate în reviste, culegeri naționale și internaționale, inclusiv **4** articole în reviste din bazele de date Web of Science și SCOPUS și **2** în alte reviste din străinătate recunoscute; **24** articole/studii în reviste din Registrul National al revistelor de profil, categoria B; **8** în culegeri de lucrări științifice editate peste hotare; **56** în culegeri de lucrări științifice editate în RM; **5** în lucrările

conf. șt. internaț. (peste hotare); **14** în lucrările conferințelor științifice internaționale (RM); **33** în lucrările conferințelor șt. naționale cu participare internațională; **1** articol în lucrările conferințelor științifice naționale. Numărul publicațiilor este de 3,7 ori mai mare decât cel planificat. De asemenea, au fost publicate **60** de teze în lucrările conferințelor științifice naționale și internaționale; **5** articole în volume enciclopedice și mai multe articole de popularizare a științei.

Rezultatele cercetării au fost diseminate și în cadrul conferințelor la care au fost prezentate **118** de comunicări și rapoarte, inclusiv: **53** de comunicări la conferințe internaț. (**21** în afara RM); **40** la conferințe științ-ce naționale cu participare internaț.; **24** la conferințe naționale. De asemenea, au fost popularizate rezultatele cercetărilor prin participare la emisiuni TV, prin publicarea articolelor publicistice, în cadrul prezentărilor de carte, inclusiv la *Bookfest*, în cadrul olimpiadei naționale la disciplina școlară *Istoria*, la reuniunile metodice ale cadrelor didactice din învățământul general, la formările pentru atestarea cadrelor didactice, în cadrul lecțiilor publice ținute studenților de la universități și elevilor de la licee și colegiile din RM.

În cadrul proiectului a fost susținută o teză de doctor în istorie (Alexandru Malacenco, conducător științific Liliana Rotaru), membrii echipei au atras în cercetarea științifică studenții de la ciclul I, licență, în cadrul Seminarului științific studentesc „Mitropolit Varlaam”, FIF, USM.

În cadrul proiectului au fost organizate 4 conferințe: 3 conferințe naț. cu participare internațională 1. *O utopie devenită realitate: învățământul superior în RSSM – de la planificare la reproducere* (2020), 2. *Intelectualitatea română între ideologie, libertate academică și naționalism* (2021), 3. *Student, profesor și cercetător în anii '80-'90: drumul spre regăsire și libertate* (2022) la care au participat cercetători de la instituții de învățământ superior, de cercetare, muzeale, arhive și biblioteci din Chișinău, Oradea, Suceava, București, Iași, Kiev și Budapesta și 4. *Conferința de totalizare a activităților în cadrul proiectului* (2023). Pentru fiecare conferință au fost publicate programul și rezumatele comunicărilor, precum și câte un volum care cuprind contribuțiile științifice ale participanților, volumul ediției I a fost coordonat și editat de Liliana Rotaru și Ion Xenofontov, al II-lea de Liliana Rotaru și volumul ediției a III-a de Lidia Prisac.

Toate lucrările științifice produse în proiect, au fost publicate în seria *Historia Universitaria*, ISBN 978-9975-3454-5-3, inițiată în anul 2020.

În studiile introductive la culegerile de documente, în articolele, studiile și și în monografiile publicate, cercetătorii au analizat contextul și condițiile/resursele în care a fost inițiată crearea sistemului de învățământ superior în RSSM în perioada 1940-1941 și cele de refacere a sistemului după 1944 până la 1947 – concluzionând că cele două etape alcătuiesc perioada de creare și consolidare a învățământului superior de tip sovietic în RSSM, sovieticii transplantând în Basarabia modelul școlii superioare sovietice. S-a combătut imaginea stereotipizată a memoriei colective, care idealizează modul de organizare și acționare a autorităților sovietice în și prin învățământul superior din RSSM și s-au identificat scopurile reale ale regimului comunist în crearea și dezvoltarea un sistem educațional superior ramificat într-o republică unde lipsise o tradiție a învățământului superior. Deficitul de personal științifico-didactic și de potențiali studenți a determinat regimul să aplice mecanisme motivaționale pentru a completa contingentele de studenți și corpurile didactice cu cadre importate din alte orașe și regiuni ale URSS. Tot așa au acoperit și lipsa de literatură științifică, didactică și artistică, reușind într-o perioadă scurtă să creeze șapte școli superioare, toate cu câte un corp profesoral rusolingv sau rusificat, care desfășura activități didactice în limba rusă, în mare parte. În aceste condiții, ÎS

sovietic realiza misiunea de formare profesională a specialiștilor de înaltă calificare și crearea unei intelectualități autohtone, dar mai ales cea de sovietizare, rusianizare și rusificare a noii intelectualități „moldovenești” și prin ei, a întregii societăți din RSSM. Regimul sovietic a promovat o politică lingvistică conștientă și consecventă de rusificare a ÎS din RSSM, ale cărei instrumente au fost implementate prin presiune, disimulată propagandistic, de la crearea sistemului de ÎS în RSSM și au fost definitivitate la mijlocul anilor 1960 prin politica oficială de transformare a limbii ruse în „a doua limbă maternă” și răspândirea bilingvismului. Din primii ani după război, a fost pusă în aplicare politica lingvistică de rusificare și de moldovenizare, ca părți componente ale politicii sovietice de inginerie identitară a studenților din școala superioară din RSSM. Doar că nivelului de alfabetizare în limba rusă și rusificării „sub acoperire” i s-a acordat o atenție mai mare decât moldovenizării, deși aceste două părți ale instrumentarului lingvistic au fost derulate în paralel. Un cumul de condiții și factori au produs un bilingvism asimetric, or, limba română (moldovenească) se studia episodic chiar și în instituțiile de învățământ superior pedagogic și a rămas o materie de studiu neimportantă și desconsiderată de către studenții alolingvi din RSSM, în timp ce limba rusă a fost transformată în *lingua franca* în mediile universitare

Deși a aplicat metode de *soft power*, creând și/sau exploatând premisele favorabile rusificării și moldovenizării fără a apela la amenințări și/sau sancțiuni directe, contradicțiile politicii lingvistice sovietice, care, pe de o parte, declara dreptul popoarelor la o educație în limba maternă, respectul „diferențelor și particularităților naționale”, iar, pe de alta, promova consecvent și agresiv limba rusă în ÎS moldovenesc, transformându-l în „național” după formă și rus după fond, rusificarea provocatoare a corpurilor didactico-științifice și a contingentelor de studenți, manifestările de șovinism velicorus în raport cu „reprezentanții naționalității autohtone – a moldovenilor” au provocat o rezistență a celor din urmă, aceasta fiind manifestată sub diferite forme și cu diferită intensitate în primele două decenii ale perioadei postbelice și au alimentat și amplificat stări de conflict în mediile universitare „multinaționale” din RSSM. Caracterul ocazional, spontan și incidental al rezistenței puținilor studenți și cadre didactice românofone, faptul că așa-zisul „naționalism” al lor nu depășea limitele admise de regim și se încadra într-o „formă moldovenistă” au determinat autoritățile să evite punerea în aplicare a mașinăriei represive tradiționale, cei dintâi fiind reeducați și profilactați de „organele competente”, iar acest fapt a determinat lipsa informațiilor despre rezistența studenților și cadrelor didactice.

În perioada stalinismului târziu, sistemul de ÎS al RSSM a evoluat cu anumite sinuozități, atât din punct de vedere cantitativ, cât și calitativ. Numărând șapte școli superioare în anul academic 1947-1948, sistemul s-a îmbogățit în 1953-1954 cu încă două instituții pedagogice – la Soroca și Cahul, create pentru a acoperi deficitul de învățători pentru rețeaua de școli generale în contextul obligativității învățământului de șapte clase. Locul celor două institute, create în orașe românești în interbelic, a fost ales cu premeditare, nu doar pentru a forma cadre didactice pentru școlile din regiunile periferice ale RSSM, dar și pentru a dilua și sovietiza populația românească prin importul de „specialiști” purtători de limbă rusă și de civilizație sovietică. Evoluția sistemului de ÎS a fost influențat de politicile internă și externă ale statului sovietic, de evenimentele social-politice, de sărăcia postbelică, foametea organizată (1946-1947), deportări (1949, 1951), persecuțiile din campaniile ideologice etc. Au fost analizate dificultățile de creare a infrastructurii adecvate pentru desfășurarea activităților specifice școlilor superioare, concluzia susținând că deși aceasta era o problemă pentru autoritățile RSSM, dificultățile principale rămăneau cele de formare a contingentelor de studenți românofoni și a corpurilor de universitari profesioniști și vorbitori de limbă română. Deși în perioada 1947-1953, procesul de admitere din

instituțiile RSSM a intrat definitiv sub controlul autorităților unionale, comanda de stat nu putea fi îndeplinită cu resursele locale nici la mijl. anilor '50. Înmatricularea reprezentanților „națiunii autohtone – a moldovenilor” a rămas cea mai complicată problemă a sistemului, iar cota moldovenilor nu a depășit 50% nici în școala superioară pedagogică. Discriminarea pozitivă a moldovenilor la admitere nu a soluționat problema în condițiile numărului mic de absolvenți de școli medii și a abandonului academic important, dar și din cauza dezinteresului moldovenilor pentru școala superioară determinat de procesele de instituționalizare a puterii sovietice, de măsurile represive ale regimului, taxele de studii, lipsa burselor etc. Politica de personal a urmat principiile consacrate, dar pe lângă importul de personal din afara republicii, corpurile universitarilor erau completate și prin angajarea propriilor absolvenți. Colectivele didactice rămâneau eterogene din punct de vedere etnic și social, din perspectiva educației, a experienței și calificării profesionale, rusolingve, totodată, calități care au contribuit în mare măsură la rusificarea învățământului superior moldovenesc și la menținerea unei calități discutabile a absolvenților. Campaniile ideologice staliniste au creat o atmosferă tensionată și au produs frică și concurență neloyală, au perturbat activitatea didactică și au distrus cariere. În schimb, autoritățile sovietice au obținut o posibilitate în plus de a controla activitatea și viața cadrelor didactice și de a se implica în funcționarea instituțiilor de ÎS din RSSM, impunând personalul să identifice alte strategii de adaptare la noile condiții de viață și de muncă.

Au fost analizate politica lingvistică în ÎS din RSSM, procesele de rusificare și sovietizare a ÎS, demonstrând că intelectualitatea din RSSM a reușit să deconspire politica propagandistică a regimului comunist de discriminare pozitivă a moldovenilor, fapt care a alimentat și stimulat manifestări, catalogate de putere drept „naționaliste”, o dovadă în plus că sovieticii nu și-au realizat definitiv scopurile, iar ignorarea elementelor de cultură sovietică în favoarea celei cu specific național și de tip occidental, este un argument important, care vine să confirme permanența rezistenței sau frondei intelectualității RSSM împotriva sovietizării și rusificării. Au fost invocați mai mulți universitari, care prin profesionalismul și reputația pe care și-au creat-o, au contribuit în mod esențial la formarea unui număr impunător de profesioniști și la dezvoltarea diferitor domenii ale științelor, au fost puse în valoare experiențe de viață și activitate care pot oferi tinerilor modele de sacrificiu și abnegație puse în serviciul învățământului și științei naționale, care ar putea să-i motiveze și să-i determine să se lase încadrați în cercetare și munca didactico-științifică în Republica Moldova ceea ce va contribui și la diminuarea procesului de migrație a tinerilor.

Cercetătorii au elucidat faptul că nici era „dezghețul” hrușciovist nu a adus prea multă libertate intelectualilor din RSSM, aceștia continuând din inerție să identifice subterfugii care să le permită o anumită doză de libertate academică în condițiile regimului totalitar. În baza unor documente „strict secret”, a fost determinat rolul controlului și educației ideologice asupra intelectualității universitare și a „managementul” rezistenței antisovietice în ÎS din RSSM de către organele de securitate, au fost identificate formele și tipurile de rezistență față de procesele de rusificare și sovietizare a ÎS. Autorii au concluzionat că atât studenții, mai puțin cadrele didactice, și-au adaptat mesajul și acțiunile la politicile regimului, dar rezistența față de acestea nu a dispărut niciodată, acesta putând fi identificată la o lectură atentă a documentelor, fapt care a făcut posibilă mișcarea națională de la sfârșitul deceniului opt al secolului trecut. Au fost analizate transformările pe care le-a suportat ÎS moldovenesc în a doua jumătate a anilor '80 și încep. anilor '90 și gradul de implicare și contribuția cadrelor didactice și a studenților în evenimentele mișcării de renaștere națională din RSSM, inclusiv experiența trăită de intelectualii acelor timpuri. S-a concluzionat că studenții s-au implicat în mișcarea națională începând cu

1988, participarea lor intensificându-se spre sfârșitul lui 1989, după care, activismul studenților a fost mai moderat până la evenimentele din 1992. Studenții s-au implicat prin convingere, în urma analizei proceselor ce derulau în societatea sovietică la sfârșitul anilor '80. Dar au fost și implicați, prin exploatarea revoluționarismului tineresc, fiind atrași și implicați în acțiunile de protest ale Mișcării Democratice și ale Frontului Popular din Moldova. Conștienți că studenții „sunt nucleul tuturor acestor acțiuni”, partidul și organele sovietice și-au orientat întreg arsenalul de instrumente și metode „de convingere” împotriva lor, reușind, în mare parte, să-i țină mai mult în cămine, în sălile de curs, biblioteci, săli sportive și sălile caselor de cultură. S-a conchis că majorității studenților participanți sau spectatori ai evenimentelor din perioada renașterii naționale sunt dezamăgiți de ceea ce a urmat după obținerea independenței RM și au senzația că au fost „folosiți” în calitate de instrumente de manevră de liderii de atunci, care ulterior au făcut carieră politică.

Rezultatele obținute de cercetători în cadrul proiectului PAURSSM au fost înalt apreciate cu medalii de aur, argint și bronz, cu diplome de excelență în cadrul expozițiilor de carte din RM și din afară, la *European Exhibition of Creativity and Innovation*, edițiile 14 și 15, cu diplome de excelență, de merit academic și recunoștință a Academiei de Științe a Moldovei, a diferitor universități din RM și România; Alexandru Malacenco a obținut titlul de laureat al premiului municipal pentru tineret în domeniile literaturii, artei, științei, tehnicii și activism civic (secțiunea științe) în 2022; Sorin Șclearuc este deținătorul Bursei de excelență a Guvernului pe anul 2023; Liliana Rotaru și Ion Valer Xenofontov au fost desemnați laureați ai premiului „Alexandru Boldur” al Academiei de Științe a Moldovei (2022) și altele.

5. Impactul științific, social și/sau economic al rezultatelor științifice obținute în cadrul proiectului

Investigarea detaliată și obiectivă a patrimoniului academic universitar din RSS Moldovenească și identificarea bunelor practici un puternic impact științific, or o bună parte a realizărilor științifice sunt de noutate absolută, reflectând aspecte rămase necercetate în istoriografie, altele au impus noi concluzii asupra unor subiecte din istoria RSSM și au aprofundat nivelul de cunoaștere istorică. Publicarea monografiilor, a celor patru culegeri de documente de arhivă și două de surse orale, precum și a materialelor cercetării constituie o solidă bază argumentativă și servește drept imbold pentru continuarea/aprofundarea cercetărilor ulterioare în domeniu.

Bunele practici, extrase prin cercetare din tradiția și experiența învățământului din perioada sovietică, istoria unor mari personalități care au activat în calitate de cadre didactico-științifice și științifice de diferite etnii și origini sociale, cu diferite viziuni politice, care au ocupat înalte posturi de conducere în sistemul educațional și sovietic, reabilitarea contribuției lor la crearea intelectualității moldovenești contribuie la pacificarea și armonizarea socială și interetnică în Republica Moldova.

Rezultatele cercetărilor, fiind publicate, constituie un suport teoretico-științific pentru autoritățile statului, în procesul de îmbunătățire a politicilor educaționale, politicilor de armonizare a relațiilor interetnice în Republica Moldova, de apropiere a celor două maluri ale Nistrului și reintegrare a țării. Multiperspectivitatea și obiectivitatea cercetării patrimoniului academic universitar contribuie la eficientizarea educației istorice și civice a cetățenilor din Republica Moldova, or modul în care cercetăm și ne cunoaștem trecutul trebuie să promoveze și să întărească pacea și respectul pentru drepturile omului, să contribuie la eliminarea tensiunilor între diferitele grupuri de populație, să asigure înțelegerea și pacea durabilă în perioada de

tranziție în care ne aflăm astăzi. În opinia noastră, rezultatele cercetărilor noastre trebuie să încurajeze activismul civic, să facă posibile atitudini raționale față de trecut și interpretarea critică a lui, precum și să stimuleze identificarea soluțiilor optime pentru rezolvarea problemelor acute ale societății contemporane.

6. Infrastructura de cercetare utilizată în cadrul proiectului

Au fost procurate trei telefoane mobile, utilizate pentru scanarea și fotografierea documentelor inedite de arhivă și pentru înregistrarea interviurilor; un laptop și o imprimantă.

7. Colaborare la nivel național/ internațional în cadrul implementării proiectului

În scopul realizării scopului și obiectivelor proiectului, membrii echipei de cercetare:

- ✓ în baza Contractului de colaborare CPV:79520000-5 (23.X.2020) între USM și *Agenția Națională a Arhivelor* colaborează cu ANA DGAN, ANA DAOSP, ASIS, cu Filiala din Tiraspol a ANRM în scopul valorificării fondurilor și fotocopierea documentelor;
- ✓ în baza Acordului de colaborare dintre Facultatea de Istorie și Filosofie a USM și *Muzeul Național de Istorie a Moldovei* (9.XI.2020), cercetătorii participă și organizează evenimentele științifice comune, precum conferința „Personalități basarabene – parte a patrimoniului cultural-istoric național” (19.IX.2023); expoziția „MNIM la 40 de ani. O istorie ilustrată” (Sorin Șclearuc), ultima arătând și contribuția unor universitari la crearea fondurilor MNIM.
- ✓ pe parcursul activității de identificare a surselor documentare am avut o colaborare fructuoasă cu *Arhiva Centrală a Academiei de Științe a Moldovei*, colaboratorii cărora, cu toată bunăvoința, ne-au pus la dispoziție materialele solicitate și au susținut elaborarea unor articole științifice ale membrilor echipei de cercetare din proiect;
- ✓ colaborează cu instituțiile de învățământ superior din Republica Moldova care le moștenesc pe cele create în perioada sovietică: *Academia de Muzică, Teatru și Arte Plastice, Universitatea Agrară de Stat din Moldova, Universitatea Pedagogică de Stat „Ion Creangă” din Chișinău, Universitatea Tehnică a Moldovei, Universitatea de Stat „Alec Russo” din Bălți* în scopul valorificării fondului lor arhivistic, pentru identificarea persoanelor care au fost studenți sau/și profesori în perioada sovietică și pentru valorificarea memoriei acestora;
- ✓ colaborează cu *Muzeul de Istorie a Orașului Chișinău* și *Muzeul Național de Etnografie și Istorie Naturală din Chișinău* în scopul valorificării fondurilor lor documentar, dar și pentru organizarea manifestărilor științifice etc.
- ✓ colaborează cu bibliotecile națională (BNM), municipale (Biblioteca Municipală „Bogdan Petriceicu Hasdeu”, Biblioteca „Onisifor Ghibu”) și instituțională (Biblioteca USM) în scopul organizării și desfășurării lansărilor/prezentărilor de carte editată în cadrul proiectului PAURSSM , expozițiilor de carte tematică (Expoziția organizată la Facultatea de Istorie și Filosofie a USM de 1 decembrie (anual), etc.
- ✓ colaborează cu arhivele din Ucraina *Центральний державний архів вищих органів влади та управління України* și *Центральний державний архів громадських об'єднань та україніки* în scopul valorificării fondului de documente cu referire la învățământul superior din R(A)SSM și organizarea evenimentelor științifice în comun.

8. Dificultățile în realizarea proiectului

Organizatorice și cele legate de resursele umane:

1. Reticența și lipsă de flexibilitate din partea autorității responsabile (ANCD) în raport cu gestiunea finanțelor și a personalului din proiect:
 - ✓ pandemia de Covid-19 a făcut imposibilă realizarea unor activități proiectate, așa cum ar fi deplasările la arhivele din afara mun. Chișinău, în Federația Rusă, Ucraina etc., participarea la conferințe internaționale sau alte activități care au presupus interacțiune umană și deplasare, iar transferarea resurselor financiare dintr-o categorie de cheltuieli în alta a fost însoțită de o maximă birocratizare și rezistență din partea angajaților (contabililor) de la ANCD. Această atitudine umilește cercetătorul și gestionarul de proiect, care nu au intenția de a delapida banii publici sau a fraudă statul sau instituția finanțatoare, ci de a face cercetări, care sunt și așa foarte puțin finanțate.
2. Birocratizarea excesivă, raportările numeroase și frecvente în condițiile neremunerării activității manageriale a directorului de proiect și dificultății de raportare odată la două-trei luni a unor realizări științifice cuantificabile.
3. În perioada carantinei, decretate în primăvara anului 2020 în legătură cu pandemia de Covid-19, instituțiile de învățământ superior și științifice, arhivele, editurile, bibliotecile și alte instituții și organizații conexe cercetărilor planificate în cadrul proiectului, și-au sistat activitatea sau au optat pentru un regim restrictiv de acces. În legătură cu acest fapt:
 - ✓ procesul de identificare și colectare a surselor de arhivă și a celor de istorie orală a fost sistat pentru perioada carantinei și reluat într-un ritm adaptat regimului de funcționare a instituțiilor respective. Restricțiile impuse de situația epidemiologică au extins etapele de lucru în proiect și, respectiv, termenele de realizare a obiectivelor propuse;
 - ✓ deplasările în orașele universitare din Republica Moldova, la arhivele raionale și arhivele din Federația Rusă, planificate pentru realizarea obiectivelor în primul an de realizare a proiectului, au fost anulate, astfel, colectarea documentelor inedite (fără de care este imposibil de realizat integral scopul proiectului) s-a amânat până la ridicarea restricțiilor raportate la pandemia de Covid-19; Ulterior, odată cu începerea războiului Federației Ruse împotriva Ucrainei, deplasarea la Moscova pentru activități de documentare în arhivele de stat ale Federației Ruse au fost anulate.
 - ✓ s-a realizat un număr mic de interviuri cu persoane-actanți ai învățământului superior din RSS Moldovenească, or aceste persoane sunt la o vârstă respectabilă, intrând în categoria de risc;
 - ✓ procesul de organizare și desfășurare a manifestărilor științifice a decurs anevoios în primii doi ani de derulare a proiectului, evenimentele științifice au fost organizate în regim mixt sau on-line, iar reducerea la minim a comunicării și schimbului de experiență firesc au demotivat cercetătorii să participe.
4. O bună parte a colegiilor de redacție ale diferitor reviste/culegeri etc. nu au acceptat mențiunea că articolul/studiul a fost elaborat în cadrul proiectului respectiv.

Financiare:

- ✓ finanțarea extrem de deficitară a publicațiilor științifice (limitarea sumelor pentru diferite tipuri de lucrări în condițiile în care este nevoie de redactarea lingvistică, corectură, machetare etc.), a deplasărilor pentru documentare și participare la conferințe științifice și alte manifestări științifice în afara Republicii Moldova a redus din randament;

- ✓ mijloace financiare minime pentru asigurarea cercetătorilor cu mijloace tehnice (calculatoare, imprimante și altele);
- ✓ salarizarea mai mult decât modesta a cercetătorilor, care a cauzat, pe de o parte, dezinteresul pentru cercetare și reducerea numărului de publicații și participări la manifestări științifice și, pe de altă parte renunțarea la activitățile de cercetare în proiect: unii cercetători, mai ales tinerii angajați în proiectul PAURSSM, au renunțat la activitatea din cadrul proiectului, iar, cercetători consacrați au renunțat la o parte a normei de angajare în proiect în favoarea altor funcții/posturi, care corespund statutului și autorității lor, inclusiv prin salarizare;

9. Diseminarea rezultatelor obținute în proiect în formă de publicații (Anexa 2)

10. Diseminarea rezultatelor obținute în proiect în formă de prezentări la foruri științifice (Anexă 6)

11. Aprecierea și recunoașterea rezultatelor obținute în proiect (premiu, medalii, titluri, alte aprecieri).

Titluri:

1. ROTARU Liliana și XENOFONTOV Ion Valer – *Laureați ai premiului „Alexandru Boldur” al Academiei de Științe a Moldovei, 2022.*
2. MALACENCO Alexandru – deținător al *Premiului municipal pentru tineret în domeniile literaturii, , artei, științei, tehnicii și activism civic.* Ediția 2022 (secțiunea științe).

Burse de merit:

1. ȘCLEARUC Sorin. [Bursa de excelență a Guvernului pe anul 2023](#)

Medalii:

1. ROTARU Liliana. *Medalie de Aur*, Euroinvent, 14 Edition European Exhibition of Creativity and Inovation – Ministerul Cercetării, Inovării și Digitalizării al României. 27 mai 2022; pentru volumul Crearea și consolidarea sistemului de învățământ superior în RSSM. Studiu, documente și materiale, vol. I, Chișinău: Lexon-Prim, 2021. 60 c.a. ISBN 978-9975-3502-6-6.
2. ROTARU Liliana, STEPANOV Georgeta, XENOFONTOV Ion Valer. *Medalie de Argint* la Salonul de Carte, organizat sub egida EUROINVENT, 11-13 mai 2023, Iași, România. pentru lucrarea *RECURS LA MEMORIE: învățământul superior din RSS Moldovenească*
3. ROTARU Liliana, MALACENCO Alexandru. *Medalie de bronz* la Salonul de Carte, organizat sub egida EUROINVENT, 11-13 mai 2023, Iași, România.
4. ROTARU Liliana, XENOFONTOV Ion Valer. *Medalie de bronz* la Salonul Internațional EUROINVENT–2022 pentru realizări în proiectul Istoria învățământului superior din RSS Moldovenească; 28 mai 2022;

Aprecieri:

1. MALACENCO Alexandru. *Diplomă de Excelență* la Salonul de Carte, organizat sub egida EUROINVENT, 11-13 mai 2023, Iași, România pentru monografia *Instituționalizarea puterii sovietice în RSS Moldovenească în anii 1944-1946: contribuția organelor NKGB-MGB,*

2. XENOFONTOV Ion Valer, PRISAC Lidia. **Diplomă de Excelență** la Salonul de Carte, organizat sub egida EUROINVENT, 11-13 mai 2023, Iași, România pentru monografia *Profesorul Vladimir Potlog (1927–2022): Povestea vieții: Studiu de istorie orală*
3. ROTARU, Liliana. **Diplomă de excelență** pentru merite deosebite în activitatea de cercetare și promovarea științei pe plan național și internațional a Academiei de Științe a Moldovei. 5 decembrie 2023
4. ROTARU, Liliana. **Meritul academic**. Diploma Academiei de Științe a Moldovei pentru rezultate remarcabile în activitatea științifică pe plan național și internațional. Nr. 91. 6 iunie 2022.
5. ROTARU Liliana. **Diplomă de excelență**, 14 Edition European Exhibition of Creativity and Inovation – Ministerul Cercetării, Inovării și Digitalizării al României 27 mai 2022; pentru lucrarea Liliana ROTARU (coord.) *Istoria învățământului superior din RSS Moldovenească*. Bibliografie/ Bibliografie: Lidia Zasavițchi, Janna Nikolaeva. Chișinău: Lexon-Prim, 2022. ISBN 978-9975-163-06-4.
6. EREMIA Ion. **Diplomă de excelență** acordată de Universitatea Europeană „Iosif Constantin Drăgan” în cadrul Conferinței Internaționale de Istorie, Lugoj, România, 30 octombrie 2022;
7. ROTARU Liliana. **Diplomă de excelență** acordată de Universitatea Europeană „Iosif Constantin Drăgan” în cadrul Conferinței Internaționale de Istorie, Lugoj, România, 30 octombrie 2022;
8. ROTARU Liliana **Diploma de onoare a Ministerului Educației și Cercetării al Republicii Moldova** pentru activități prodigioase în domeniul învățământului – MEC, 2022;
9. ROTARU Liliana. **Diploma Guvernului Republicii Moldova** pentru activitate prodigioasă și contribuție substanțială la dezvoltarea științei, promovarea rezultatelor remarcabile în domeniul cercetării și inovării – Guvernul Republicii Moldova. 2021;
10. ROTARU Liliana. **Diplomă Onorifică** a Universității de Stat din Moldova, în semn de recunoștință pentru contribuția substanțială adusă la dezvoltarea instituției, responsabilitate, eficiență și dedicație în exercitarea atribuțiilor de serviciu. 1 octombrie 2021;
11. ROTARU, Liliana, XENOFONTOV, Ion Valer, **Diplomă de Excelență** la Expoziția Europeană a Creativității și Inovării EUROINVENT’21, 20-22 mai 2021, Iași, România pentru volumul *O utopie devenită realitate: învățământul superior din RSS Moldovenească – de la planificare la reproducere*. Chișinău: Tipografia "Lexon-Prim", 2020, pp. 30-56. ISBN 978-9975-3454-5-3.
12. XENOFONTOV Ion Valer. **Diplomă de recunoștință** la categoria „Savantul anului” acordată de Mitropolia Chișinăului și a întregii Moldovei, 2022;
13. XENOFONTOV Ion Valer, **Diplomă de Excelență** a Mitropoliei Chișinăului și a Întregii Moldove, 15 februarie 2021;
14. XENOFONTOV Ion Valer, **Diplomă onorifică** a Universității de Stat din Moldova, în semn de recunoștință pentru contribuția substanțială adusă la dezvoltarea instituției, responsabilitate, eficiență și dedicație în exercitarea atribuțiilor de serviciu. 1 octombrie 2021

12. Promovarea rezultatelor cercetărilor obținute în proiect în mass-media:

➤ **Emisiuni radio/TV de popularizare a științei**

1. XENOFONTOV Ion Valer, Mișcarea națională în învățământul superior din RSS Moldovenească. Lecția de Istorie. TVR Moldova. Realizator Vasile Munteanu, septembrie

2023. <https://tvr Moldova.md/emisiune/lectia-de-istorie>
2. EREMIA Ion, ROTARU Liliana. [Interviu realizat](#) de dr. Victoria Fonari, doctor conferențiar despre realizările echipei de cercetători din cadrul proiectului PAURSSM și prezentarea cărților editate în cadrul Proiectului. Evenimentul cultural Independență – demnitate națională – organizat de Biblioteca Centrală B.P. Hașdeu în cadrul Cenuclului *Magia cuvântului*. 25 august 2022.
 3. XENOFONTOV Ion Valer. Emisiunea „Zi de zi”, cu Daniela Gherman. Radio Moldova, 21 octombrie 2022. Cu ocazia împlinirii a 77 ani de la deschiderea primei instituții de învățământ superior din domeniul medicinei, devenită în anul 1991 Universitatea de Stat de Medicină și Farmacie "Nicolae Testemițanu" a fost abordat istoricul acestei instituții.
 4. XENOFONTOV Ion Valer, Despre Chișinăul de altădată. *TV. Primul în Moldova*. 27 ianuarie 2021.
 5. XENOFONTOV Ion Valer, Repere din istoria Universității de Stat din Moldova [Interviu acordat jurnalistei Daniela Gherman]. *Radio. Radio-Moldova*. 4 aprilie 2021.
 6. XENOFONTOV Ion Valer, Profesori de la Universitatea de Stat de Medicină și Farmacie „N. Testemițanu” în Parlamentul Independenței [Interviu acordat reporterului Nicolae Becciu]. *Radio-Moldova*. 24 august 2021.
- **Articole de popularizare a științei**
1. HADÂRCA, Daniela, PRISAC, Lidia, XENOFONTOV, Ion Valer. 10 momente din biografia scriitorului academician Dumitru Matcovschi. În: *Ziarul regional Cuvântul*, 26 iunie 2020.
 2. HADÂRCA, Daniela, PRISAC, Lidia, XENOFONTOV, Ion Valer .Zece curiozități din biografia lui Dumitru Matcovschi. În: *Observatorul de Nord*, 21 mai 2020.
 3. ROTARU, Liliana. Un „pompier” pentru sistemul educațional al RSS Moldovenești – Institutul Învățătoresc din Soroca. În: *Observatorul de Nord*, 8 octombrie 2020.
 4. ȘCLEARUC Sorin. Specificul apariției muzicii occidentale în RSS Moldovenească din anii '70 în baza mărturiilor lui Alexandru Ciuvaga. În: *Patrimoniu Istoric* Revista Asociației Istoricilor „Nicolae Iorga” din Ungheni, , nr. 14, 2021, Tipar executat Lexon-Prim, tiraj 200 ex., pp. 51-59, ISSN 2345-1637.
 5. XENOFONTOV Ion Valer, *30 de ani de la cucerirea medaliei olimpice a lui Tudor Casapu*. În: *Panorama Olimpică*. Revistă oficială a CNOS din Republica Moldova [Echipa de redacție: Cornel Josan, Mihai Sandu, Iulian Bogatu, Daniela Postica, Larisa Popova, Crsitina Vasilianov, Lucia Juravschi], 2023, p. 86.
 6. XENOFONTOV Ion Valer, PRISAC Lidia, Profesorul consacrat, Vladimir Potlog. În: *Învățătorul modern*, februarie, 2021.
 7. XENOFONTOV, Ion Valer. O platformă de comunicare între generații. În: *Univers Pedagogic. Săptămânal al Ministerului Educației, Culturii și Cercetării al Republicii Moldova și al Institutului de Științe ale Educației*, nr. 37 (732), 22 octombrie 2020, p. 1.
 8. XENOFONTOV Ion Valer. Vladimir Potlog (1927–2022), profesorul care visa faraoni. Disponibil: <https://enciclopedia.asm.md/?p=9132>
 9. XENOFONTOV Ion Valer. Istoria învățământului superior din RSS Moldovenească în imagini <https://enciclopedia.asm.md/?p=9676>
 10. [Comunicat](#) despre conferința științifică națională cu participare internațională „Student, profesor și cercetător în anii '80-'90: drumul spre regăsire și libertate”, 12 octombrie 2022

13. Teze de doctorat / postdoctorat susținute și confirmate pe parcursul anilor 2020-2023 de membrii echipei proiectului

1. **MALACENCO Alexandru.** [Instituționalizarea puterii sovietice în RSS Moldovenească în anii 1944 – 1946: contribuția organelor de securitate a statului/](#) Teză de doctor în istorie. Conducător științific: dr. Liliana ROTARU. Teza a fost susținută pe 18 martie 2022 în CSS și aprobată de CC al ANACEC pe 1 iulie 2022.

Membri ai Consiliilor științifice specializate:

1. EREMIA Ion, coordonator științific al postdoctorandului Leșcu Anatolie, Asigurarea logistică a trupelor ruse din Basarabia (1812-1874), Susținerea tezei de dr. hab., a avut loc pe 1 aprilie 2022, confirmată de ANACEC pe 01.07.2022.
2. EREMIA Ion, membru al Consiliului științific specializat pentru susținerea tezei de doctorat Ion Moșneguțu, Rolul mănăstirii Hârbovăț în viața monahală din spațiul pruto-nistean (anii '30 ai sec. al XVIII-lea – anii '60 ai sec. XX) /Specialitatea 611.02 – Istoria românilor (pe perioade) / Universitatea de Stat din Moldova; Facultatea de Istorie și Filosofie Departamentul de Istorie a Românilor, Universală și Arheologie. Conducător științific: Virgiliu Pâslariuc, Chișinău, 2022.
3. ROTARU Liliana – membru al Consiliului științific specializat de susținere a tezei de doctor în istorie de către Ilie GULICA „Învățământul primar și secundar în Basarabia (mijlocul secolului al XIX-lea – începutul secolului al XX-lea)”. Consultant științific: Ion Gumenâi, conf. univ., dr. hab. în istorie. 24 noiembrie 2023;
4. ROTARU Liliana, conducător științific al doctorandului MALACENCO Alexandru, Instituționalizarea puterii sovietice în RSS Moldovenească în anii 1944 – 1946: contribuția organelor NKGB-MGB. Susținerea tezei de doctor în istorie a avut loc pe data de 18 martie 2022, confirmată de ANACEC pe 01.07.2022.
5. ROTARU Liliana, membru al Consiliului științific specializat pentru susținerea tezei de doctorat Ion Moșneguțu, Rolul mănăstirii Hârbovăț în viața monahală din spațiul pruto-nistean (anii '30 ai sec. al XVIII-lea – anii '60 ai sec. XX) /Specialitatea 611.02 – Istoria românilor (pe perioade) / Universitatea de Stat din Moldova; Facultatea de Istorie și Filosofie Departamentul de Istorie a Românilor, Universală și Arheologie. Conducător științific: Virgiliu Pâslariuc, Chișinău, 2022.
6. STEPANOV Georgeta. Comisia de doctorat din cadrul Universității de Stat din Moldova, constituit în vederea susținerii tezei de doctor în științe ale comunicării Tendințele actuale și perspectivele dezvoltării educației media în spațiul media din Turcia și Republica Moldova, autor Temel Karaaslan. Chișinău, 08.09.2022; președinte.
7. STEPANOV Georgeta. Consiliului Științific Specializat D 542.02-21-21 din cadrul Institutului de Cercetări Juridice, Politice și Sociologice, constituit în vederea susținerii tezei de doctor în sociologie Politicile culturale naționale în contextul asocierii Republicii Moldova la Uniunea Europeană, autor Viaceslav Reabcinschii. Chișinău, 25.11.2021; referent oficial.
8. XENOFONTOV Ion Valer. membru al Comisiei de îndrumare al doctorandului MALACENCO Alexandru, Instituționalizarea puterii sovietice în RSS Moldovenească în anii 1944 – 1946: contribuția organelor NKGB-MGB. Susținerea tezei de doctor în istorie a avut loc pe data de 18 martie 2022, confirmată de ANACEC pe 01.07.2022.

9. XENOFONTOV Ion Valer. Secretar științific la susținerea tezei de doctorat Ion Moșneguțu, Rolul mănăstirii Hârbovăț în viața monahală din spațiul pruto-nistean (anii '30 ai sec. al XVIII-lea – anii '60 ai sec. XX) /Specialitatea 611.02 – Istoria românilor (pe perioade) / Universitatea de Stat din Moldova; Facultatea de Istorie și Filosofie Departamentul de Istorie a Românilor, Universală și Arheologie. Conducător științific: Virgiliu Pâslariuc, Chișinău, 2022.

Notă: În baza tezelor de doctorat susținute de Alexandru MALACENCO și Ioan MOȘNEGUȚU au fost elaborate și publicate monografiile:

1. MALACENCO Alexandru, Instituționalizarea puterii sovietice în RSS Moldovenească în anii 1944-1946: contribuția organelor NKGB-MGB, Chișinău: S.n., 2022 (Bons Offices), –204 p. ISBN 978-9975-87-992-7
2. MOȘNEGUȚU, Ion. Rolul mănăstirii Hârbovăț în viața monahală din spațiul pruto-nistean : (anii 1730–1960) / Ion Moșneguțu ; consultant științific: Virgiliu Pâslariuc ; redactor științific: Ion Valer Xenofontov ; referenți științifici: Ion Gumenâi [et al.]. – Chișinău : Lexon-Prim, 2022. – 500 ex. ISBN 978-9975-163-55-2

14. Materializarea rezultatelor obținute în proiect (cu specificarea aplicării în practică)

Rezultatele cercetărilor s-au materializat în:

- ✓ instrumente științifice de lucru la tema proiectului și la alte teme ce țin de istoria sovietică a RSS Moldovenească – volumul *Istoria învățământului în RSSM. Bibliografie* care repertoriază 2509 de titluri de publicații din perioada 1940- prezent; 2. *Dicționarul abrevierilor sovietice*, care însumează peste 900 de abrevieri și acronime folosite în literatura, documentele oficiale, corespondență și discursul oral sovietice; 3. metodologie și instrumente de colectare a surselor de istorie orală – *Chestionarul interviului semistructurat* și *Pașapostul chestionarului semistructurat*;
- ✓ bază de date a proiectului ce conține peste 1500 de dosare din arhivele naționale și instituționale din Republica Moldova, Arhivele Naționale ale României și arhivele de stat ale Ucrainei și cca 60 de înregistrări audio (video) a interviurilor luate unor foști studenți și cadre didactice în școlile superioare din RSSM în perioada studiată;
- ✓ publicații științifice – monografii, volume de documente, volume ale conferințelor științifice naționale cu participare internațională; studii și articole publicate în reviste și culegeri naționale și internaționale, apărute în Republica Moldova, România, Polonia, Ucraina, Georgia etc.
- ✓ comunicări și rapoartele științifice prezentate la conferințe și alte manifestări naționale și internaționale în Republica Moldova și în alte țări;
- ✓ publicații didactico-științifice – note de curs și ghiduri metodice pentru studenții Facultății de Istorie și Filosofie a USM;
- ✓ articole publicistice publicate în reviste și ziare naționale non-științifice;
- ✓ participări la emisiuni TV;
- ✓ mese rotunde, lansări și prezentări de carte, work-shop-uri, târguri, expoziții;
- ✓ seminare științifice cu studenții Facultății de Istorie și Filosofie încadrați în Seminarul științific studentesc „Mitropolit Varlaam”;
- ✓ la tema cercetată în proiect au fost elaborate și susținute,
 - teza de doctor în istorie. Instituționalizarea puterii sovietice în RSS Moldovenească în

- anii 1944 – 1946: contribuția organelor de securitate a statului, autor Alexandru Malacenco, conducător științific Liliana Rotaru. Teza a fost susținută pe 18 martie 2022 în CSS și aprobată de CC ANACEC pe 1 iulie 2022.
- teze de master: 2020 - Natalia Rabei, *Învățământul din RSS Moldovenească 1944-1958* (4 c.a.), (conducător științific Liliana Rotaru); 2022 - Cătălina-Maria Nigai, *Valoarea de patrimoniu a școlilor de meserii din Republica Moldova închise în 2015* (4,5 c.a.) (conducător științific Liliana Rotaru). Program de Master „Stat și Societate din perspectivă istorică”, Facultatea de Istorie și Filosofie, USM, 2020;
 - ✓ rezultatele științifice din cadrul proiectului au fost prezentate la disciplina *Istoria Românilor în epoca contemporană*. Titular: Ion Valer XENOFONTOV. Unitatea de conținut: *Sistemul de învățământ superior în RSS Moldovenească (1944–1989)*. Ciclul I, Licență. Pentru studenții anului II, cu frecvență la zi și pentru studenții anului III cu frecvență redusă. Program: Istorie; Istorie (Științe ale educației). Universitatea de Stat din Moldova. Facultatea de Istorie și Filosofie. Departamentul Istoria Românilor, Universală și Arheologie; la disciplina *Istoriografie românească (Istoria Românilor în epoca Contemporană)*. Titular: Ion Valer XENOFONTOV. Unitatea de conținut: *Istoriografia privind RSS Moldovenească în anii 1944–1991*. Ciclul I, Licență. Pentru studenții anului III, cu frecvență la zi. Program: Istorie; Istorie (Științe ale educației); Istorie și limba engleză. Universitatea de Stat din Moldova. Facultatea de Istorie și Filosofie. Departamentul Istoria Românilor, Universală și Arheologie.
 - ✓ includerea membrilor echipei de cercetători în Seminarul științific de profil la Istoria Românilor (pe perioade) – Ion Eremia (președinte) și Liliana Rotaru (vicepreședinte) consilii științifice specializate pentru susținerea tezelor de doctor în istorie – Ion Eremia, Ion Xenofontov, Georgeta Stepanov, Liliana Rotaru:
 - Xenofontov Ion Valer - secretar al Consiliului științific specializat pentru susținerea tezei de doctor în istorie: Vasile Crețu, *Evoluția învățământului primar și secundar în Basarabia în anii 1918-1940*. 611.02. Istoria românilor (pe perioade). Teză de doctor în istorie. Conducător științific: Gheorghe Palade, doctor în istorie, conferențiar universitar Conducător științific: Anatol Petrencu, doctor habilitat în istorie, profesor universitar. Chișinău, 2020].
 - Rotaru Liliana – membru al Consiliilor științifice specializate pentru susținerea tezelor de doctor în istorie:
 - Moșneguțu Ion. *Rolul Mănăstirii Hârbovăț în viața monahală din spațiul pruto-nistrean (anii '30 ai sec. al XVIII-lea – anii '60 ai sec. al XX-lea)* 611.02. Istoria românilor (pe perioade). Teză de doctor în istorie. Conducător științific: Virgil Pâslariuc, dr. în istorie, Chișinău, 2022;
 - Gulica Ilie. *Învățământul primar și secundar în Basarabia (mijlocul secolului al XIX-lea – începutul secolului al XX-lea)* Teză de doctor în istorie. Conducător științific: Ion Gumenâi, dr. hab. în istorie, 2023;
 - Eremia Ion - membru al Consiliilor științifice specializate pentru susținerea tezelor de doctor în istorie:
 - Moșneguțu Ion. *Rolul Mănăstirii Hârbovăț în viața monahală din spațiul pruto-nistrean (anii '30 ai sec. al XVIII-lea – anii '60 ai sec. al XX-lea)* 611.02. Istoria românilor (pe perioade). Teză de doctor în istorie. Conducător științific: Virgil Pâslariuc, dr. în istorie, Chișinău, 2022;
 - Malacenco Alexandru. *Instituționalizarea puterii sovietice în RSS Moldovenească*

în anii 1944 – 1946: contribuția organelor de securitate a statului. 611.02. Istoria românilor (pe perioade). Teză de doctor în istorie. Conducător științific: Liliana Rotaru, dr. în istorie. Chișinău, 2022;

- ✓ premii, diplome, medalii, burse guvernamentale, de ex. Alexandru Malacenco a obținut Premiului municipal pentru tineret în domeniile literaturii, artei, științei, tehnicii și activism civic. Ediția 2022 (secțiunea științe); Sorin Șclearuc a obținut [Bursa de excelență](#) a Guvernului pentru anul 2023

15. Informație suplimentară referitor la activitățile membrilor echipei

➤ Membru/președinte al comitetului organizatoric/științific, al comisiilor, consiliilor științifice de susținere a tezelor

1. BULMAGA Mariana – membru al Comitetului de organizare al conferinței naționale cu participare internațională *Student, profesor și cercetător în anii '80: Drumul spre regăsire și libertate*. Ed. a 3-a, 6-7 octombrie 2022;
2. EREMIA Ion – membru al Comitetului științific al conferinței naționale cu participare internațională *Student, profesor și cercetător în anii '80: Drumul spre regăsire și libertate*. Ed. a 3-a, 6-7 octombrie 2022;
3. EREMIA Ion – membru al Comitetului de organizare al conferinței naționale cu participare internațională *Student, profesor și cercetător în anii '80: Drumul spre regăsire și libertate*. Ed. a 3-a, 6-7 octombrie 2022;
4. EREMIA Ion – membru al Comitetului științific al conferinței internaționale *Latinitate, Romanitate, Românitare*, ediția a VI-a, 3-5 noiembrie 2022, Universitatea de Stat din Moldova, Chișinău;
5. EREMIA Ion, președinte al Comisie de doctorat pentru susținerea tezei de doctorat a dnei Marianei Gugeanu, Susținerea a avut loc pe 20 mai 2022
6. EREMIA Ion – membru al comisiei de doctorat pentru susținerea tezei dlui Alexandru Malacenco (18 martie 2022)
7. EREMIA Ion – membru al comisiei de doctorat pentru susținerea tezei dlui Ion Moșneguțu (15 septembrie 2022)
8. EREMIA Ion – membru al comitetului științific la Simpozionul Științific internațional Paisianismul și epoca sa, 12-14 mai 2022.
9. EREMIA Ion – membru al comitetului organizatoric la Simpozionul Științific internațional Paisianismul și epoca sa, 12-14 mai 2022.
10. EREMIA Ion – președinte onorific la Conferința Internațională de Istorie Acta Historica Civitatis Lugosiensis, Lugoj, România 28-30 octombrie 2022.
11. EREMIA Ion – președinte onorific la Sesiunea internațională de comunicări științifice a Muzeului Țării Crișurilor Oradea – Complex Muzeal. Interferențe. Trecut, prezent, viitor (12-14 octombrie 2022)
12. EREMIA Ion – membru al Comitetului științific al conferinței naționale cu participare internațională *Intellectualitatea română între ideologie, libertate academică și naționalism* Ed. a 2-a, 14-16 octombrie 2021;
13. EREMIA Ion – membru al Comitetului științific al conferinței internaționale *Latinitate, Romanitate, Românitare*, ediția a V-a, 4-6 noiembrie 2021, Chișinău;
14. EREMIA Ion – membru al Comitetului de organizare a conferinței internaționale *Latinitate, Romanitate, Românitare*, ediția a V-a, 4-6 noiembrie 2021, Chișinău;

15. EREMIA Ion – președinte onorific al Comitetului științific al conferinței științifice internaționale ACTA HISTORICA CIVITATIS LUGOSIENSIS, Lugoj, România, 17-19 septembrie 2021;
16. EREMIA Ion, Membru al comitetului de organizare a Sesiunii Științifice a DIRUA, Ediția VII, dedicată aniversării a 10-a de la fondarea Centrului de Studii interdisciplinare „Silviu Dragomir”, Chișinău-Oradea, 4 iunie 2021
17. MALACENCO Alexandru – membru al Comitetului științific al conferinței de totalizare a activităților de cercetare în cadrul proiectului *Patrimoniul academic universitar din RSS Moldovenească: investigarea și valorificarea bunelor practici*, 19 octombrie 2023
18. MALACENCO Alexandru – membru al Comitetului de organizare a conferinței naționale cu participare internațională *Intellectualitatea română între ideologie, libertate academică și naționalism* Ed. a 2-a, 14-16 octombrie 2021;
19. PRISAC Lidia – membru al Comitetului științific al conferinței naționale cu participare internațională *Student, profesor și cercetător în anii ' 80: Drumul spre regăsire și libertate*. Ed. a 3-a, 6-7 octombrie 2022;
20. PRISAC Lidia – membru al Comitetului științific al conferinței naționale cu participare internațională *Intellectualitatea română între ideologie, libertate academică și naționalism* Ed. a 2-a, 14-16 octombrie 2021;
21. ROȘCA Adrian – membru al Comitetului de organizare al conferinței naționale cu participare internațională *Student, profesor și cercetător în anii ' 80: Drumul spre regăsire și libertate*. Ed. a 3-a, 6-7 octombrie 2022;
22. ROTARU Liliana – membru al Comitetului științific al conferinței științifice internaționale ACTA HISTORICA CIVITATIS LUGOSIENSIS, Ediția III-a, Lugoj, România, 8-10 decembrie 2023;
23. ROTARU Liliana – membru al Comitetului științific al conferinței de totalizare a activităților de cercetare în cadrul proiectului *Patrimoniul academic universitar din RSS Moldovenească: investigarea și valorificarea bunelor practici*, 19 octombrie 2023;
24. ROTARU Liliana – membru al Comitetului științific al conferinței naționale cu participare internațională *Student, profesor și cercetător în anii ' 80: Drumul spre regăsire și libertate*. Ed. a 3-a, 6-7 octombrie 2022;
25. ROTARU Liliana – membru al Comitetului științific al conferinței științifice internaționale ACTA HISTORICA CIVITATIS LUGOSIENSIS, Ediția a II-a, Lugoj, România, 28-30 octombrie 2022;
26. ROTARU Liliana – membru al Comitetului științific la Sesiunea internațională de comunicări științifice a Muzeului Țării Crișurilor Oradea – Complex Muzeal. Interferențe. Trecut, prezent, viitor (12-14 octombrie 2022);
27. ROTARU Liliana, membru al Comitetului științific al conferinței internaționale *Latinitate, Romanitate, Românităte*, ediția a VI-a, 3-5 noiembrie 2022, Chișinău;
28. ROTARU Liliana – membru al Comitetului de organizare al conferinței naționale cu participare internațională *Student, profesor și cercetător în anii ' 80: Drumul spre regăsire și libertate*. Ed. a 3-a, 6-7 octombrie 2022;
29. ROTARU Liliana, membru al Comitetului de organizare a conferinței internaționale *Latinitate, Romanitate, Românităte*, ediția a VI-a, 3-5 noiembrie 2022, Chișinău;
30. ROTARU Liliana, președintele Comisie naționale de atestare a cadrelor didactice din învățământul preuniversitar a Ministerului Educației și Științei a Republicii Moldova;
31. ROTARU Liliana, președintele Comitetului național olimpic la disciplina școlară Istoria

- Românilor și Universală;
32. ROTARU Liliana, membru al comisiei de doctorat pentru susținerea tezei dlui Alexandru Malacenco (18 martie 2022)
 33. ROTARU Liliana, membru al Comitetului științific al conferinței științifice internaționale ACTA HISTORICA CIVITATIS LUGOSIENSIS, Lugoj, România, 17-19 septembrie 2021;
 34. ROTARU Liliana, membru al Comitetului științific al conferinței naționale cu participare internațională *Intellectualitatea română între ideologie, libertate academică și naționalism* Ed. a 2-a, 14-16 octombrie 2021;
 35. ROTARU Liliana, membru al Comitetului științific al conferinței internaționale *Latinitate, Romanitate, Românități*, ediția a V-a, 4-6 noiembrie 2021, Chișinău;
 36. ROTARU Liliana, membru al Comitetului de organizare a conferinței naționale cu participare internațională *Intellectualitatea română între ideologie, libertate academică și naționalism* Ed. a 2-a, 14-16 octombrie 2021;
 37. ROTARU Liliana, membru al Comitetului de organizare a conferinței internaționale *Latinitate, Romanitate, Românități*, ediția a V-a, 4-6 noiembrie 2021, Chișinău;
 38. ROTARU Liliana, membru al Comitetului de organizare a conferinței științifice internaționale *Patrimoniul de ieri – implicații în dezvoltarea societății durabile de mâine*, Chișinău, 11-12 februarie 2021, ediția a III-a;
 39. ROTARU Liliana, președintele Comitetului național olimpic la disciplina școlară Istoria Românilor și Universală;
 40. ROȘCA Adrian, membru al Comitetului de organizare a conferinței naționale cu participare internațională *Intellectualitatea română între ideologie, libertate academică și naționalism* Ed. a 2-a, 14-16 octombrie 2021;
 41. STEPANOV Georgeta – membru al Comitetului științific al conferinței naționale cu participare internațională *Student, profesor și cercetător în anii ' 80: Drumul spre regăsire și libertate*. Ed. a 3-a, 6-7 octombrie 2022;
 42. STEPANOV Georgeta, membru al Comitetului științific al conferinței de totalizare a activităților de cercetare în cadrul proiectului *Patrimoniul academic universitar din RSS Moldovenească: investigarea și valorificarea bunelor practici*, 19 octombrie 2023
 43. STEPANOV Georgeta, membru al Comitetului științific al conferinței naționale cu participare internațională *Intellectualitatea română între ideologie, libertate academică și naționalism* Ed. a 2-a, 14-16 octombrie 2021;
 44. STEPANOV Georgeta, membru al Comitetului științific al conferinței internaționale *30 years of higher education in journalism and communication in Eastern Europe after 1989: From conquering the freedom of expression to embracing digital communication*. University of Bucharest, May 20-21, 2021
 45. ȘAROV Igor, membru al Comitetului științific al conferinței naționale cu participare internațională *Intellectualitatea română între ideologie, libertate academică și naționalism* Ed. a 2-a, 14-16 octombrie 2021;
 46. ȘAROV Igor, președinte onorific al Comitetului științific al conferinței științifice internaționale ACTA HISTORICA CIVITATIS LUGOSIENSIS, Lugoj, România, 17-19 septembrie 2021;
 47. ȘCLEARUC Sorin – membru al Comitetului de organizare a conferinței de totalizare a activităților de cercetare în cadrul proiectului *Patrimoniul academic universitar din RSS Moldovenească: investigarea și valorificarea bunelor practici*, 19 octombrie 2023
 48. ȘCLEARUC Sorin – membru al Comitetului de organizare a conferinței naționale cu

- participare internațională *Intellectualitatea română între ideologie, libertate academică și naționalism* Ed. a 2-a, 14-16 octombrie 2021;
49. XENOFONTOV Ion Valer – membru al Comitetului științific al conferinței de totalizare a activităților de cercetare în cadrul proiectului *Patrimoniul academic universitar din RSS Moldovenească: investigarea și valorificarea bunelor practici*, 19 octombrie 2023
 50. XENOFONTOV Ion Valer – membru al Comitetului științific al conferinței naționale cu participare internațională *Student, profesor și cercetător în anii ' 80: Drumul spre regăsire și libertate*. Ed. a 3-a, 6-7 octombrie 2022;
 51. XENOFONTOV Ion Valer – membru al Comitetului de organizare al conferinței naționale cu participare internațională *Student, profesor și cercetător în anii ' 80: Drumul spre regăsire și libertate*. Ed. a 3-a, 6-7 octombrie 2022;
 52. XENOFONTOV Ion Valer, membru al Comitetului științific al conferinței naționale cu participare internațională *Intellectualitatea română între ideologie, libertate academică și naționalism* Ed. a 2-a, 14-16 octombrie 2021;
 53. XENOFONTOV Ion Valer, membru al Comitetului de organizare a conferinței naționale cu participare internațională *Intellectualitatea română între ideologie, libertate academică și naționalism* Ed. a 2-a, 14-16 octombrie 2021;
 54. XENOFONTOV Ion Valer, membru al Comitetului de organizare a conferinței științifice internaționale „30 de ani de la proclamarea Independenței Republicii Moldova”. Chișinău, 23-24 august 2021;
 55. XENOFONTOV Ion Valer, membru al Comitetului național olimpic la disciplina școlară Istoria Românilor și Universală;

➤ **Redactor / membru al colegiilor de redacție al revistelor naționale / internaționale**

1. EREMIA Ion. *Destin Românesc*. Membru al Colegiului de redacție al revistei.
2. EREMIA Ion. *Tyragetia*. Membru al Colegiului de redacție al revistei.
3. EREMIA Ion, *Balkanica Posnaniensia*, Poznan (Polonia)”. Membru al Colegiului de redacție al revistei.
4. EREMIA Ion, *Studia Universitatis Moldaviae*. Membru al Colegiului de redacție al revistei.
5. ROTARU Liliana. *Studia Universitatis Moldaviae*. Seria Științe umanistice. Membru al Consiliului academic.
6. ROTARU Liliana. *Patrimoniu Istorice* (Asociația istoricilor din raionul Ungheni). Membru al Colegiului de redacție al revistei.
7. STEPANOV Georgeta - [redactor-șef](#) revistă științifică *Studia Universitatis Moldaviae*. Seria Științe economice și ale comunicării. ISSN 2587-4446 E-ISSN 2587-4454
8. STEPANOV Georgeta - membru-colegiu de redacție: *Moldoscopie*. Publicație periodică științifico-practică, ISSN 1812-2566
9. STEPANOV Georgeta – membru-colegiu de redacție *Вісник Національного Університету Львівська Політехніка*. Серія Журналістські Науки. (УДК 070+654.1]:316)
10. STEPANOV Georgeta – membru-colegiu de redacție la *International Journal of Communication Research*. ISSN 2246-9265.
11. STEPANOV Georgeta – membru-colegiu de redacție *Convergențe spirituale Iași–Chișinău*. ISSN 2343-9661
12. XENOFONTOV Ion Valer – *Calendar Național 2022* / membru al Colegiului de redacție. – ISSN 1857-1557.

16. Recomandări, propuneri.

Continuarea cercetării istoriei învățământului superior și a patrimoniului academic universitar din RSS Moldovenească și extinderea cercetării asupra întregului sistem de învățământ care a funcționat în RSS Moldovenească în 1940-1941 și 1944-1991.

17. Concluzii

Proiectul nr. 20.80009.1606.11 *Patrimoniul academic universitar din RSS Moldovenească: investigarea și valorificarea bunelor practici* a fost realizat de o echipă mică de cercetători (au fost angajați max. 10 cercetători, cu 0,25-0,5 normă), care și-a propus drept obiectiv să inițieze cercetări într-un domeniu de noutate în istoriografie prin valorificarea istoriei instituțiilor de învățământ superior din RSS Moldovenească și a patrimoniul academic universitar, creat în a doua jumătate a secolului XX. Obiectivele, pe care le vedem ambițioase la încheierea proiectului, au fost acoperite printr-un efort enorm și entuziast al echipei de cercetători. Rezultatele cercetărilor s-au materializat într-o bază solidă de documente fotocopyate din arhivele naționale, instituționale, personale din Republica Moldova, inclusiv Filiala din Tiraspol, și Ucraina, cu înregistrări audio ale interviurilor cu actanții principali ai învățământului superior din RSS Moldovenească, în elaborarea și punerea în circuitul științific a instrumentelor de cercetare: un studiu bibliografic; un dicționar de abrevieri sovietice și metodologii de cercetare a istoriei orale; 3 monografii, inclusiv una internațională, 6 culegeri de documente, inclusiv 4 de arhivă și 2 volume de surse alternative, 147 de articole/studii (contra 40 planificate) publicate în reviste și culegeri de articole naționale și internaționale și 60 de teze etc.

Cercetările pe parcursul a patru ani a demonstrat că în perioada sovietică a fost creat un sistem de învățământ superior pretat pe necesitățile social-economice ale RSS Moldovenești, dar și pe cele politico-ideologice inerente regimului comunist. Sistemul de învățământ de tip sovietic a reușit să formeze o clasă intelectuală, care, deși a fost supusă ideologizării, rusificării și sovietizării, o parte a lor a constituit pilonul Mișcării de emancipare națională și a construit, de fapt, statul Republica Moldova. Astfel, studierea experienței de formare și activitate a acestei intelectualității, a funcționării sistemului de învățământ superior de tip sovietic etc., poate servi drept bază pentru îmbunătățirea politicilor naționale în educație, cercetare, armonizare etnică, reîntregirea statului Republica Moldova etc.; arăta strategii și tactici de atragere a tinerilor în cercetare și munca didactico-științifică, pentru motivarea lor să rămână în Republica Moldova și la diminuarea procesului de migrație a tinerilor și de revenire a celor din diaspora moldovenească.

Proiectul a fost gândit cu obiective realiste și bazate pe metodologii eficiente de cercetare, distribuite în etape clare de implementare și asigurat cu o echipă de cercetători, în care alături de savanți calificați și profesioniști au fost atrași tineri promițători.

Dar dificultățile obiective (pandemia și restricțiile impuse, războiul Federației Ruse împotriva Ucrainei) au împiedicat deplasarea cercetătorilor la arhivele din afara Republicii Moldova, care sunt foarte importante pentru elucidarea problemelor propuse spre cercetare în acest proiect, precum și participarea la conferințe internaționale și alte manifestări științifice. Dificultățile subiective (finanțarea extrem de modestă: salarii derizorii; reguli neclare și absurde de finanțare a publicațiilor științifice și, în general, de repartizare a bugetului; interdicțiile de procurare a echipamentului necesar etc.; birocrăția excesivă (cerințele absurde cu privire la angajare sau mobilitatea cercetătorilor în proiect), raportările nejustificate de dese etc.) au făcut ca cercetarea și realizările științifice să se datoreze mai degrabă pasiunii entuziaste a cercetătorilor. Unii cercetători au fost nevoiți să identifice donatori și finanțatori din mediul de afaceri sau au

apelat la alte surse de finanțare pentru a-și publica lucrările care nu le-au permis să facă mențiunea că lucrarea este publicată în cadrul proiectului sau pentru a se deplasa la conferințe și la arhivele din Kiev.

Pe de altă parte, noutatea tematicii propuse spre cercetare în cadrul proiectului, volumul enorm de documente în arhivele naționale și instituționale, necesitatea absolută a identificării a cât mai multe surse de alternativă în condițiile specificității și subiectivității celor inedite, imposibilitatea cercetării în fostele arhive de stat sovietice au determinat o cercetare punctată (de exemplu, documentele de arhivă au fost publicate până la 1953) și elaborarea sintezelor pe perioade sau pe teme specifice (unde au fost găsite documente). În urma cercetării, s-a stabilit că arhivele naționale cuprind documente de implementare și executare, iar documentele de politici lipsesc, acestea păstrându-se doar în arhivele de stat ale Federației Ruse care le moștenesc pe cele sovietice. De asemenea, caracterul subiectiv, propagandistic, în mare parte, al documentelor de arhivă a obligat cercetătorii să se adreseze surselor alternative pentru a realiza analize cât mai obiective, fapt care a extins aria de cercetare, a impus recursul la metodologii interdisciplinare etc. – un efort suplimentar al executorilor.

Managementul activităților de cercetare și diseminare a rezultatelor științifice a fost unul judicios și extrem de eficient. Dificultățile obiective și subiective au fost depășite de multe ori cu succes (au fost atrase fonduri private pentru tipărirea monografiilor, a culegerilor de documente, organizarea conferințelor, deplasări în afara RM pentru participare la manifestări științifice, etc.)

Dincolo de analizele concrete, cercetarea noastră a urmărit să ofere o serie de recomandări care privesc:

1. menținerea memoriei instituționale prin prisma transferului de cunoștințe de la generațiile cu experiență profesională la cele în formare profesională;
2. menținerea și dezvoltarea școlilor științifice prin continuități de direcții de cercetare cu impact major pentru societate;
3. racordarea politicilor naționale în domeniul cercetării la cele internaționale, dar prin identificarea particularităților regionale și locale și adaptarea la nevoile Republicii Moldova;
4. identificarea personalităților din domeniul învățământului universitar și a cercetării de înaltă probitate profesională, care ar putea reprezenta piloni și modele pentru noua generație de cercetători;
5. identificarea priorităților în domeniul cercetării cu impact major în sfera socială, educațională, culturală, economică;
6. atragerea diasporei științifice la dezvoltarea științei din Republica Moldova și diseminarea rezultatelor științifice de valoare în spațiul european de cercetare.
7. reglementarea politicilor de personal în școala superioară și instituțiile de cercetare ale Republicii Moldova;
8. ridicarea prestigiului cercetătorului și cadrului didactic universitar în societate printr-o serie de acțiuni sociale și economice.

Recomandările au fost aduse la cunoștința autorităților și comunității prin diverse modalități: în cadrul Consiliului de Conducere a ANACEC, a Consiliului Național pentru olimpiadele școlare, a Comisiei republicane pentru atestarea cadrelor didactice, în cadrul reuniunii partenerilor din proiectele naționale și internaționale care vizează reforma învățământului superior în Republica Moldova și altele.

Astfel, considerăm că este absolut necesar să se continue cercetarea istoriei învățământului în superior și a patrimoniului academic universitar din RSS Moldovenească este o tematică care

trebuie valorificată. Recomandăm extinderea cercetării asupra întregului sistem de învățământ care a funcționat în RSS Moldovenească în 1940-1941 și 1944-1991.

Conducătorul de proiect _____ **Liliana ROTARU**

Data: _____

LȘ



Rezumatul activității și a rezultatelor obținute în proiect perioada 2020-2023
Patrimoniul academic universitar din RSS Moldovenească: investigarea și valorificarea
bunelor practici
Cifrul proiectului - 20.80009.1606.11

Proiectul *Patrimoniul academic universitar din RSSM: investigarea și valorificarea bunelor practici*, a fost implementat în cadrul USM de o echipă constituită din 9-10 cercetători. În anii 2020-2023, membrii echipei au cercetat fenomenul învățământului superior din RSSM, au stabilit premisele constituirii sistemului de educație superioară după cele două anexări ale Basarabiei de URSS, cauzele unor succese și insuccese ale școlii superioare din RSSM, rolul factorilor interni și externi, a politicilor regimului sovietic în evoluția învățământului superior, contribuția principalilor actori ai școlii superioare, politica lingvistică în învățământul superior și rezistența studenților și cadrelor didactice față de procesele de rusificare și sovietizare, rolul personalităților s.a., astfel încât să identifice bunele practici care ar putea fi utilizate în elaborarea/redactarea politicilor educaționale, de armonizare etnică, de dezvoltare a științei din RM, dar și greșelile care ar putea fi evitate.

În urma documentării în bibliotecile și arhivele naționale, instituționale și personale din RM, inclusiv, Filiala din Tiraspol, precum și în arhivele naționale ale României, cele de stat ale Ucrainei a fost creată o bază de date de cca 1500 de dosare fotocopyate. Caracterul subiectiv și tendențios al documentelor oficiale produse de autoritățile sovietice, dificultățile de documentare în arhivele de la Moscova, au determinat o direcție nouă de completare a bazei documentare cu surse alternative. Au fost realizate cca 70 de înregistrări audio (video) ale interviurilor cu actanții principali ai învățământului superior din RSSM, care au completat baza de date a cercetării. Cercetătorii au elaborat și pus în circuitul științific mai multe instrumente de cercetare, inclusiv un studiu bibliografic; dicționarul de abrevierilor sovietice și instrumente de cercetare a istoriei orale (chestionare, metodologii de prelevare și prelucrare a datelor etc.)

Rezultatele științifice s-au materializat în: 3 monografii, inclusiv una publicată la o editură internațională; 6 culegeri de documente, inclusiv 4 volume cu documente de arhivă și 2 volume de surse alternative; 3 culegeri de articole și studii ale conferințelor științifice naționale cu participare internațională organizate în cadrul proiectului; 147 de articole/studii publicate în reviste și culegeri de articole naționale și internaționale și 60 de teze ale conferințelor naționale și internaționale. Numărul de articole publicate este de 3,7 ori mai mare decât cel planificat. A fost inițiată seria *Historia Universitaria* (2020). Rezultatele au fost diseminate prin 118 comunicări prezentate la conferințe științifice naționale și internaționale, în articole publicistice, în emisiuni TV, articole publicistice, la lansări și prezentări de carte, inclusiv la *Bookfest*, în cadrul olimpiadelor naționale la disciplina școlară *Istoria*, la reuniunile metodice ale cadrelor didactice din învățământul general, în cadrul lecțiilor publice, seminarelor ținute studenților de la universități și elevilor de la liceele și colegiile din RM, etc. Au fost organizate 3 conferințe naționale cu participare internațională și una de totalizare a activităților în cadrul proiectului.

A fost susținută o teză de doctor în istorie (Alexandru Malacenco, cond. șt. Liliana Rotaru), două teze de master; membrii echipei au atras în cercetarea științifică studenții de la ciclul I, licență, în cadrul Seminarului științific studentesc „Mitropolit Varlaam”, FIF, USM.

Rezultatele activității de cercetare au fost apreciate cu medalii de aur, argint și bronz, premii guvernamentale și ale AȘM, diplome academice și de excelență oferite de AȘM, MEC, alte instituții de învățământ și cercetare, organizații din RM și din alte țări.

The project *Academic University Heritage from MSSR: investigation and capitalization of good practices*, was implemented within Moldova State University by a team of 9-10 researchers. In the time of the years 2020-2023, the team members researched the phenomenon of higher education in the MSSR, established the premises for the establishment of the higher education system after those two annexations of Bessarabia by the USSR, the causes of some successes and failures of the higher school in the MSSR, the role of internal and external factors, of the policies of the Soviet regime in the evolution of higher education, the contribution of the main actors of higher education, the language policy in higher education and the resistance of students and teachers to the processes of Russification and Sovietization, the role of personalities, etc. Another important purpose was to identify good practices that could be used in the elaboration/drafting of educational policies, ethnic harmonization, and development of science in the Republic of Moldova, but also the mistakes that could be avoided.

Following documentation in the national, institutional, and personal libraries and archives of the Republic of Moldova, including the Tiraspol Branch, as well as in the national archives of Romania and the state archives of Ukraine, a database of approximately 1500 photocopied files was created. The subjective and tendentious nature of the official documents produced by the Soviet authorities, and the difficulties of documentation in the Moscow archives, determined a new direction of completing the documentary based on alternative sources. Approximately 70 audio (video) recordings of the interviews with the main higher education actors in the MSSR were made, which completed the research database. The researchers developed several research tools, including a bibliographic study; a dictionary of Soviet abbreviations, and oral history research tools (questionnaires, data sampling and processing methodologies, etc.) The scientific results were: three monographs, including one published by an international publishing house; six collections of documents, including four volumes of archival documents and two volumes of alternative sources; 3 collections of articles and studies of national scientific conferences with international participation organized within the project; 147 articles/studies published in national and international journals and collections of articles and 60 theses of national and international conferences. The number of published articles is 3.7 times higher than the planned one. The *Historia Universitaria* (2020) series was initiated. The results were disseminated through 118 communications presented at national and international scientific conferences, in articles, in TV shows, at book launches and presentations, including at Bookfest, within the national olympiads focused on History, at organized meetings of n teachers, during public lessons, seminars held for university students and students from high schools and colleges in the Republic of Moldova, etc. Three national conferences with international participation and one totalizing the activities within the project were organized. A doctoral thesis in history was approved and published (A. Malacenco, supervisor - Liliana Rotaru), two master's theses; the members of the team involved in the scientific research the students from the 1st cycle, bachelor, within the Student Scientific Seminar "Mitropolit Varlaam", FHF, MSU. The results of the research activity were appreciated with gold, silver, and bronze medals, state and academic awards, and diplomas were offered by the Moldovan Academy of Sciences, by the Ministry of Education and Research, and other educational and research institutions, and organizations from the Republic of Moldova and other countries.

Conducătorul de proiect _____

/ Liliana Rotaru

Data: _____

LȘ



**Lista lucrărilor științifice, științifico-metodice și didactice
publicate pentru anii 2020-2023 în cadrul proiectului din Programul de Stat**

**PATRIMONIUL ACADEMIC UNIVERSITAR DIN RSS MOLDOVENEASCĂ:
INVESTIGAREA ȘI VALORIFICAREA BUNELOR PRACTICI**

1. Monografii

1.1. monografii internaționale – 1

1. ROTARU, Liliana. *Politica lingvistică în învățământul superior din RSSM – element al ideologiei imperiale și instrument de inginerie națională* / Liliana Rotaru ; redactor științific: Ion Eremia; referenți științifici: Raluca Lazarovici Vereș [et al.]. – Chișinău: Lexon-Prim ; [Oradea]: Ratio et Revelatio, 2023. – 339 p. Text : lb. rom., engl. – Bibliogr.: p. 305-334. – Ind. de nume: p. 335-338. – [50] ex. ISBN 978-9975-172-39-4 (Lexon-Prim). – ISBN 978-606-9659-95-3 (Ratio et Revelatio).

1.2. monografii naționale – 2

1. CEBAN, Emil, BAHNAREL, Ion, XENOFONTOV, Ion Valer. *Profesor universitar Gheorghe Baciu: savant, manager, om al cetății*/ Lect.: Lidia Prisac, Chișinău, Combinatul Poligrafic, 2021, 385 p. ISBN 978-9975-129-89-3.
2. *Profesorul Vladimir Potlog (1927–2022): Povestea vieții: Studiu de istorie orală* [elaborare]: Ion Valer Xenofontov, Lidia Prisac; redactor științific: Liliana Rotaru; referenți științifici: Anatol Petrencu, Sergiu Matveev. – Chișinău : S. n., 2022 (Lexon-Prim). – 227 p., ISBN 978-9975-163-44-6.
3. MALACENCO Alexandru. *Instituționalizarea puterii sovietice în RSS Moldovenească în anii 1944-1946: contribuția organelor NKGB-MGB*. Chișinău: S.n., 2022 (Bons Offices), –204 p. ISBN 978-9975-87-992-7

1.3. culegeri de documente cu studiu introductiv – 6

1. *Crearea și consolidarea sistemului de învățământ superior în RSSM: Studiu, documente și materiale* / editor: Liliana Rotaru; referenți științifici: Ion Eremia [et al.]. – Chișinău: Lexon-Prim, 2021 – . – ISBN 978-9975-3502-6-6. Vol. 1. – 2021. – 1012 p.: tab. – Texte: lb. rom. (caractere latine și chirilice), rusă. – Referințe bibliogr. în subsol. – Ind. de nume: p. 872-882. – 300 ex. – ISBN 978-9975-3502-7-3.
2. MALACENCO, Alexandru, ROTARU, Liliana. *Purgatoriul sovietic în Basarabia. Directive, ordine și indicații ale NKGB-MGB, 1944-1946*. Chișinău: S.n. (Bons Offices), 2022, - 520 p. ISBN: 978-9975-87-991-0.
3. MALACENCO, Alexandru. *Arhitecții din umbră ai regimului totalitar sovietic din Basarabia 1944-1949*/ referent științific: Liliana Rotaru; traducător: Victoria Popa. – Chișinău: Lexon-Prim, 2023. – 488 p. ISBN 978-9975-172-23-3.

4. ***Sinuozitățile învățământului superior din RSSM în perioada stalinismului târziu (1947-1953)***: Studiu și documente / editor și autorul studiului: Liliana Rotaru ; consultant științific: Ion Eremia; referenți științifici: Emil Dragnev, Ion Valer Xenofontov. – Chișinău : [S. n.], 2023 (Lexon-Prim). – V-LXXXVI, 1074 p. – (Historia Universitaria, ISBN 978-9975-3454-5-3 ; 2).Text: lb. rom., rusă. – Referințe bibliogr. în subsol. – Ind. de nume: p. 1031-1048. – [100] ex. ISBN 978-9975-172-04-2.
5. ***RECURS LA MEMORIE: învățământul superior din RSS Moldovenească*** / Universitatea de Stat din Moldova; Centrul de Studii Interdisciplinare „Silviu Dragomir”: editor Liliana Rotaru; coordonatori: Georgeta Stepanov, Ion Valer Xenofontov; referenți științifici: Gabriel Moisa [et. al.] - Chișinău: S.n. 2022 (Lexon-Prim), - 780 p. ISBN 978-9975-163-37-8. Vol. 1
6. ***RECURS LA MEMORIE: învățământul superior din RSS Moldovenească*** / Universitatea de Stat din Moldova; editor: Liliana Rotaru; coordonator: Georgeta Stepanov; referenți științifici: Anatol Petrencu, Ion Șișcanu. – Chișinău: [S. n.], 2023 (Lexon-Prim); (Historia Universitaria, ISBN 978-9975-3454-5-3). – ISBN 978-9975-163-37-8. Vol. 2. – 2023. – 574 p. : fot. – Rez.: lb. engl. – Referințe bibliogr. în subsol. – Ind. de nume, de toponime: p. 560-572. – [50] ex. – ISBN 978-9975-172-27/

1.4. lucrare bibliografică – 1

1. ***Învățământul superior din RSS Moldovenească. Bibliografie***/ Universitatea de Stat din Moldova, Facultatea de Istorie și Filosofie,; bibliografie: Lidia Zasavițchi, Janna Nikolaeva; coordonator Liliana Rotaru, responsabil de ediție Ion Valer Xenofontov. – Chișinău: Lexon-Prim, 2022, - 243 p. (Seria Historia Universitaria, ISBN 978-9975-3454-5-3) ISBN 978-9975-163-06-4.

1.5. capitole în monografiile naționale/internaționale – 1

1. ROTARU, Liliana. „Peregrinările” și „căutările” învățământului independent al Republicii Moldova. În: *Panorama poscomunismului în Republica Moldova*. Ed. Liliana Corobca. Iași: Polirom (în tipar).

2. Culegeri de articole, materiale ale conferințelor naționale/internaționale – 4

1. ***O utopie devenită realitate: învățământul superior în RSS Moldovenească – de la planificare la reproducere***: [în vol.] / coordonatori: Liliana Rotaru, Ion Valer Xenofontov. – Chișinău: S. n., 2020 (Tipogr. "Lexon-Prim") – . – (Historia Universitaria, ISBN 978-9975-3454-5-3). – ISBN 978-9975-3435-9-6.
2. ***Intelectualitatea română între ideologie, libertate academică și naționalism***: Conferința națională cu participare internațională, Ediția a 2-a, Chișinău, 14-16 octombrie 2021/coord.: Liliana Rotaru; referenți științifici: Valeriu Pasat, Valentin Tomuleț. – Chișinău : S. n., 2023 (Lexon-Prim). – 355 p. : fot., tab. Antetit.: Univ. de Stat din Moldova, Fac. de Istorie și Filosofie. – Rez.: lb. engl. – Referințe bibliogr. în subsol. – [100] ex. ISBN 978-9975-163-90-3.
3. ***Student, profesor și cercetător în anii 1980-1990: drumul spre regăsire și libertate***: conferința științifică națională cu participare internațională, ediția a 3-a, Chișinău, 7

octombrie 2022 / coordonator: Lidia Prisac; referenți științifici: Sorin Domițian Șipoș, Demir Dragnev. Chișinău: [S. n.], 2023 (Lexon-Prim). – 295 p. (Seria: Historia Universitaria, ISBN 978-9975-3454-5-3). – [100] ex. ISBN 978-9975-172-10-3.

4. [În oglinda istoriei: de la medieval la contemporan : In onorem profesor Valentin Tomuleț](#) / Universitatea de Stat din Moldova, Biblioteca Științifică (Institut) „Andrei Lupan” ; editor: Constantin Manolache ; coordonator: Liliana Rotaru ; responsabil de ediție: Cristina Gherasim. – Chișinău : Biblioteca Științifică (Institut) “Andrei Lupan”, 2022 (Continental Grup). – 768 p. : il., n. muz., tab. Texte : lb. rom., engl., rusă. – Referințe bibliogr. în subsol. ISBN 978-9975-62-465-7.

3. Articole în reviste științifice

4.1. în reviste din bazele de date Web of Science și SCOPUS (cu indicarea IF) – 4

1. EREMIA, Ion. [La dichiarazione di indipendenza della Repubblica Moldova: Questioni metodologiche](#). In: *Transylvanian Review*. 2020, vol. XXIX, Supplement no. 1, p. 281-291. ISSN: 1221-1249. IF 0.115
2. ROTARU, Liliana. [Foreign Interference in the Development of the Higher Education of the Republic of Moldova: The Year 1998](#). In: *Transylvanian Review*, Vol. XXXII, Supplement No. 1, 2023, pp. 151-161. ISSN 2067-1016. Impact Factor. 0.3.
3. ROTARU, Liliana. [L'istruzione universitaria come oggetto e strumento delle politiche sovietiche nella Repubblica Moldova: Fonti e metodo di ricerca](#). In: *Transylvanian Review*. 2020, vol. XXIX, Supplement no. 1, p. 251-261. ISSN: 1221-1249. IF 0.115
4. СТЕПАНОВ, Жоржетта. [Высшее журналистское образование в МССР: концептуальные подходы](#). Вістник Національного Університету Львівська Політехніка. Серія Журналістські Науки. 2020, №. 4, с. 88-95. ISSN: 2663-9807 (Online) 2663-9793 (Print).

4.2. în alte reviste din străinătate recunoscute – 2

1. MALCOCI, Iulia, XENOFONTOV Ion Valer. [Academicianul Boris Lazarenko \(1910–1979\)](#), unul din fondatorii Academiei de Științe a RSS Moldovenești. În: *Cygnus. Revista de fizică și matematică aplicată*. 2022, nr. 1(35), pp. 27-34. ISSN1584-403x.
2. ROTARU, Liliana. [Mișcarea de renaștere națională în RSSM: contribuția studenților din instituțiile de învățământ superior](#). În: *Crisia*. 2022, vol. LII, Supliment nr.1, pp. 559-571. ISSN: 1016-2798.

4.3. în reviste din Registrul National al revistelor de profil, categoria B – 24

1. CEBAN, Emil, BAHNAREL, Ion, XENOFONTOV, Ion. [Urmașul lui Hippocrates, prietenul lui Herodotus. Dr. hab., prof. univ. Gheorghe Baciula 85 de ani](#). In: *Revista de Știință, Inovare, Cultură și Artă „Akademos”*, 2021, nr. 3(62), pp. 166-167. ISSN 1857-0461.
2. DRAGNEV Demir, XENOFONTOV Ion Valer. [Ion Jarcuțchi \(1948–2014\): istoric al Epocii Moderne și cronicar al științei](#). În *Revista de Știință, Inovare, Cultură și Artă „Akademos”*. 2023, nr. 1 (68), pp. 114-123. ISSN 1857-0461.

3. LUPAȘCU, Tudor, MALCOCI, Iulia, XENOFONTOV, Ion Valer. [Academicianul Antonie Ablov \(1905–1978\) între viața privată și activitatea științifică](#). În: *Revista de Știință, Inovare, Cultură și Artă „Akademos”*, 2021, nr. 1 (60), pp. 83-90. ISSN 1857-0461.
4. PRISAC, Lidia; XENOFONTOV, Ion Valer. [Studentii străini la Universitatea de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu”: rezultate academice și adaptare cotidiană](#). În: *Dialogica. Revistă de studii culturale și literatură*. 2020, anul II, nr. 3, pp. 94-104. E-ISSN:1857-2537.
5. ROTARU, Liliana. [Constituirea sistemului de învățământ superior sovietic în RSSM \(1940-1941\)](#). În: *Tyragetia*, s. n. 2021, vol. XV [XXX], nr. 2, Istorie. Muzeologie, pp. 287-301. ISSN 1857-0240.
6. ROTARU, Liliana. [Educație și politică vs. politică și educație în „era agrariană” a Republicii Moldova \(1994- 1998\)](#). În: *Tyragetia*, serie nouă, vol. XVI [XXXI], nr. 2, Istorie. Muzeologie, 2022, pp. 249-265. ISSN 1857-0240. E-ISSN 2537-6330
7. ROTARU Liliana. [Prima campanie ideologică în RSSM: lupta regimului comunist cu „...deficiențele în predarea marxism-leninismului”](#). În: *Studia Universitatis Moldaviae. Revista științifică a Universității de Stat din Moldova*, 2023, nr. 4(174), pp. 45-58. ISSN 1811-2668, E-ISSN 2345-1009. DOI 10.59295/sum4(174)2023_06
8. ROTARU, Liliana. [„Atmosfera morală și psihologică” în mediul studentesc în faza de germinare a mișcării de renaștere națională în RSSM](#). In: *Revista de Știință, Inovare, Cultură și Artă „Akademos”*, 2022, nr. 4(67), pp. 96-103. ISSN 1857-0461. DOI: 10.52673/18570461.22.4-67.12.
9. ROTARU, Liliana. [„Eu îs de părere că ființază o sânțură limbă!”: controverse lingvistice la Institutul Pedagogic din Chișinău](#). În. *Tyragetia, serie nouă*. Istorie. Muzeologie. 2020, vol. XIV [XXVIX], nr. 2, p. 243-258. ISSN 1857-0240.
10. ROTARU, Liliana. [Dezghetul hrușciovist și „rezbelul naționalist” al studenților-filologi de la universitate](#). În. *Studia Universitatis Moldaviae (Seria Științe Umanistice)*. 2020, nr. 4 (134), p. 185-200. ISSN 1811-2668.
11. STEPANOV Georgeta. [Practici de „umanizare” a jurnalismului din RSS Moldovenească](#). În: *Studia Universitatis Moldaviae. Seria Științe economice și ale comunicării*, 2022, nr.11 (01), pp. 72-77. ISSN 2587-4446 E-ISSN 2587-4454 p.72-77. 0,8 c.a.
12. STEPANOV Georgeta. [Creativitatea și procesul de creație în învățământul superior moldovenesc de profil jurnalistic în perioada totalitaristă](#). În: *Moldoscopie. Publicație periodică științifico-practică*. Tipul B, 2021, anul 25, nr.4 (95), pp. 108-117. ISBN 1812-2566.
13. ȘCLEARUC Sorin. [Specificul filmului artistic moldovenesc în perioada dezghetului lui Hrușciov. Studiu de caz: „Omul merge după soare” \(1961\)](#). În: *Tyragetia*, serie nouă, vol. XVI [XXXI], nr. 2, Istorie. Muzeologie, 2022, pp. 237-249. ISSN 1857-0240. E-ISSN 2537-6330
14. XENOFONTOV, Ion Valer. [Activități extracurriculare la Universitatea de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu” din Republica Moldova](#). În: *Studia Universitatis Moldaviae. Seria „Științe umanistice”*. 2021, nr. 4 (144), pp. 61-71. ISSN 2345-1009.
15. XENOFONTOV, Ion Valer. [Aleea Savanților și Medicilor Iluștri: marcă identitară](#). În: *Dialogica. Revistă de studii culturale și literare*. 2021, anul III, nr. 2, pp. 98-102. ISSN:1857-2537.
16. XENOFONTOV, Ion Valer. [Condiția istoricului într-un spațiu marcat de clivaje identitare](#). În: *Revista de Știință, Inovare, Cultură și Artă „Akademos”*, 2021, nr. 3(62), pp. 153-154.

ISSN 1857-0461.

17. XENOFONTOV Ion Valer, „[Dragă Iosif Vissarionovici!](#)”: din corespondența Institutului de Stat de Medicină din Chișinău (1950). În: *Studia Universitatis Moldaviae. Seria „Științe umanistice”*, nr. 4 (154), 2022, pp. 20-28. ISSN 1811-2668. ISSN online 2345-1009.
18. XENOFONTOV Ion Valer. [Chișinău: orașul celor trei conservatoare](#). În: *Dialogica*. Revistă de studii culturale și literare. 2023, an V, nr. 3, pp. 75-81. E-ISSN 1857-2537.
19. XENOFONTOV Ion Valer. [Știința în Chișinăul interbelic](#). În: *Revista de Știință, Inovare, Cultură și Artă „Akademos”*. 2023, nr. 3 (70), pp. 133-143. ISSN 1857-0461.
20. XENOFONTOV Ion Valer. [Sistemul de aprovizionare cu apă al Chișinăului interbelic](#). În: *Studia Universitatis Moldaviae. Seria „Științe umanistice”*. 2023, nr. 4 (174), pp. 24-31. ISSN 1811-2668. ISSN online 2345-1009.
21. XENOFONTOV, Ion Valer, PRISAC, Lidia. [Cadrele științifico-didactice ale Institutului de Stat de Medicină din Chișinău \(1945–1991\)](#). În: *Studia Universitatis Moldaviae (Seria Științe Umanistice)*. 2020, nr. 4 (134), p. 161-174. ISSN 1811-2668.
22. XENOFONTOV, Ion Valer, PRISAC, Lidia. [Cercetarea științifică la Institutul de Stat de Medicină din Chișinău \(1945–1990\)](#). *Revista de Știință, Inovare, Cultură și Artă „Akademos”*. 2020, nr. 2 (57), p. 103-113. ISSN 1857-0461.
23. СТЕПАНОВ, Жоржетта. [Высшее журналистское образование в Молдавской ССР \(1966-1991\): становление и особенности развития](#). În: *Studia Universitatis Moldaviae (Seria Științe Sociale)*. 2020, nr. 3(133), p. 37-42. ISSN 1814-3199.
24. СТЕПАНОВ, Жоржетта. [Высшее журналистское образование в Молдавской ССР: исторические аспекты](#). În: *Moldoscopie. Revistă de analiză politică*. 2020, nr. 2(89), p. 169-173. ISSN 1812-2566 .

4.4. în alte reviste naționale

5. Articole în culegeri științifice naționale/internaționale

5.1. în culegeri de lucrări științifice editate peste hotare - 8

1. ROTARU, Liliana. Provincialism vs. pragmatism. Institutul Pedagogic din Cahul. În: *Știința istoriei - formă fundamentală de cunoaștere a trecutului. In honorem Ion Șișcanu - 70*. Coordonatori: Gheorghe Cojocaru, Sergiu Cornea, Nicolae Enciu, Galați: Editura Galați University Press, 2022, pp. 391-418. ISBN 978-606-696-229-2;
2. ROTARU, Liliana. Surse și metode de cercetare a politicii sovietice în învățământul superior din RSS Moldovenească. În: *Teme și metode de cercetare în istorie și filologie*. Sorin ȘIPOȘ, Gabriel Moisa, Dan Octavian Cefraga, Laura Ardelean (coordonatori), Milano–Cluj-Napoca, Criterion Editrice, Academia Română, Centrul de Studii Transilvane, 2022, pp. 408-423. ISBN: 978-88-32062-26-7;
3. ROTARU, Liliana. [Constituirea corpului academic al școlii superioare din RSS Moldovenească: între exigențele ideologice și pragmatismul utilitar](#). În: D. O. Cefraga et al. eds. *Oltre i confine Il dialogo transnazionale nelle discipline storiche e filologiche*. Milano: Criterion Editrice, 2020, pp. 113-137. ISBN: 978-88-32062-10-6.
4. ROTARU, Liliana. [Premise ale ingineriei sociale în învățământul superior din RSS Moldovenească](#). În: C. PREUTU, A. PETRENCU eds. *Fațete ale comunismului în România și în R(A)SS Moldovenească: politică, societate și economie*. Iași: Ed. Universității „Al. I.

- Cuza”, 2020, pp. 147-163. ISBN 978-606-714-600-4.
5. STEPANOV, Georgeta. Transfigurarea conceptuală a competențelor profesionale în învățământul superior de profil jurnalistic. În: *30 de ani de învățământ jurnalistic și de comunicare în Estul Europei*. Coord. Romina Surugiu, Adriana Ștefănel, Nicoleta Apostol. București: Tritonic Books, 2022, pp. 113-131. 559 p. ISBN 978-606-749-580-5.
 6. STEPANOV, Georgeta. Modelul de relaționare a presei cu puterea și cu societatea. În: *Evoluția mass-media locale în postcomunism: proiecte, împliniri, perspective*. Coord. Ioan Laza, Florin Ardelean. București: Tritonic; Oradea: Editura Universității din Oradea, 2022, p. 57-70. 600 p. 0,7 c.a. ISBN 978-606-749-578-2; ISBN 978-606-10-2180-2.
 7. XENOFONTOV, Ion Valer, PRISAC Lidia, Discurs identitar: Problema națională. Cazul Nicolae Testimițanu. În: *Teme și metode de cercetare în istorie și filologie / Sorin ȘIPOȘ, Gabriel Moisa, Dan Octavian Cepraga, Laura Ardelean (coordonatori), Milano–Cluj-Napoca, Criterion Editrice, Academia Română, Centrul de Studii Transilvane, 2022, pp. 389-407. ISBN: 978-88-32062-26-7.*
 8. XENOFONTOV, Ion Valer. Constituirea Institutului de Stat de Medicină din Chișinău. În: *Știința istoriei – formă fundamental de cunoaștere a trecutului. In honorem Ion Șișcanu – 70 / Coord.: Gheorghe E. Cojocaru, Sergiu Cornea, Nicolae Enciu, Galați, Editura Galați University Press, 2022, pp. 375-390. ISBN 978-606-696-229-2.*

5.2 în culegeri de lucrări științifice editate în Republica Moldova – 56

1. BULMAGA, Mariana. „De la balcoane am fost scuipați, la propriu, de orășenii rusofoni”. Interviu cu Iulia Popov. În: *RECURS LA MEMORIE: învățământul superior din RSS Moldovenească / ed.: Liliana Rotaru; coord.: Georgeta Stepanov; referenți științ.: Anatol Petrencu, Ion Șișcanu. – Chișinău: [S. n.], 2023. ISBN 978-9975-172-27. pp. 399-408.*
2. BULMAGA, Mariana. „Studentii erau forța motrice a tuturor evenimentelor din perioada restructurării” Interviu cu Ecaterina Zaporozjanu. În: *RECURS LA MEMORIE: învățământul superior din RSS Moldovenească / ed.: Liliana Rotaru; coord.: Georgeta Stepanov; referenți științ.: Anatol Petrencu, Ion Șișcanu. – Chișinău: [S. n.], 2023. ISBN 978-9975-172-27. pp.*
3. EREMIA, Ion. Vasile Savin. „La Tiraspol a fost o revoluție adevărată”. În: *Recurs la memorie: învățământul superior din RSS Moldovenească / Editor: Liliana Rotaru; coord.: Georgeta Stepanov, Ion Valer Xenofontov; responsabil de ediție: Lidia Prisac, Chișinău, Lexon-Prim, 2022, pp. 668-696. ISBN 978-9975-1623-37-8;*
4. EREMIA Ion. N-am avut niciodată intenția de a lucra profesor. Eu am mers la Facultatea de Geografie din pasiunea pentru geografie, și atât!” Interviu cu Vitalie Sochircă. În: *RECURS LA MEMORIE: învățământul superior din RSS Moldovenească / ed.: Liliana Rotaru; coord.: Georgeta Stepanov; referenți științ.: Anatol Petrencu, Ion Șișcanu. – Chișinău: [S. n.], 2023. ISBN 978-9975-172-27.*
5. PRISAC, Lidia. Secvențe din cotidianul profesorului Gheorghe Baci. În: *CEBAN, Emil, BAHNAREL, Ion, XENOFONTOV, Ion Valer, Profesor universitar Gheorghe Baci: savant, manager, om al cetății / Lect.: Lidia Prisac, Chișinău, Combinatul Poligrafic, 2021, pp. 335-337. ISBN 978-9975-129-89-3.*
6. PRISAC, Lidia. „Nu regret că am făcut medicina, cu toate că m-am pornit cu totul în altă parte”. Interviu cu Oleg Cotruță. În: *RECURS LA MEMORIE: învățământul superior din RSS Moldovenească / ed.: Liliana Rotaru; coord.: Georgeta Stepanov; referenți științ.: Anatol Petrencu, Ion Șișcanu. – Chișinău: [S. n.], 2023. ISBN 978-9975-172-27. pp. 115-136.*

7. PRISAC, Lidia. „Credeam că pot schimba lumea”. Interviu cu Nadia Cristea. În: *RECURS LA MEMORIE: învățământul superior din RSS Moldovenească* / ed.: Liliana Rotaru; coord.: Georgeta Stepanov; referenți științ.: Anatol Petrencu, Ion Șișcanu. – Chișinău: [S. n.], 2023. ISBN 978-9975-172-27. pp. 136-183.
8. PRISAC, Lidia. „Voiam toate să semănăm cu Eliza Botezatu”. Interviu cu Olga Căpățână În: *Recurs la memorie: învățământul superior din RSS Moldovenească* /Editor: Liliana Rotaru; coord.: Georgeta Stepanov, Ion Valer Xenofontov; responsabil de ediție: Lidia Prisac, Chișinău, Lexon-Prim, 2022, pp. 161-174. ISBN 978-9975-1623-37-8;
9. PRISAC, Lidia. „Când ne pregăteam de sesiunea de vară, învățam în Cimitirul Armenesc; era o liniște nemaipomenită”. Interviu cu Vladimir Potlog. În: *Recurs la memorie: învățământul superior din RSS Moldovenească* /Editor: Liliana Rotaru; coord.: Georgeta Stepanov, Ion Valer Xenofontov; responsabil de ediție: Lidia Prisac, Chișinău, Lexon-Prim, 2022, pp. 500-514. ISBN 978-9975-1623-37-8;
10. PRISAC, Lidia. „Comuniștii au răsturnat comunismul”. Interviu cu Anatol Petrencu. În: *Recurs la memorie: învățământul superior din RSS Moldovenească* /Editor: Liliana Rotaru; coord.: Georgeta Stepanov, Ion Valer Xenofontov; responsabil de ediție: Lidia Prisac, Chișinău, Lexon-Prim, 2022, pp. 469-514. ISBN 978-9975-1623-37-8;
11. PRISAC, Lidia. „Politehnica nu avea timp de descărcat vagoane!” (Interviu realizat de Lidia Prisac și Ion Valer Xenofontov). Interviu cu Ștefan Prisac. În: *Recurs la memorie: învățământul superior din RSS Moldovenească* /Editor: Liliana Rotaru; coord.: Georgeta Stepanov, Ion Valer Xenofontov; responsabil de ediție: Lidia Prisac, Chișinău, Lexon-Prim, 2022, pp. 515-545. ISBN 978-9975-1623-37-8;
12. ROTARU, Liliana. „Un viitor sigur și prosper poate fi atins doar cu cunoștințe și competențe dobândite în instituțiile de învățământ superior sau profesional tehnic” interviu cu Andrei Chiciuc. În: *RECURS LA MEMORIE: învățământul superior din RSS Moldovenească* / ed.: Liliana Rotaru; coord.: Georgeta Stepanov; referenți științ.: Anatol Petrencu, Ion Șișcanu. – Chișinău: [S. n.], 2023. ISBN 978-9975-172-27. pp. 25-66.
13. ROTARU, Liliana. „Noi, oamenii, avem în genele noastre spiritul dreptății, chiar dacă nu ni-l putem explica uneori [...]”. Interviu cu Oleg Efrim. În: *RECURS LA MEMORIE: învățământul superior din RSS Moldovenească* / ed.: Liliana Rotaru; coord.: Georgeta Stepanov; referenți științ.: Anatol Petrencu, Ion Șișcanu. – Chișinău: [S. n.], 2023. ISBN 978-9975-172-27. pp. 197-221.
14. ROTARU, Liliana. „Eu cred în societățile în care libertatea se construiește pas cu pas, fără un pas înainte și doi pași înapoi”. Interviu cu Emilian Galaicu-Păun. În: *RECURS LA MEMORIE: învățământul superior din RSS Moldovenească* / ed.: Liliana Rotaru; coord.: Georgeta Stepanov; referenți științ.: Anatol Petrencu, Ion Șișcanu. – Chișinău: [S. n.], 2023. ISBN 978-9975-172-27. pp. 271-322.
15. ROTARU, Liliana. „Alții agățau pe perete covoare, postere, iar eu mi-am pus un păretar pe care mi l-a dat mama și un tricolor mare”. Interviu cu Vitalie Mamot. În: *RECURS LA MEMORIE: învățământul superior din RSS Moldovenească* / ed.: Liliana Rotaru; coord.: Georgeta Stepanov; referenți științ.: Anatol Petrencu, Ion Șișcanu. – Chișinău: [S. n.], 2023. ISBN 978-9975-172-27. pp.350-367.
16. ROTARU, Liliana. „Majoritatea am fost o masă de manevră pentru oportuniștii care au profitat de sinceritatea și naivitatea noastră [...]”.Interviu cu Rodica Ursu (Naniu). În: *RECURS LA MEMORIE: învățământul superior din RSS Moldovenească* / ed.: Liliana Rotaru; coord.: Georgeta Stepanov; referenți științ.: Anatol Petrencu, Ion Șișcanu. –

- Chișinău: [S. n.], 2023. ISBN 978-9975-172-27. pp. 519-545.
17. ROTARU, Liliana. Ofensiva guvernării agrariene asupra istoriei și limbii române. În: *În oglinda istoriei: de la medieval la contemporan: In honorem profesor Valentin Tomuleț / Universitatea de Stat din Moldova, Biblioteca Științifică (Institut) „Andrei Lupan”*; editor: Constantin Manolache; coordonator: Liliana Rotaru; responsabil de ediție: Cristina Gherasim. – Chișinău: Biblioteca Științifică (Institut) “Andrei Lupan”, 2022 (Continental Grup). pp. 755-767. ISBN 978-9975-62-465-7.
 18. ROTARU, Liliana. Originea și itinerarele unei promoții de medici. În: *Recurs la memorie: învățământul superior din RSS Moldovenească* /editor: Liliana Rotaru; coordonatori: Georgeta Stepanov, Ion Valer Xenofontov; responsabil de ediție: Lidia Prisac, Chișinău, Lexon-Prim, 2022, pp. 736-756. ISBN 978-9975-1623-37-8.
 19. ROTARU, Liliana. „Balticii s-au opus prin inteligență, caucazienii – prin brutalitate, dar noi – prin nimic”. Interviu cu Iurie Batâr. În: *Recurs la memorie: învățământul superior din RSS Moldovenească* /Editor: Liliana Rotaru; coord.: Georgeta Stepanov, Ion Valer Xenofontov; responsabil de ediție: Lidia Prisac, Chișinău, Lexon-Prim, 2022, pp. 56-86. ISBN 978-9975-1623-37-8;
 20. ROTARU, Liliana. „În Republica Moldova fiecare savant e perlă, el socoate că deține adevărul în ultima instanță”. Interviu cu Natalia Burlacu. În: *Recurs la memorie: învățământul superior din RSS Moldovenească* /Editor: Liliana Rotaru; coord.: Georgeta Stepanov, Ion Valer Xenofontov; responsabil de ediție: Lidia Prisac, Chișinău, Lexon-Prim, 2022, pp. 125-146. ISBN 978-9975-1623-37-8;
 21. ROTARU, Liliana. „Îmi scriam conspectele în grafie latină”. Interviu cu Sofia Rusu (Grosu). În: *Recurs la memorie: învățământul superior din RSS Moldovenească* /Editor: Liliana Rotaru; coord.: Georgeta Stepanov, Ion Valer Xenofontov; responsabil de ediție: Lidia Prisac, Chișinău, Lexon-Prim, 2022, pp. 631-667. ISBN 978-9975-1623-37-8;
 22. ROȘCA, Adrian. „De ce să te revolți, dacă și așa la noi e BINE?”. Interviu cu Igor Iovu. În: *RECURS LA MEMORIE: învățământul superior din RSS Moldovenească* / ed.: Liliana Rotaru; coord.: Georgeta Stepanov; referenți științ.: Anatol Petrencu, Ion Șișcanu. – Chișinău: [S. n.], 2023. ISBN 978-9975-172-27. pp. 262-271.
 23. ROȘCA, Adrian. „Aflarea adevărului despre URSS – Romanul Gulag de Aleksandr Soljenițin”. Interviu cu Tatiana Ovidin. În: *RECURS LA MEMORIE: învățământul superior din RSS Moldovenească* / ed.: Liliana Rotaru; coord.: Georgeta Stepanov; referenți științ.: Anatol Petrencu, Ion Șișcanu. – Chișinău: [S. n.], 2023. ISBN 978-9975-172-27. pp. 388-399.
 24. ROȘCA, Adrian. *Recurs la memorie: învățământul superior din RSS Moldovenească* /editor: Liliana Rotaru; coordonatori: Georgeta Stepanov, Ion Valer Xenofontov; responsabil de ediție: Lidia Prisac, Chișinău, Lexon-Prim, 2022, pp. 13-28. ISBN 978-9975-1623-37-8.
 25. STEPANOV, Georgeta. Învățământul superior din RSS Moldovenească, la răspântie de vremuri. În: *RECURS LA MEMORIE: învățământul superior din RSS Moldovenească* / ed.: Liliana Rotaru; coord.: Georgeta Stepanov; referenți științ.: Anatol Petrencu, Ion Șișcanu. – Chișinău: [S. n.], 2023. ISBN 978-9975-172-27. pp. 3-24.
 26. STEPANOV, Georgeta, JEREGHI, Patricia. „La absolvirea facultății, eram foarte bine pregătiți pentru angajarea în câmpul muncii”. Interviu cu Vasile Chirilov. În: *RECURS LA MEMORIE: învățământul superior din RSS Moldovenească* / ed.: Liliana Rotaru; coord.: Georgeta Stepanov; referenți științ.: Anatol Petrencu, Ion Șișcanu. – Chișinău: [S. n.], 2023. ISBN 978-9975-172-27. pp. 66-78.

27. STEPANOV, Georgeta, CHIPER, Alina. „Ceea ce nu mi-a dat facultatea, dar cred că trebuia s-o facă, este specializarea într-un anumit domeniu” Interviu cu Tatiana Fișer. În: *RECURS LA MEMORIE: învățământul superior din RSS Moldovenească* / ed.: Liliana Rotaru; coord.: Georgeta Stepanov; referenți științ.: Anatol Petrencu, Ion Șișcanu. – Chișinău: [S. n.], 2023. ISBN 978-9975-172-27. pp. 221-248.
28. STEPANOV, Georgeta, MORARI, Milena. „Această profesie mi s-a legat de suflet și o duc și până astăzi”. Interviu cu Eugenia Fortună. În: *RECURS LA MEMORIE: învățământul superior din RSS Moldovenească* / ed.: Liliana Rotaru; coord.: Georgeta Stepanov; referenți științ.: Anatol Petrencu, Ion Șișcanu. – Chișinău: [S. n.], 2023. ISBN 978-9975-172-27. pp. 248-262.
29. STEPANOV, Georgeta, SANDU, Daniel. „Studiile superioare deschideau o perspectivă nouă”. Interviu cu Olga Lisa. În: *RECURS LA MEMORIE: învățământul superior din RSS Moldovenească* / ed.: Liliana Rotaru; coord.: Georgeta Stepanov; referenți științ.: Anatol Petrencu, Ion Șișcanu. – Chișinău: [S. n.], 2023. ISBN 978-9975-172-27. pp. 332-350.
30. STEPANOV, Georgeta, MUNTEANU, Valeria. „Cunoștințele și experiența sunt valori la care am ținut foarte mult și de care nu m-am dezis niciodată”. Interviu cu Gheorghe Munteanu. În: *RECURS LA MEMORIE: învățământul superior din RSS Moldovenească* / ed.: Liliana Rotaru; coord.: Georgeta Stepanov; referenți științ.: Anatol Petrencu, Ion Șișcanu. – Chișinău: [S. n.], 2023. ISBN 978-9975-172-27. pp. 367-388.
31. STEPANOV, Georgeta, PANEA, Mariana. „KGB-iștii știau că cea mai vulnerabilă facultate din universitate era cea de jurnalistică”. Interviu cu Iurie Reniță. În: *RECURS LA MEMORIE: învățământul superior din RSS Moldovenească* / ed.: Liliana Rotaru; coord.: Georgeta Stepanov; referenți științ.: Anatol Petrencu, Ion Șișcanu. – Chișinău: [S. n.], 2023. ISBN 978-9975-172-27. pp. 408-426.
32. STEPANOV, Georgeta, MERINEANU Mihaela. „Nu m-au pasionat literele, nu m-a pasionat pedagogia și tocmai de aceea am preferat medicina”. Interviu cu Vitalie Triboi. În: *RECURS LA MEMORIE: învățământul superior din RSS Moldovenească* / ed.: Liliana Rotaru; coord.: Georgeta Stepanov; referenți științ.: Anatol Petrencu, Ion Șișcanu. – Chișinău: [S. n.], 2023. ISBN 978-9975-172-27. pp. 504-519.
33. STEPANOV, Georgeta. „Un singur lucru nu era, libertatea cuvântului [...], dar nu ne trebuia nouă libertate”. Serghei Burlac. În: *Recurs la memorie: învățământul superior din RSS Moldovenească* / editor: Liliana Rotaru; coordonatori: Georgeta Stepanov, Ion Valer Xenofontov; responsabil de ediție: Lidia Prisac, Chișinău, Lexon-Prim, 2022, pp. 113-124. ISBN 978-9975-1623-37-8.
34. STEPANOV, Georgeta. „Viața mea de elev și apoi de student a fost mult mai interesantă decât a generațiilor contemporane”. Svetlana Buruian. În: *Recurs la memorie: învățământul superior din RSS Moldovenească* / editor: Liliana Rotaru; coordonatori: Georgeta Stepanov, Ion Valer Xenofontov; responsabil de ediție: Lidia Prisac, Chișinău, Lexon-Prim, 2022, pp. 147-160. ISBN 978-9975-1623-37-8.
35. STEPANOV, Georgeta. „Sistemul și-a îndeplinit obiectivul prin cărțile, manualele, prin ziarele celea minciunoase”. Nina Cîrstea. În: *Recurs la memorie: învățământul superior din RSS Moldovenească* / editor: Liliana Rotaru; coordonatori: Georgeta Stepanov, Ion Valer Xenofontov; responsabil de ediție: Lidia Prisac, Chișinău, Lexon-Prim, 2022, pp. 201-214. ISBN 978-9975-1623-37-8.
36. STEPANOV, Georgeta. „Eram nevoit să plec noapte la descărcarea diferitor vagoane”. Anatol Coșciug. În: *Recurs la memorie: învățământul superior din RSS Moldovenească* / edi-

- tor: Liliana Rotaru; coordonatori: Georgeta Stepanov, Ion Valer Xenofontov; responsabil de ediție: Lidia Prisac, Chișinău, Lexon-Prim, 2022, pp. 215-225. ISBN 978-9975-1623-37-8.
37. STEPANOV, Georgeta. „După ’89 m-am simțit profesor fără diplomă”. Tatiana Găină. În: *Recurs la memorie: învățământul superior din RSS Moldovenească* / editor: Liliana Rotaru; coordonatori: Georgeta Stepanov, Ion Valer Xenofontov; responsabil de ediție: Lidia Prisac, Chișinău, Lexon-Prim, 2022, pp. 263-284. ISBN 978-9975-1623-37-8.
38. STEPANOV, Georgeta. „A venit cineva de la KGB, am fost toți interogați”. Ion Ghilașcu. În: *Recurs la memorie: învățământul superior din RSS Moldovenească* / editor: Liliana Rotaru; coordonatori: Georgeta Stepanov, Ion Valer Xenofontov; responsabil de ediție: Lidia Prisac, Chișinău, Lexon-Prim, 2022, pp. 285-302. ISBN 978-9975-1623-37-8.
39. STEPANOV, Georgeta. „Mi-a fost foarte greu să trăiesc din bursă”. Stanislav Macarciuc. În: *Recurs la memorie: învățământul superior din RSS Moldovenească* / editor: Liliana Rotaru; coordonatori: Georgeta Stepanov, Ion Valer Xenofontov; responsabil de ediție: Lidia Prisac, Chișinău, Lexon-Prim, 2022, pp. 345-368. ISBN 978-9975-1623-37-8.
40. STEPANOV, Georgeta. „Nu știu pentru ce am învățat această disciplină, că nu mi- mai trebuia în profesia de medic”. Ciobu Silvia (Matei). În: *Recurs la memorie: învățământul superior din RSS Moldovenească* / editor: Liliana Rotaru; coordonatori: Georgeta Stepanov, Ion Valer Xenofontov; responsabil de ediție: Lidia Prisac, Chișinău, Lexon-Prim, 2022, pp. 430-452. ISBN 978-9975-1623-37-8.
41. STEPANOV, Georgeta. „Mulți erau leneși, nu se dădeau la învățat ei mai bine se duceau pe deal, la prăși”. Valentina Munteanu. În: *Recurs la memorie: învățământul superior din RSS Moldovenească* / editor: Liliana Rotaru; coordonatori: Georgeta Stepanov, Ion Valer Xenofontov; responsabil de ediție: Lidia Prisac, Chișinău, Lexon-Prim, 2022, pp. 453-468. ISBN 978-9975-1623-37-8.
42. STEPANOV, Georgeta. „Școala sovietică era foarte rigidă, îți bloc foarte multe inițiative, ascunde multe adevăruri și eu m înțelegeam și m învățat de atunci cum să lupt și cum să rezist”. Alina Radu. În: *Recurs la memorie: învățământul superior din RSS Moldovenească* / editor: Liliana Rotaru; coordonatori: Georgeta Stepanov, Ion Valer Xenofontov; responsabil de ediție: Lidia Prisac, Chișinău, Lexon-Prim, 2022, pp. 546-572. ISBN 978-9975-1623-37-8.
43. STEPANOV, Georgeta. „Nu afișam astfel de cărți, le păstram în învelitori și vorbeam despre ele în șoaptă, de parcă eram complotiști”. Valeriu Reniță. În: *Recurs la memorie: învățământul superior din RSS Moldovenească* / editor: Liliana Rotaru; coordonatori: Georgeta Stepanov, Ion Valer Xenofontov; responsabil de ediție: Lidia Prisac, Chișinău, Lexon-Prim, 2022, pp. 573-598. ISBN 978-9975-1623-37-8.
44. STEPANOV, Georgeta. „Profesorii de origine evreiască lucrau numai cu elevii care într-adevăr doreau să însușească materialul”. Marin Romaniuc. În: *Recurs la memorie: învățământul superior din RSS Moldovenească* / editor: Liliana Rotaru; coordonatori: Georgeta Stepanov, Ion Valer Xenofontov; responsabil de ediție: Lidia Prisac, Chișinău, Lexon-Prim, 2022, pp. 599-630. ISBN 978-9975-1623-37-8.
45. STEPANOV, Georgeta. „Grupele moldovenești erau cu o treaptă mai jos decât grupele rusești”. Olga Soroceanu Petrenco. În: *Recurs la memorie: învățământul superior din RSS Moldovenească* / editor: Liliana Rotaru; coordonatori: Georgeta Stepanov, Ion Valer Xenofontov; responsabil de ediție: Lidia Prisac, Chișinău, Lexon-Prim, 2022, pp. 697-717. ISBN 978-9975-1623-37-8.
46. STEPANOV, Georgeta. „Conspect, conspect și încă o dată conspect, și atât!”. Natalia Tomșa. În: *Recurs la memorie: învățământul superior din RSS Moldovenească* / editor:

- Liliana Rotaru; coordonatori: Georgeta Stepanov, Ion Valer Xenofontov; responsabil de ediție: Lidia Prisac, Chișinău, Lexon-Prim, 2022, pp. 718-735. ISBN 978-9975-1623-37-8.
47. ȘCLEARUC, Sorin. „Biblioteca națională era plină de studenți. Uneori, pentru a obține o carte, trebuia să stai la rând câteva zile sau chiar săptămâni”. Interviu cu Eugenia Golban (Vornicescu). În: *RECURS LA MEMORIE: învățământul superior din RSS Moldovenească* / ed.: Liliana Rotaru; coord.: Georgeta Stepanov; referenți științ.: Anatol Petrencu, Ion Șișcanu. – Chișinău: [S. n.], 2023. ISBN 978-9975-172-27. pp.322-332.
 48. ȘCLEARUC, Sorin. M-am dus primul an și erau 15 pe un loc. Bantea Maria. În. *Recurs la memorie: învățământul superior din RSS Moldovenească* / Universitatea de Stat din Moldova, Centrul de studii interdisciplinare „Silviu Dragomir”; editor: Liliana Rotaru; coordonatori: Georgeta Stepanov, Ion Valer Xenofontov; referenți științifici: Gabriel Moisa [et. Al.] – Chișinău, Lexon-Prim, 2022, p.p. 87-103, ISBN: 978-9975-163-38-5.
 49. ȘCLEARUC, Sorin. Nu se permitea să gândești liber. Ciuvaga Alexandru. În. *Recurs la memorie: învățământul superior din RSS Moldovenească* / Universitatea de Stat din Moldova, Centrul de studii interdisciplinare „Silviu Dragomir”; editor: Liliana Rotaru; coordonatori: Georgeta Stepanov, Ion Valer Xenofontov; referenți științifici: Gabriel Moisa [et. Al.] – Chișinău, Lexon-Prim, 2022, p.p. 175-200, ISBN: 978-9975-163-38-5.
 50. ȘEVCENCO, Ruslan. „Pentru mine facultatea era [doar] un loc unde se studia istoria. Mai târziu am aflat că [...] erau pregătite cadre pentru organele de partid și de comsomol”. Interviu cu Maria Crușilinscaia. În: *RECURS LA MEMORIE: învățământul superior din RSS Moldovenească* / ed.: Liliana Rotaru; coord.: Georgeta Stepanov; referenți științ.: Anatol Petrencu, Ion Șișcanu. – Chișinău: [S. n.], 2023. ISBN 978-9975-172-27. pp. 183-197.
 51. XENOFONTOV, Ion Valer. „Începeți număratoarea de la străbunica”. Interviu cu Vera Conovali (Pîrlii). În: *RECURS LA MEMORIE: învățământul superior din RSS Moldovenească* / ed.: Liliana Rotaru; coord.: Georgeta Stepanov; referenți științ.: Anatol Petrencu, Ion Șișcanu. – Chișinău: [S. n.], 2023. ISBN 978-9975-172-27. pp. 78-115.
 52. XENOFONTOV, Ion Valer. „Comsomolul a ajuns la vârsta înaintată de 70 de ani, adică a îmbătrânit ca un om” Interviu cu Asea Timuș. În: *RECURS LA MEMORIE: învățământul superior din RSS Moldovenească* / ed.: Liliana Rotaru; coord.: Georgeta Stepanov; referenți științ.: Anatol Petrencu, Ion Șișcanu. – Chișinău: [S. n.], 2023. ISBN 978-9975-172-27. pp. 452-504.
 53. XENOFONTOV, Ion Valer, PRISAC Lidia. Învățământul superior în RSS Moldovenească: o abordare din interior. În: *Recurs la memorie: învățământul superior din RSS Moldovenească* / editor: Liliana Rotaru; coordonatori: Georgeta Stepanov, Ion Valer Xenofontov; responsabil de ediție: Lidia Prisac, Chișinău, Lexon-Prim, 2022, pp. 13-28. ISBN 978-9975-1623-37-8.
 54. XENOFONTOV, Ion Valer. Memoriile „studentului șpilor”. În: *Recurs la memorie: învățământul superior din RSS Moldovenească* / editor: Liliana Rotaru; coordonatori: Georgeta Stepanov, Ion Valer Xenofontov; responsabil de ediție: Lidia Prisac, Chișinău, Lexon-Prim, 2022, pp. 756-766. ISBN 978-9975-1623-37-8.
 55. XENOFONTOV, Ion Valer. Învățământul superior în Basarabia interbelică: constituire, instituționalizare și evoluție. În: *În oglinda istoriei: de la medieval la contemporan: In honorem profesor Valentin Tomuleț* / Universitatea de Stat din Moldova, Biblioteca Științifică (Institut) „Andrei Lupan”; editor: Constantin Manolache; coordonator: Liliana Rotaru; responsabil de ediție: Cristina Gherasim. – Chișinău, Biblioteca Științifică (Institut) “Andrei Lupan”, 2022, pp. 639-653. ISBN 978-9975-62-465-7.
 56. XENOFONTOV, Ion Valer. „Procesul de adaptare la viața studentească pentru mine a trecut

relativ ușor”. Interiu cu Gheorghe Baciuc. *Recurs la memorie: învățământul superior din RSS Moldovenească* / editor: Liliana Rotaru; coordonatori: Georgeta Stepanov, Ion Valer Xenofontov; responsabil de ediție: Lidia Prisac, Chișinău, Lexon-Prim, 2022, pp. 30-56. ISBN 978-9975-1623-37-8.

6. Articole în materiale ale conferințelor științifice

6.1. în lucrările conferințelor științifice internaționale (peste hotare) - 6

1. ROTARU Liliana. Intruziuni externe în devenirea învățământului superior din Republica Moldova. Anul 1998. În: *Istorie locală și istorie națională în context european: (lucrările Conferinței Internaționale de Istorie "Acta Historica Civitatis Lugosiensis", Lugoș, 17-19 septembrie 2021)* / coord.: Sorin Șipoș, Constantin-Tufan Stan, Roxana Ivașca, Cosmin Patca. - Oradea: Editura Muzeului Țării Crișurilor, 2022. pp. ISBN 978-606-8925-41-7
2. STEPANOV, Georgeta. Constituirea și dezvoltarea învățământului superior de profil jurnalistic în RSS Moldovenească (1966-1991). *Convergențe Spirituale Iași-Chișinău*. 2020, nr. 16-17, p. 113-122. ISSN: 2343- 9661.
3. STEPANOV, Georgeta. Высшее журналистское образование в Молдавской ССР: исторические аспекты. În: *Інновації та особливості функціонування ЗМІ України. Збірник матеріалів міжнародної науково-практичної конференції*, 30 octombrie 2020. Львів: Видавництво Львівської політехніки, 2020, p. 99-102. 119 p. ISBN 978-966-941-511-0.
4. XENOFONTOV Ion Valer. Liceul Militar „Regele Ferdinand I” din Chișinău – „uzină de energie națională”. În: *Gândirea Militară Românească. Lucrările conferinței științifice internaționale de studii de securitate și știință militară „Reziliență, dezvoltarea capacităților militare și cooperare la nivelul NATO-UE pentru realizarea unei strategii a securității la Marea Neagră”*, organizată de Statul-Major al Apărării, Ediția a V-a, 2023, 14–16 noiembrie 2023, București, 2023, pp. 582-591. Print: ISSN 2668-7410, ISSN-L 2668-7410. Online: ISSN 2668-7623, ISSN-L 2668-7410.
5. XENOFONTOV Ion Valer. [Epopoea unei clădiri: Căminul de Ucernici din Chișinău](#). În: *Constanța – istorie, vecinătate, multiculturalitate. Comunicări științifice în cadrul simpoziunilor științifice*. / Coord.: Sorin Marcel Colesniuc, Gabriel Mircea Talmuțchi, Lavinia Dacia Dumitrescu, Mariana Cojoc, Cristina Talmațchi, Costin Scurtu, Cluj-Napoca, Editura Mega, 2023, pp. 539-550. ISBN: 978-606-020-522-7.
6. XENOFONTOV, Ion Valer. Istoria Universității de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu” din Republica Moldova scrisă de neistorici. În: *Istoria și scrisul istoric azi. Opțiuni metodologice. Paradigme. Agendă*. Lucrările Conferinței internaționale din 2-5 februarie 2020 dedicată Centenarului Institutului de Istorie „George Barițiu” din Cluj-Napoca, editori Susana Andea, Iosif Marin Balog, Ela Cosma, Attila Varga, Academia Română, Institutul de Istorie „George Barițiu”, Cluj-Napoca, Edit. Școala Ardeleană, 2020, ISBN 978-606-797-604-5, pp. 575-582.

6.2. în lucrările conferințelor științifice internaționale (Republica Moldova) - 14

1. MALCOCI Iulia, XENOFONTOV Ion Valer. [Academicianul Iuri Petrov \(1921–1990\) – unul din fondatorii Academiei de Științe a RSS Moldovenești](#). În: *Conferința științifică internațională "Latinitate, Romanitate, Românităte"*, Ediția a 6-a, 5-6 noiembrie 2021, Chișinău / coordonator: Liliana Rotaru; referenți științifici: Demir Dragnev [et al.]. –

- Chișinău: CEP USM, 2022. pp. 448-459. ISBN 978-9975-159-60-9.
2. ROTARU, Liliana. [Cu privire la aspectul lingvistic al reformei școlare din 1958 în RSS Moldovenească](#). *Conferința științifică internațională „Latinitate, Romanitate, Românitare”*, Ediția a 7-a, Chișinău, 2-4 noiembrie 2023/coord.: Igor Șarov [et al.]; ref. șt.: D. Dragnev, Dan Cepraga. Chișinău: Lexon-Prim; Oradea: Ratio et Revelatio, 2023, pp. 606-623. ISBN 978-9975-172-36-3 (Lexon-Prim). ISBN 978-606-9659-92-2 (Ratio et Revelatio).
 3. ROTARU Liliana. [„... o școală ce ne-ar întoarce la origini” – învățământul din Republica Moldova în ministeriatul lui Nicolae Mățeaș](#). În: *Conferința științifică internațională „Latinitate, Romanitate, Românitare”, Ediția a 6-a, 5-6 noiembrie 2021*, Chișinău / coordonator: Liliana Rotaru; referenți științifici: Demir Dragnev [et al.]. – Chișinău: CEP USM, 2022. pp. 459-490. ISBN 978-9975-159-60-9.
 4. ROTARU Liliana. Evoluția învățământului superior în anii independenței Republicii Moldova (O tentativă de periodizare). În: *Republica Moldova în căutarea identității: Materialele Conferinței Științifice Internaționale 30 de ani de la proclamarea independenței Republicii Moldova, 23-24 august 2021*, coord. Anatol Petrencu, Ion Negrei. Chișinău, S.n., 2022, pp. 546-675. 760 p. ISBN: 978-0075-3533-0-4
 5. ROTARU, Liliana. [1956: Controverse lingvistice la Institutul Pedagogic din Chișinău](#). În: *Probleme ale științelor socioumanistice și modernizării învățământului*. Materiale conferinței științifice internaționale, 8-9 octombrie 2020, coord.: I. RACU, S. CHICU. Seria 22, vol. 3. Chișinău: S. n., 2020, p. 96-104. ISBN: 978-9975-46-452-9.
 6. ROTARU, Liliana. [Organizarea învățământului superior pedagogic în RSS Moldovenească. 1944-1945](#). În: *Patrimoniul cultural de ieri – implicații în dezvoltarea societății durabile de mâine*. Conferință științifică internațională, Chișinău, 22-23 septembrie 2020, com. șt.: L. Condraticova (președinte) [et al.]. Iași-Chișinău, 2020, p. 406-415. ISSN 2558 - 894X.
 7. ROTARU, Liliana. [O insulă a utopiei educaționale sovietice: Institutul Învățătoresc de la Soroca](#). În: *Latinitate, Romanitate, Românitare: Volumul conferinței științifice internaționale*, Ed. a 4-a, 6-7 noiembrie 2020, Chișinău/coordonator: Liliana Rotaru; referenți științifici: Dan Octavian Cepraga [et al.]. Chișinău: CEP USM, 2021 (Tipogr. „Foxtrot”), pp. 222-245. (Historia Universitaria). ISBN 978-9975-3454-5-3.
 8. ROTARU, Liliana. [Încă un institut pedagogic în RSSM. De ce la Cahul?](#) În: *Perspectivile și Problemele Integrării în Spațiul European al Cercetării și Educației*. Vol. VIII, Partea 2. Cahul: USC, 2021. pp. 148-152. ISSN 2587-3563.
 9. STEPANOV, Georgeta. [Cartea didactică de profil jurnalistic din Republica Sovietică Socialistă Moldovenească](#). În: *Probleme ale științelor socioumanistice și modernizării învățământului*. Materiale conferinței științifice internaționale, 8-9 octombrie 2020, coord.: I. RACU, S. CHICU. Seria 22, vol. 3, Chișinău: S. n., 2020, p. 71-76. ISBN: 978-9975-46-452-9.
 10. STEPANOV, Georgeta. [Cartea didactică de profil jurnalistic din Republica Sovietică Socialistă Moldovenească](#). În: *Probleme ale științelor socioumanistice și modernizării învățământului. Materiale conferinței științifice internaționale*, Chișinău, 8-9 octombrie 2020, Seria 22, vol. III. Chișinău: USP I. Creangă, 2020, p. 71-76. 355 p. ISBN 978-9975-46-452-9. 0, 4 c.a.
 11. STEPANOV, Georgeta. [Învățământul superior de profil jurnalistic din RSS Moldovenească: evoluție și concept](#). În: *Perspectivile și problemele integrării în spațiul european al cercetării și educației*. Vol. VII. Coord. Sergiu Cornea. Cahul: US Cahul, 2020, p. 331-336. 471 p. ISBN 978-9975-88-061-9. 0,5 c.a.

12. XENOFONTOV Ion Valer. [O instituție de învățământ elitistă: „Liceul Țăranilor”](#). În: *Conferința „Perspectivele și Problemele Integrării în Spațiul European al Cercetării și Educației”*. Cahul, Moldova, 7 iunie 2023, Cahul, Tipografia „CentroGrafic” SRL, 2023, Vol.10, Partea II, pp. 293-300. ISSN: 2587-3563. ISSN: 2587-3571.
13. XENOFONTOV Ion Valer. Profesori de la Universitatea de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu” în Parlamentul Independenței. În: *Republica Moldova în căutarea identității. Materialele Conferinței Științifice Internaționale 30 de ani de la proclamarea Independenței Republicii Moldova / Concepție și coord.: Anatol Petrencu, Ion Negrei, Chișinău, Cartdidact, 2022, pp. 382-390. ISBN 978-9975-3533-0-4.*
14. XENOFONTOV Ion Valer, PRISAC Lidia. [Școala auto a Universității de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu” din Republica Moldova](#). În: *Latinitate, Romanitate, Românitare: Volumul conferinței științifice internaționale*, Ed. a 4-a, 6–7 noiembrie 2020, Chișinău/coordonator: Liliana Rotaru; referenți științifici: Dan Octavian Cepraga [et al.]. – Chișinău : CEP USM, 2021 (Tipogr. „Foxtrot”), pp. 308-313. (Historia Universitaria). ISBN 978-9975-3454-5-3.

6.3. în lucrările conferințelor științifice naționale cu participare internațională – 33

1. BURMENKO, Ludmila. [Тираспольский государственный педагогический институт в период «мягкой десталинизации» 1953-1956 годов](#). În: *Intelectualitatea română între ideologie, libertate academică și naționalism* : Conferința națională cu participare internațională, Ediția a 2-a, Chișinău, 14-16 octombrie 2021 / coordonator: Liliana Rotaru ; referenți științifici: Valeriu Pasat, Valentin Tomuleț. – Chișinău : S. n., 2023 (Lexon-Prim). pp. 312-330. ISBN 978-9975-163-90-3.
2. БУРМЕНКО, Людмила. [Тираспольский Государственный Учительский Институт \(1944-1946\)](#). În: *O utopie devenită realitate: învățământul superior în RSS Moldovenească – de la planificare la reproducere*, [în vol.] / coordonatori: Liliana Rotaru, Ion Valer Xenofontov. – Chișinău: S. n., 2020, pp. 8-24. – (Historia Universitaria, ISBN 978-9975-3454-5-3). ISBN 978-9975-3435-9-6.
3. DRAGNEV, Demir, XENOFONTOV, Ion Valer. [Pavel Sovietov \(1927–1991\): un jurist între istorici](#). În: *Intelectualitatea română între ideologie, libertate academică și naționalism*. Conferință națională cu participare internațională. Ediția a 2-a, Chișinău, 14–16 octombrie 2021 /Coord.: Liliana Rotaru, Chișinău, Lexon-Prim, 2023, pp. 119-132. ISBN 978-9975-163-90-3.
4. DRAGNEV, Demir; XENOFONTOV, Ion. [De la operator radio militar la profesor universitar: Elena M. Podgradskaia](#). In: *Patrimoniul de ieri – implicații în dezvoltarea societății durabile de mâine*. Ediția a III-a, 11-12 februarie 2021, Chișinău-Iași, România: Academia de Științe a Moldovei, 2021, pp. 14-21. ISSN: 2558 – 894X.
5. EREMIA, Ion. [Iachim Grosul – decan și șef de catedră la Facultatea de Istorie a Universității de Stat din Moldova](#). În: *Intelectualitatea română între ideologie, libertate academică și naționalism*. Conferință națională cu participare internațională. Ediția a 2-a, Chișinău, 14–16 octombrie 2021 /Coord.: Liliana Rotaru, Chișinău, Lexon-Prim, 2023, pp. 96-119. ISBN 978-9975-163-90-3.
6. EREMIA, Ion. [Decanul Facultății de Istorie a Universității de Stat din Chișinău Mihail C. Sâtnic \(1929–1988\)](#). În: *Student, profesor și cercetător în anii 1980-1990: drumul spre regăsire și libertate* : conferința științifică națională cu participare internațională, ediția a 3-a,

- Chișinău, 7 octombrie 2022 / coordonator: Lidia Prisac ; referenți științifici: Sorin Domițian Șipoș, Demir Dragnev. – Chișinău : [S. n.], 2023 (Lexon-Prim). pp. 180-193. ISBN 978-9975-3454-5-3.
7. EREMIĂ, Ion. [Biografia unei personalități marcante – Afanasie V. Repida](#). În: *O utopie devenită realitate: învățământul superior în RSS Moldovenească – de la planificare la reproducere*, [în vol.] / coordonatori: Liliana Rotaru, Ion Valer Xenofontov. – Chișinău: S. n., 2020, pp. 257-280. – (Historia Universitaria, ISBN 978-9975-3454-5-3). ISBN 978-9975-3435-9-6.
 8. MALACENCO, Alexandru. [NKGB, tineretul și intelectualii în RSS Moldovenească în primii ani postbelici](#). În: *O utopie devenită realitate: învățământul superior în RSS Moldovenească – de la planificare la reproducere*, [în vol.] / coordonatori: Liliana Rotaru, Ion Valer Xenofontov. – Chișinău: S. n., 2020, pp. p. 122-141. – (Historia Universitaria, ISBN 978-9975-3454-5-3). ISBN 978-9975-3435-9-6.
 9. MALACENCO, Alexandru. [Politica de cadre a URSS în formarea efectivului NKGB-MGB a RSS Moldovenești în primii ani postbelici](#). În: *Student, profesor și cercetător în anii 1980-1990: drumul spre regăsire și libertate* : conferința științifică națională cu participare internațională, ediția a 3-a, Chișinău, 7 octombrie 2022 / coordonator: Lidia Prisac ; referenți științifici: Sorin Domițian Șipoș, Demir Dragnev. – Chișinău : [S. n.], 2023 (Lexon-Prim). pp. 136-148. ISBN 978-9975-3454-5-3.
 10. MALCOCI, Iulia, XENOFONTOV, Ion Valer. [Un savant sub trei regimuri: academicianul Nicolae Corlăteanu \(1915–2005\)](#). În: *Intelectualitatea română între ideologie, libertate academică și naționalism*. Conferință națională cu participare internațională. Ediția a 2-a, Chișinău, 14–16 octombrie 2021 /Coord.: Liliana Rotaru, Chișinău, Lexon-Prim, 2023, pp. 133-149. ISBN 978-9975-163-90-3.
 11. PRISAC, Lidia. [Istoria medicinei la feminin: prof. univ. Natalia Gheorghiu \(1914–2001\)](#). În: *Intelectualitatea română între ideologie, libertate academică și naționalism*. Conferință națională cu participare internațională. Ediția a 2-a, Chișinău, 14–16 octombrie 2021 /Coord.: Liliana Rotaru, Chișinău, Lexon-Prim, 2023, pp. 150-177. ISBN 978-9975-163-90-3.
 12. PRISAC, Lidia. [Nunțile studenției anilor 1980 în RSS Moldovenească](#). În: *Student, profesor și cercetător în anii 1980-1990: drumul spre regăsire și libertate*: conferința științifică națională cu participare internațională, ediția a 3-a, Chișinău, 7 octombrie 2022 / coordonator: Lidia Prisac ; referenți științifici: Sorin Domițian Șipoș, Demir Dragnev. – Chișinău : [S. n.], 2023 (Lexon-Prim). pp. 209-250. ISBN 978-9975-3454-5-3.
 13. PRISAC, Lidia, XENOFONTOV Ion Valer. [Procesul de admitere la Institutul de Stat de Medicină din Chișinău. \(1945 - sfârșitul anilor '60\)](#). În: *O utopie devenită realitate: învățământul superior în RSS Moldovenească – de la planificare la reproducere*, [în vol.] / coordonatori: Liliana Rotaru, Ion Valer Xenofontov. – Chișinău: S. n., 2020, pp. 187-196. – (Historia Universitaria, ISBN 978-9975-3454-5-3). ISBN 978-9975-3435-9-6.
 14. ROȘCA, Adrian. [Istoriografia occidentală despre sistemul educațional sovietic din perioada anilor '50-'60](#). În: *O utopie devenită realitate: învățământul superior în RSS Moldovenească – de la planificare la reproducere*, [în vol.]/coordonatori: Liliana Rotaru, Ion Valer Xenofontov. – Chișinău: S. n., 2020, pp. 88-106. – (Historia Universitaria, ISBN 978-9975-3454-5-3). ISBN 978-9975-3435-9-6.
 15. ROȘCA, Adrian. [O perspectivă franceză asupra sistemului de învățământ sovietic](#). *Student, profesor și cercetător în anii 1980-1990: drumul spre regăsire și libertate*: conferința științifică națională cu participare internațională, ediția a 3-a, Chișinău, 7 octombrie 2022 /

- coordonator: Lidia Prisac; referenți științifici: Sorin Domițian Șipoș, Demir Dragnev. – Chișinău: [S. n.], 2023 (Lexon-Prim). pp. 275-281. ISBN 978-9975-172-10-3. pp. 45-61.
16. ROTARU, Liliana. [Indigenizarea învățământului superior din RSS Moldovenească: intenția regimului și „socotelile” intelectualității autohtone.](#) În: *Intelectualitatea română între ideologie, libertate academică și naționalism*: Conferința națională cu participare internațională, Ediția a 2-a, Chișinău, 14-16 octombrie 2021/coordonator: Liliana Rotaru; referenți științifici: Valeriu Pasat, Valentin Tomuleț. – Chișinău: S. n., 2023 (Lexon-Prim). pp. 37-96. ISBN 978-9975-163-90-3.
 17. ROTARU, Liliana. [Studentii și Mișcarea de Renaștere Națională din RSS Moldovenească: noiembrie 1989.](#) În: *Student, profesor și cercetător în anii 1980-1990: drumul spre regăsire și libertate*: conferința științifică națională cu participare internațională, ediția a 3-a, Chișinău, 7 octombrie 2022 / coordonator: Lidia Prisac; referenți științifici: Sorin Domițian Șipoș, Demir Dragnev. – Chișinău : [S. n.], 2023 (Lexon-Prim). – 295 p.(Seria: Historia Universitaria, ISBN 978-9975-3454-5-3). – [100] ex. ISBN 978-9975-172-10-3. pp. 45-61.
 18. ROTARU, Liliana. [Patrimoniul nou, dar vechi. Școli superioare din RSSM. 1940-1941.](#) In: *Cercetarea istoriei și patrimoniului cultural local în contextul dezvoltării durabile a societății.*: In *Honorem Nicolae Chicuș*, 24-25 septembrie 2021, Chisinau. Chișinău: CEP UPS "Ion Creangă", 2021, pp. 349-358. ISBN 978-9975-46-574-8.
 19. ROTARU, Liliana. [Un „pompiere” pentru sistemul educațional al RSS Moldovenești – Institutul Învățătoresc din Soroca.](#) În: *O utopie devenită realitate: învățământul superior în RSS Moldovenească – de la planificare la reproducere*, [în vol.] / coordonatori: Liliana Rotaru, Ion Valer Xenofontov. – Chișinău: S. n., 2020, pp. 30-57. – (Historia Universitaria, ISBN 978-9975-3454-5-3). ISBN 978-9975-3435-9-6.
 20. STEPANOV, Georgeta. [Politica de personal în domeniul învățământului superior de profil jurnalistic din RSS Moldovenească \(1966-1980\).](#) În: *O utopie devenită realitate: învățământul superior în RSS Moldovenească – de la planificare la reproducere*, [în vol.] / coordonatori: Liliana Rotaru, Ion Valer Xenofontov. – Chișinău: S. n., 2020, pp. 57-71. – (Historia Universitaria, ISBN 978-9975-3454-5-3). ISBN 978-9975-3435-9-6.
 21. STEPANOV, Georgeta. [Învățământul superior din RSSM: reconfigurarea cadrului relațional student – profesor în anii 1980–1990.](#) În: *Student, profesor și cercetător în anii 1980-1990: drumul spre regăsire și libertate*. Conferința științifică națională cu participare internațională, ediția a 3-a, Chișinău, 7 octombrie 2022. Coordonator: Lidia Prisac. Chișinău: Lexon-Prim, 2023, pp. 32-44. 295 p. ISBN 978-9975-172-10-3.
 22. STEPANOV, Georgeta. [Învățământul superior din RSS Moldovenească: dimensiunea academică a specialităților cu profil de creație.](#) În: *Intelectualitatea română între ideologie, libertate academică și naționalism*: Conferința națională cu participare internațională, Ediția a 2-a, Chișinău, 14-16 octombrie 2021/coordonator: Liliana Rotaru; referenți științifici: Valeriu Pasat, Valentin Tomuleț. – Chișinău : S. n., 2023 (Lexon-Prim). pp. 340-355. ISBN 978-9975-163-90-3.
 23. ȘCLEARUC, Sorin. [Specificul apariției muzicii occidentale în RSS Moldovenească în baza mărturiilor studenților Universității de Stat din Moldova \(anii '70-'80\).](#) În: *Intelectualitatea română între ideologie, libertate academică și naționalism*: Conferința națională cu participare internațională, Ediția a 2-a, Chișinău, 14-16 octombrie 2021 / coordonator: Liliana Rotaru ; referenți științifici: Valeriu Pasat, Valentin Tomuleț. – Chișinău : S. n., 2023 (Lexon-Prim). pp. 177-185. ISBN 978-9975-163-90-3.

24. ȘCLEARUC, Sorin. [Fenomenul muzicii de dans a anilor 1980, în baza mărturiilor studenților din RSS Moldovenească](#). În: *Student, profesor și cercetător în anii 1980-1990: drumul spre regăsire și libertate*. Volumul celei de a treia ediții a conferinței științifice naționale cu participare internațională. Chișinău, 7 octombrie 2022 /Coord.: Lidia Prisac; resp. de ed.: Ion Valer Xenofontov; ed.: Liliana Rotaru, Chișinău, Editura Lexon-Prim, 2023, pp. 101-110. ISBN 978-9975-3454-5-3.
25. ȘCLEARUC, Sorin. [Cazul operei „Marea Prietenie” de Vano Muradeli și ecoul ei în învățământul superior din RSS Moldovenească](#). În: *O utopie devenită realitate: învățământul superior în RSS Moldovenească – de la planificare la reproducere*, [în vol.] / coordonatori: Liliana Rotaru, Ion Valer Xenofontov. – Chișinău: S. n., 2020, pp. 141-150. – (Historia Universitaria, ISBN 978-9975-3454-5-3). ISBN 978-9975-3435-9-6.
26. ȘEVCENCO, Ruslan. [Controlul ideologic al partidului asupra instituțiilor de învățământ superior](#). În: *Intellectualitatea română între ideologie, libertate academică și naționalism* : Conferința națională cu participare internațională, Ediția a 2-a, Chișinău, 14-16 octombrie 2021 / coordonator: Liliana Rotaru; referenți științifici: Valeriu Pasat, Valentin Tomuleț. – Chișinău : S. n., 2023 (Lexon-Prim). pp. 208-230. ISBN 978-9975-163-90-3.
27. ȘEVCENCO, Ruslan. [Controlul ideologic al viziunilor „naționaliste” la Institutul Pedagogic din Tiraspol și Institutul Politehnic din Chișinău](#). În: *Student, profesor și cercetător în anii 1980-1990: drumul spre regăsire și libertate*. Volumul celei de a treia ediții a conferinței științifice naționale cu participare internațională. Chișinău, 7 octombrie 2022 /Coord.: Lidia Prisac; resp. de ed.: Ion Valer Xenofontov; ed.: Liliana Rotaru, Chișinău, Editura Lexon-Prim, 2023, pp. 23-32. ISBN 978-9975-3454-5-3.
28. ȘEVCENCO, Ruslan. [Atitudinea corpului didactic și a studențimii din RSS Moldovenească față de puterea sovietică](#). În: *O utopie devenită realitate: învățământul superior în RSS Moldovenească –de la planificare la reproducere*: [în vol.] / coordonatori: Liliana Rotaru, Ion
29. Valer Xenofontov. – Chișinău: S. n., 2020 (Tipogr. "Lexon-Prim"), pp. 106-121. – (Historia Universitaria, ISBN 978-9975-3454-5-3). – ISBN 978-9975-3435-9-6.
30. XENOFONTOV, Ion Valer, PRISAC Lidia. [Viața studențească la institutul de Stat de Medicină din Chișinău \(1945-1991\)](#). În: *O utopie devenită realitate: învățământul superior în RSS Moldovenească – de la planificare la reproducere*, [în vol.] / coordonatori: Liliana Rotaru, Ion Valer Xenofontov. – Chișinău: S. n., 2020, pp. 122-141. – (Historia Universitaria, ISBN 978-9975-3454-5-3). ISBN 978-9975-3435-9-6.
31. XENOFONTOV, Ion Valer, PRISAC Lidia. [Activitatea extracurriculară la Institutul de Stat de Medicină din Chișinău \(1945-1991\)](#). În: *O utopie devenită realitate: învățământul superior în RSS Moldovenească – de la planificare la reproducere*, [în vol.] / coordonatori: Liliana Rotaru, Ion Valer Xenofontov. – Chișinău: S. n., 2020, pp. 215-223. – (Historia Universitaria, ISBN 978-9975-3454-5-3). ISBN 978-9975-3435-9-6.
32. XENOFONTOV, Ion Valer, PRISAC Lidia. [Anatol Petrencu: profesorul și istoricul ieșit din tipare](#). În: *Student, profesor și cercetător în anii 1980-1990: drumul spre regăsire și libertate*. Volumul celei de a treia ediții a conferinței științifice naționale cu participare internațională. Chișinău, 7 octombrie 2022 /Coord.: Lidia Prisac; resp. de ed.: Ion Valer Xenofontov; ed.: Liliana Rotaru, Chișinău, Editura Lexon-Prim, 2023, pp. 209-250. ISBN 978-9975-3454-5-3.
33. XENOFONTOV, Ion Valer. [Studenți și profesori de la Institutul de Stat de Medicină din Chișinău \(anii 1980\)](#). În: *Student, profesor și cercetător în anii 1980-1990: drumul spre*

regăsire și libertate. Volumul celei de a treia ediții a conferinței științifice naționale cu participare internațională. Chișinău, 7 octombrie 2022 /Coord.: Lidia Prisac; resp. de ed.: Ion Valer Xenofontov; ed.: Liliana Rotaru, Chișinău, Editura Lexon-Prim, 2023, pp. 61-78. ISBN 978-9975-3454-5-3.

6.4. în lucrările conferințelor științifice naționale – 1

1. ROTARU Liliana. [Depolitizarea învățământului superior din Republica Moldova și reabilitarea victimelor politicii de deznaționalizare](#). În: *Reabilitarea victimelor infracțiunii: Conferința științifico-practică națională: dedicată aniversării a 75 de ani de la fondarea Universității de Stat din Moldova*, 22 octombrie 2021: Culegerea comunicărilor / coordonatori: Alina Șavga, Mariana Grama (Timotin); comitetul organizatorico-științific: Alina Șavga [et al.]. – Chișinău: CEP USM, 2022. pp. 28-37. ISBN 978-9975-159-02-9.

7. Teze ale conferințelor științifice

7.1. în lucrările conferințelor științifice internaționale (peste hotare) – 0

7.2. în lucrările conferințelor științifice internaționale (Republica Moldova) – 19

1. BULMAGA Mariana. [Problema constituirii unității teritoriale administrative găgăuze \(UTAG\) în dialogul politic moldo-turc](#). În: *Conferința științifică internațională «Latinitate, Romanitate, Românitare»*, Ediția a 6-a, 3-5 noiembrie 2022, Chișinău : Programul și rezumatele comunicărilor / comitetul științific: Liliana Rotaru [et al.] ; comitetul de organizare: Igor Șarov (președinte) [et al.]. – Chișinău : S. n., 2022 (Lexon-Prim). pp. 75-76. ISBN 978-9975-163-52-1.
2. DRAGNEV Demir, XENOFONTOV Ion Valer. [Nikolai Mohov \(1904-1983\), fecior de chiabur, „slujitor al cauzei partidului și poporului”](#). În: *Conferința științifică internațională «Latinitate, Romanitate, Românitare»*, Ediția a 6-a, 3-5 noiembrie 2022, Chișinău : Programul și rezumatele comunicărilor / comitetul științific: Liliana Rotaru [et al.] ; comitetul de organizare: Igor Șarov (președinte) [et al.]. – Chișinău : S. n., 2022 (Lexon-Prim). pp. 74-75 ISBN 978-9975-163-52-1.
3. DRAGNEV, Demir; XENOFONTOV, Ion. [From the military radio operator to the university professor: Elena M. Podgradskaia](#). In: *Yesterday's heritage – implications for the development of tomorrow's sustainable society*. Ediția 3, 11-12 februarie 2021, Chișinău. Chișinău, Republica Moldova: 2021, pp. 89-91.
4. EREMIA Ion. [Politica lingvistică a Imperiului Rus în Basarabia](#). În: Conferința științifică internațională „Latinitate, Romanitate, Românitare”, Ediția a 6-a, 3-5 noiembrie 2022, Chișinău: Programul și rezumatele comunicărilor / comitetul științific: Liliana Rotaru [et al.] ; comitetul de organizare: Igor Șarov (președinte) [et al.]. – Chișinău: S. n., 2022 (Lexon-Prim). pp. 47-48. ISBN 978-9975-163-52-1.
5. MALACENCO Alexandru. [De ce cekiștii sovietici veniți în RSSM învățau o limbă care nu există?](#) În: Conferința științifică internațională «Latinitate, Romanitate, Românitare», Ediția a 6-a, 3-5 noiembrie 2022, Chișinău : Programul și rezumatele comunicărilor / comitetul științific: Liliana Rotaru [et al.] ; comitetul de organizare: Igor Șarov (președinte) [et al.]. –

- Chișinău : S. n., 2022 (Lexon-Prim). pp. 61-62. ISBN 978-9975-163-52-1.
6. ROȘCA Adrian. [Evoluția Republicii Moldova din perspectiva UE, 1995-1998](#). În: Conferința științifică internațională «Latinitate, Romanitate, Românitare», Ediția a 6-a, 3-5 noiembrie 2022, Chișinău : Programul și rezumatele comunicărilor / comitetul științific: Liliana Rotaru [et al.] ; comitetul de organizare: Igor Șarov (președinte) [et al.]. – Chișinău : S. n., 2022 (Lexon-Prim). pp. 61-62. ISBN 978-9975-163-52-1.
 7. ROTARU, Liliana. [Lupta împotriva cosmopolitismului” în școala superioară din RSSM](#). In: *Patrimoniul cultural de ieri – implicații în dezvoltarea societății durabile de mâine*, Ed. 7, 9-10 februarie 2023, Chișinău. Iași – Chișinău-Lviv: 2023, Ediția 7, pp. 152-153. ISSN 2558 – 894X;
 8. ROTARU, Liliana. [Cu privire la aspectul lingvistic al reformei școlare din 1958 în RSS Moldovenească](#). Conferința științifică internațională „Latinitate, Romanitate, Românitare”, Ediția a 7-a, Chișinău, 2-4 noiembrie 2023: Programul și rezumatele comunicărilor / comitetul științific: Igor Șarov [et al.]. – Chișinău : [S. n.], 2023 (Lexon-Prim). – 88 p. ISBN 978-9975-172-14-1. pp. 79-80.
 9. ROTARU Liliana. [Mișcarea de renaștere națională în RSS Moldovenească: climatul moral și psihologic în mediul studentesc din Chișinăul anului 1988](#) / The national revival movement in the Moldavian SSR: about the moral and psychological climate in the student environment from Chisinau in 1988. În: *Conferința științifică internațională "Latinitate, Romanitate, Românitare"*, Ediția a 6-a, 3-5 noiembrie 2022, Chișinău. Programul și rezumatele comunicărilor / comitetul științific: Rotaru Liliana [et al.] ; comitetul de organizare: Șarov Igor [et al.]. – Chișinău : S. n., 2022 (Lexon-Prim). – 67 p.
 10. 7. ROTARU Liliana. [Obiective nobile, realități adaptate: mitul învățământului gratuit în URSS](#). În: *Conferința științifică a Muzeului Național de Istorie a Moldovei: ediția a 32-a*, 27-28 octombrie 2022: Program. Rezumatele comunicărilor / comitetul științific: Eugen Sava [et al.]; comitetul organizatoric: Lilia Zabolotnaia [et al.]. – Chișinău: Muzeul Național de Istorie a Moldovei, 2022 (Bons Offices). – pp. 173-174. ISBN 978-9975-87-140-2). ISBN 978-9975-166-14-0.
 11. ROTARU, Liliana. [Gender policy of the Soviet State in and through higher education in the Moldovan SSR](#). In: *Yesterday's heritage – implications for the development of tomorrow's sustainable society*. Ediția 3, 11-12 februarie 2021, Chișinău. Chișinău, Republica Moldova: 2021, pp. 191-192. ISSN 2558 – 894X.
 12. ROTARU, Liliana. [Politica de gender a statului sovietic în și prin învățământul superior din RSS Moldovenească](#). În: *Patrimoniul de ieri – implicații în dezvoltarea societății durabile de mâine*. Ediția a III-a, 11-12 februarie 2021, Chișinău. Iași, România: Academia de Științe a Moldovei, 2021, pp. 192.
 13. ROTARU Liliana. „... o școală ce ne-ar întoarce la origini” – evoluția învățământului din Republica Moldova în ministeriatul lui Nicolae Mățaș. În: *Conferința științifică internațională Latinitate, Romanitate, Românitare, Ediția a 4-a, Chișinău, 5-6 noiembrie 2021: Programul și rezumatele comunicărilor/* comitetul științific: Liliana Rotaru [et al.]; comitetul de organizare: Liliana Rotaru [et al.], Chișinău: CEP USM, 2021. pp. 56-57. ISBN 978-9975-158-57-2.
 14. ROTARU, Liliana. [O insulă a utopiei educaționale sovietice: Institutul Învățătoresc de la Soroca](#). În: *Conferința științifică inernațională “Latinitate, Romanitate, Românitare”*, Ediția a 4-a, Chișinău, 6-7 noiembrie 2020. Programul și rezumatele comunicărilor / comitetul științific: D. Cepraga [et al.]; comitetul de organizare: L. Rotaru [et al.]. Chișinău: CEP

- USM, 2020, pp. 61-62. ISBN 978-9975-152-56-3.
15. STEPANOV, Georgeta. [Resursele umane în domeniul învățământului jurnalistic din RSS Moldovenească: modalități de constituire](#). În: *Conferința științifică națională cu participare internațională „Integrare prin cercetare și inovare”*, Chișinău, 10-11 noiembrie 2020. Rezumatele comunicărilor. Științe umanistice. Științe sociale. Științe juridice și economice. Chișinău: CEP USM, 2020, p. 103-108. ISBN 978-9975-152-48-8.
 16. ȘCLEARUC Sorin. [Specificul filmului artistic moldovenesc în perioada dezghețului lui Hrușciov. Studiu de caz: „Ultima lună de toamnă” \(1965\)](#). În: *Conferința științifică a Muzeului Național de Istorie a Moldovei: ediția a 32-a*, 27-28 octombrie 2022: Program. Rezumatele comunicărilor / comitetul științific: Eugen Sava [et al.]; comitetul organizatoric: Lilia Zabolotnaia [et al.]. – Chișinău: Muzeul Național de Istorie a Moldovei, 2022 (Bons Offices). pp. 185-186. ISBN 978-9975-87-140-2. ISBN 978-9975-166-14-0
 17. 8. ȘEVCENCO Ruslan. [Controlul asupra serviciilor mass-media în RSSM \(anii 1960-1980\)](#). În: *Conferința științifică internațională «Latinitate, Romanitate, Românitare»*, Ediția a 6-a, 3-5 noiembrie 2022, Chișinău : Programul și rezumatele comunicărilor / comitetul științific: Liliana Rotaru [et al.]; comitetul de organizare: Igor Șarov (președinte) [et al.]. – Chișinău : S. n., 2022 (Lexon-Prim). pp. 62-63. ISBN 978-9975-163-52-1.
 18. XENOFONTOV, Ion Valer, Malcoci, Iulia. [Academicianul Iuri Petrov \(1921–1990\) – unul din fondatorii Academiei de Științe a RSS Moldovenești](#). În: *Conferința științifică internațională Latinitate, Romanitate, Românitare*, Ediția a 4-a, Chișinău, 5-6 noiembrie 2021: Programul și rezumatele comunicărilor/ comitetul științific: Liliana Rotaru [et al.]; comitetul de organizare: Liliana Rotaru [et al.], Chișinău: CEP USM, 2021. pp. 54-55. ISBN 978-9975-158-57-2
 19. XENOFONTOV, Ion Valer, PRISAC, Lidia. [Școala auto a Universității de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu” din Republica Moldova](#). În: *Conferința științifică internațională “Latinitate, Romanitate, Românitare”*, Ediția a 4-a, Chișinău, 6-7 noiembrie 2020. Programul și rezumatele comunicărilor / comitetul științific: D. CEPRAĞA [et al.]; comitetul de organizare: L. ROTARU [et al.]. Chișinău: CEP USM, 2020, p. 62-63. ISBN 978-9975-152-56-3.

7.3. în lucrările conferințelor științifice naționale cu participare internațională – 34

1. БУРМЕНКО, Л. [Тираспольский Государственный Учительский Институт \(1944-1946\)](#). În: *Conferința națională cu participare internațională „O utopie devenită realitate: învățământul superior în RSS Moldovenească – de la planificare la reproducere”*, Chișinău, 15-17 octombrie 2020, comit. de org. L. Rotaru, I. V. Xenofontov [et. al.]. Chișinău: S. n., 2020, p. 6-7. ISBN 978-9975-3483-0-0.
2. BURMENKO, Ludmila. [Тираспольский государственный педагогический институт в период «мягкой десталинизации» 1953-1956 годов](#). În: *Intelectualitatea română între ideologie, libertate academică și naționalism* : Conferința națională cu participare internațională : Programul și rezumatele comunicărilor, Ed. a 2-a, 14-16 octombrie 2021, Chișinău / comitetul științific: Șarov Igor [et al.]; comitetul de organizare: Rotaru Liliana. Chișinău : CEP USM, 2021. p. 28. ISBN 978-9975-158-48-0/.
3. DRAGNEV, Demir, XENOFONTOV, Ion Valer. [Pavel Sovietov \(1927–1991\): un jurist între istorici](#). În: *Intelectualitatea română între ideologie, libertate academică și naționalism* : Conferința națională cu participare internațională : Programul și rezumatele comunicărilor,

- Ed. a 2-a, 14-16 octombrie 2021, Chișinău / comitetul științific: Șarov Igor [et al.]; comitetul de organizare: Rotaru Liliana. Chișinău : CEP USM, 2021. pp. 14-15. ISBN 978-9975-158-48-0/.
4. EREMIĂ Ion. [Restructurarea gorbaciovistă prin prisma amintirilor studenților de la sfârșitul anilor '80 – începutul anilor '90 a secolului al XX-lea](#). În: *Conferința științifică națională cu participare internațională «Student, profesor și cercetător în anii '80-'90: drumul spre regăsire și libertate»*, 7 octombrie 2022, Chișinău : Programul și rezumatele comunicărilor / comitetul științific: Rotaru Liliana [et al.] ; comitetul de organizare: Eremia Ion [et al.]. – Chișinău : S. n., 2022 (Lexon-Prim). pp. 23-24. ISBN 978-9975-163-43-9.
 5. EREMIĂ, Ion. [Iachim S. Grosul – decan și șef de catedră la Facultatea de Istorie a Universității de Stat din Moldova](#). În: *Intellectualitatea română între ideologie, libertate academică și naționalism* : Conferința națională cu participare internațională : Programul și rezumatele comunicărilor, Ed. a 2-a, 14-16 octombrie 2021, Chișinău/comitetul științific: Șarov Igor [et al.] ; comitetul de organizare: Rotaru Liliana. Chișinău: CEP USM, 2021. p. 14. ISBN 978-9975-158-48-0/.
 6. EREMIĂ Ion. [Biografia unei personalități marcante – Afanasie V. Repida](#). În: *Conferința națională cu participare internațională „O utopie devenită realitate: învățământul superior în RSS Moldovenească – de la planificare la reproducere”*, Chișinău, 15-17 octombrie 2020, comit. de org. L. Rotaru, I. V. Xenofontov [et. al.]. Chișinău: S. n., 2020, p. 22-23. ISBN 978-9975-3483-0-0.
 7. MALACENCO Alexandru. [Politica de cadre a URSS în formarea efectivului NKGB-MGB a URSS Moldovenești în primii ani postbelici](#). În: *Conferința științifică națională cu participare internațională «Student, profesor și cercetător în anii '80-'90: drumul spre regăsire și libertate»*, 7 octombrie 2022, Chișinău : Programul și rezumatele comunicărilor / comitetul științific: Rotaru Liliana [et al.] ; comitetul de organizare: Eremia Ion [et al.]. – Chișinău : S. n., 2022 (Lexon-Prim). pp. 24-25. ISBN 978-9975-163-43-9.
 8. MALACENCO, Alexandru, ROTARU, Liliana. [Rezistența antisovietică a intelectualității basarabene și securitatea](#). În: *Intellectualitatea română între ideologie, libertate academică și naționalism*: Conferința națională cu participare internațională : Programul și rezumatele comunicărilor, Ed. a 2-a, 14-16 octombrie 2021, Chișinău/comitetul științific: Șarov Igor [et al.] ; comitetul de organizare: Rotaru Liliana. Chișinău: CEP USM, 2021. pp. 20-22. ISBN 978-9975-158-48-0/.
 9. MALACENCO, Alexandru. [NKGB, tineretul și intelectualii în RSS Moldovenească în primii ani postbelici](#). În: *Conferința națională cu participare internațională „O utopie devenită realitate: învățământul superior în RSS Moldovenească – de la planificare la reproducere”*, Chișinău, 15-17 octombrie 2020, comit. de org. L. Rotaru, I. V. Xenofontov [et. al.]. Chișinău: S. n., 2020, p. 18-19. ISBN 978-9975-3483-0-0.
 10. MALCOCI, Iulia, XENOFONTOV, Ion Valer. [Un savant sub trei regimuri: academicianul Nicolae Corlăteanu \(1915-2005\)](#). În: *Intellectualitatea română între ideologie, libertate academică și naționalism*: Conferința națională cu participare internațională : Programul și rezumatele comunicărilor, Ed. a 2-a, 14-16 octombrie 2021, Chișinău / comitetul științific: Șarov Igor [et al.]; comitetul de organizare: Rotaru Liliana. Chișinău : CEP USM, 2021. pp. 15-16. ISBN 978-9975-158-48-0/
 11. PRISAC Lidia. [Nunțile studențești din RSS Moldovenească în anii 1980 /The student weddings from the Moldavian SSR in the 1980s](#). În: *Conferința științifică națională cu participare internațională «Student, profesor și cercetător în anii '80-'90: drumul spre*

- regăsire și libertate*», 7 octombrie 2022, Chișinău : Programul și rezumatele comunicărilor / comitetul științific: Rotaru Liliana [et al.] ; comitetul de organizare: Eremia Ion [et al.]. – Chișinău : S. n., 2022 (Lexon-Prim). pp. 23-24. ISBN 978-9975-163-43-9.
- 12 PRISAC, Lidia. [Istoria medicinei la feminin: prof. univ. Natalia Gheorghiu \(1914– 2001\)](#). În: *Intellectualitatea română între ideologie, libertate academică și naționalism* : Conferința națională cu participare internațională: Programul și rezumatele comunicărilor, Ed. a 2-a, 14-16 octombrie 2021, Chișinău/ comitetul științific: Șarov Igor [et al.] ; comitetul de organizare: Rotaru Liliana. Chișinău : CEP USM, 2021. pp. 16-17. ISBN 978-9975-158-48-0/
- 13 PRISAC, Lidia, XENOFONTOV, Ion Valer. [Procesul de admitere la Institutul de Stat de Medicină din Chișinău. \(1945 - sfârșitul anilor '60\)](#). În: *Conferința națională cu participare internațională „O utopie devenită realitate: învățământul superior în RSS Moldovenească – de la planificare la reproducere”*, Chișinău, 15-17 octombrie 2020, comit. de org. L. Rotaru, I. V. Xenofontov [et. al.]. Chișinău: S. n., 2020, p. 19. ISBN 978-9975-3483-0-0.
- 14 ROȘCA Adrian. [Contrastele dintre memoria individuală și cea generală, pentru a doua jumătate a anilor '80](#). În: *Conferința științifică națională cu participare internațională «Student, profesor și cercetător în anii '80-'90: drumul spre regăsire și libertate»*, 7 octombrie 2022, Chișinău : Programul și rezumatele comunicărilor / comitetul științific: Rotaru Liliana [et al.] ; comitetul de organizare: Eremia Ion [et al.]. – Chișinău : S. n., 2022 (Lexon-Prim). pp. 19-20. ISBN 978-9975-163-43-9.
- 15 ROȘCA, Adrian. [Perspectiva franceză asupra sistemului de învățământ sovietic](#). În: *Intellectualitatea română între ideologie, libertate academică și naționalism* : Conferința națională cu participare internațională : Programul și rezumatele comunicărilor, Ed. a 2-a, 14-16 octombrie 2021, Chișinău / comitetul științific: Șarov Igor [et al.] ; comitetul de organizare: Rotaru Liliana. – Chișinău : CEP USM, 2021. pp. 27-28. ISBN 978-9975-158-48-0/
- 16 ROȘCA, Adrian. [Istoriografia occidentală despre sistemul educațional sovietic din perioada anilor '50-'60](#). În: *Conferința națională cu participare internațională „O utopie devenită realitate: învățământul superior în RSS Moldovenească – de la planificare la reproducere”*, Chișinău, 15-17 octombrie 2020, comit. de org. L. Rotaru, I. V. Xenofontov [et. al.]. Chișinău: S. n., 2020, p. 11. ISBN 978-9975-3483-0-0.
- 17 ROTARU, Liliana. [Un „pompiere” pentru sistemul educațional al RSS Moldovenești – Institutul Învățătoresc din Soroca](#). În: *Conferința națională cu participare internațională „O utopie devenită realitate: învățământul superior în RSS Moldovenească – de la planificare la reproducere”*, Chișinău, 15-17 octombrie 2020, comit. de org. L. Rotaru, I. V. Xenofontov [et. al.]. Chișinău: S. n., 2020, p. 15-16. ISBN 978-9975-3483-0-0.
- 18 ROTARU, Liliana. [Destinul sinuos al unei familii de intelectuali basarabeni](#). În: *Conferința științifică „Personalități basarabene – parte a patrimoniului cultural-istoric național” (sec. XIX – prima jumătate a sec. al XX-lea)*: 19 septembrie 2023: Program, Rezumatele comunicărilor / comitetul științific: Lilia Zabolotnaia [et al.]. – Chișinău: [S. n.], 2023 (Bons Offices). – 34 p.– [20] ex. ISBN 978-5-36241-038-4. pp. 25-26.
- 19 ROTARU Liliana. [Studentii și Mișcarea de renaștere națională din RSS Moldovenească: noiembrie 1989](#). În: *Conferința științifică națională cu participare internațională «Student, profesor și cercetător în anii '80-'90: drumul spre regăsire și libertate»*, 7 octombrie 2022, Chișinău : Programul și rezumatele comunicărilor / comitetul științific: Rotaru Liliana [et al.] ; comitetul de organizare: Eremia Ion [et al.]. – Chișinău : S. n., 2022 (Lexon-Prim). p. 20-

21. ISBN 978-9975-163-43-9.
- 20 ROTARU Liliana. [Indigenizarea învățământului superior din RSS Moldovenească: intenția regimului și „socotelile” intelectualității autohtone](#). În: *Intelectualitatea română între ideologie, libertate academică și naționalism* : Conferința națională cu participare internațională : Programul și rezumatele comunicărilor, Ed. a 2-a, 14-16 octombrie 2021, Chișinău / comitetul științific: Șarov Igor [et al.] ; comitetul de organizare: Rotaru Liliana. – Chișinău : CEP USM, 2021. pp. 11-12. ISBN 978-9975-158-48-0/
- 21 STEPANOV Georgeta. [Învățământul superior din RSSM: reconfigurarea cadrului relațional student – profesor în anii '80-'90 ai secolului al XX-lea](#). În: *Conferința științifică națională cu participare internațională «Student, profesor și cercetător în anii '80-'90: drumul spre regăsire și libertate»*, 7 octombrie 2022, Chișinău : Programul și rezumatele comunicărilor / comitetul științific: Rotaru Liliana [et al.] ; comitetul de organizare: Eremia Ion [et al.]. – Chișinău : S. n., 2022 (Lexon-Prim). pp. 14-15. ISBN 978-9975-163-43-9.
- 22 STEPANOV, Georgeta. [Viața studentească în RSS Moldovenească: activitatea curriculară și extracurriculară a studenților Facultății de Jurnalistică](#). În: *Intelectualitatea română între ideologie, libertate academică și naționalism*: Conferința națională cu participare internațională: Programul și rezumatele comunicărilor, Ed. a 2-a, 14-16 octombrie 2021, Chișinău/comitetul științific: Șarov Igor [et al.]; comitetul de organizare: Rotaru Liliana. Chișinău : CEP USM, 2021. pp. 11-12. ISBN 978-9975-158-48-0/.
- 23 STEPANOV, Georgeta. [Formarea competențelor profesionale în învățământul superior de profil jurnalistic](#). În: *Book of abstracts. Materialele conferinței online 30 years of higher education in journalism and communication in Eastern Europe after 1989: From conquering the freedom of expression to embracing digital communication*, 20-21 mai 2021, p. 124-126. 143 p. 0,3 c.a.
- 24 STEPANOV, Georgeta. [Politica de personal în domeniul învățământului superior de profil jurnalistic din RSS Moldovenească \(1966-1980\)](#). În: *Conferința națională cu participare internațională „O utopie devenită realitate: învățământul superior în RSS Moldovenească – de la planificare la reproducere”*, Chișinău, 15-17 octombrie 2020, comit. de org. L. Rotaru, I. V. Xenofontov [et. al.]. Chișinău: S. n., 2020, p. 9. ISBN 978-9975-3483-0-0.
- 25 STEPANOV, Georgeta. [Resursele umane în domeniul învățământului jurnalistic din RSS Moldovenească: modalități de constituire](#). În: *Integrare prin cercetare și inovare. Conferința științifică națională cu participare internațională*, 10-11 noiembrie 2020. Rezumatele comunicărilor. Științe umanistice. Științe sociale. Științe juridice și economice. Chișinău: CEP USM, 2020, pp. 103-108. 258 p. ISBN 978-9975-152-48-8. 0,3 c.a.
- 26 ȘAROV, Igor. [Universitarii - vârful de lance al mișcării naționale din RSSM la sfârșitul anilor '80](#). În: *Intelectualitatea română între ideologie, libertate academică și naționalism* : Conferința națională cu participare internațională : Programul și rezumatele comunicărilor, Ed. a 2-a, 14-16 octombrie 2021, Chișinău comitetul științific: Șarov Igor [et al.] ; comitetul de organizare: Rotaru Liliana. Chișinău : CEP USM, 2021. pp. 12-13. ISBN 978-9975-158-48-0/.
- 27 ȘCLEARUC, Sorin. [Familia Dallis: file din istoria culturii basarabene \(în baza patrimoniului Muzeului Național de Istorie a Moldovei\)](#). *Conferința științifică „Personalități basarabene – parte a patrimoniului cultural-istoric național” (sec. XIX – prima jumătate a sec. al XX-lea)*: 19 septembrie 2023: Program, Rezumatele comunicărilor / comitetul științific: Lilia Zabolotnaia [et al.]. – Chișinău: [S. n.], 2023 (Bons Offices). – 34 p.– [20] ex. ISBN 978-5-36241-038-4. pp. 30-31.

- 28 ȘCLEARUC Sorin. [Fenomenul muzicii de dans a anilor 1980 în baza mărturiilor studenților din RSS Moldovenească](#). În: *Conferința științifică națională cu participare internațională «Student, profesor și cercetător în anii '80-'90: drumul spre regăsire și libertate»*, 7 octombrie 2022, Chișinău : Programul și rezumatele comunicărilor / comitetul științific: Rotaru Liliana [et al.] ; comitetul de organizare: Eremia Ion [et al.]. – Chișinău : S. n., 2022 (Lexon-Prim). pp. 22-23. ISBN 978-9975-163-43-9.
- 29 ȘCLEARUC, Sorin. [Specificul apariției muzicii occidentale în RSS Moldovenească în baza mărturiilor studenților Universității de Stat din Moldova \(anii '70-'80\)](#). În: *Intelectualitatea română între ideologie, libertate academică și naționalism: Conferința națională cu participare internațională : Programul și rezumatele comunicărilor*, Ed. a 2-a, 14-16 octombrie 2021, Chișinău/ comitetul științific: Șarov Igor [et al.]; comitetul de organizare: Rotaru Liliana. Chișinău: CEP USM, 2021. pp. 18-19. ISBN 978-9975-158-48-0/.
- 30 ȘCLEARUC, S. [Cazul operei „Marea Prietenie” de Vano Muradeli și ecoul ei în învățământul superior din RSS Moldovenească](#). În: *Conferința națională cu participare internațională „O utopie devenită realitate: învățământul superior în RSS Moldovenească – de la planificare la reproducere”*, Chișinău, 15-17 octombrie 2020, comit. de org. L. Rotaru, I. V. Xenofontov [et. al.]. Chișinău: S. n., 2020, p. 14-15. ISBN 978-9975-3483-0-
- 31 ȘEVCENCO, Ruslan, [Formele de luptă cu viziuni „naționaliste” în instituțiile de învățământ superior al RSSM \(Institutul Pedagogic din Tiraspol, Institutul Politehnic din Chișinău\)](#). În: *Conferința științifică națională cu participare internațională «Student, profesor și cercetător în anii '80-'90: drumul spre regăsire și libertate»*, 7 octombrie 2022, Chișinău : Programul și rezumatele comunicărilor / comitetul științific: Rotaru Liliana [et al.] ; comitetul de organizare: Eremia Ion [et al.]. – Chișinău : S. n., 2022 (Lexon-Prim). pp. 9-10. ISBN 978-9975-163-43-9.
- 32 XENOFONTOV, Ion Vale. [Studenti și profesori la Institutul de Stat de Medicină din Chișinău \(anii 1980\)](#). În: *Conferința științifică națională cu participare internațională «Student, profesor și cercetător în anii '80-'90: drumul spre regăsire și libertate»*, 7 octombrie 2022, Chișinău : Programul și rezumatele comunicărilor / comitetul științific: Rotaru Liliana [et al.] ; comitetul de organizare: Eremia Ion [et al.]. – Chișinău : S. n., 2022 (Lexon-Prim). p. 7-8. ISBN 978-9975-163-43-9.
- XENOFONTOV, Ion Valer. [Discurs identitar la Institutul de Stat de Medicină din Chișinău. Cazul Nicolae Testemițanu](#). În: *Intelectualitatea română între ideologie, libertate academică și naționalism : Conferința națională cu participare internațională : Programul și rezumatele comunicărilor*, Ed. a 2-a, 14-16 octombrie 2021, Chișinău/ comitetul științific: Șarov Igor [et al.]; comitetul de organizare: Rotaru Liliana. – Chișinău : CEP USM, 2021. pp. 11-12. ISBN 978-9975-158-48-0/.
- 33 XENOFONTOV, Ion Valer, PRISAC Lidia. [Viața studentească la institutul de Stat de Medicină din Chișinău \(1945-1991\)](#). În: *Conferința națională cu participare internațională „O utopie devenită realitate: învățământul superior în RSS Moldovenească – de la planificare la reproducere”*, Chișinău, 15-17 octombrie 2020, comit. de org. L. ROTARU, I. V. XENOFONTOV [et. al.]. Chișinău: S. n., 2020, p. 20. ISBN 978-9975-3483-0-0.
- 34 XENOFONTOV, Ion Valer, PRISAC, Lidia. [Activitatea extracurriculară la Institutul de Stat de Medicină din Chișinău \(1945-1991\)](#). În: *Conferința națională cu participare internațională „O utopie devenită realitate: învățământul superior în RSS Moldovenească – de la planificare la reproducere”*, Chișinău, 15-17 octombrie 2020, comit. de org. L. ROTARU, I. V. XENOFONTOV [et. al.]. Chișinău: S. n., 2020, p. 21. ISBN 978-9975-3483-0-0.

7.4. în lucrările conferințelor științifice naționale – 7

1. DRAGNEV, Demir; XENOFONTOV, Ion. [Naum A. Narțov – primul profesor universitar și doctor \(habilitat\) în domeniul istoriei din Moldova sovietică.](#) In: *Sesiunea științifică a Departamentului Istoria românilor, universală și arheologie.* Program. Ediția VII, 4 iunie 2021, Chișinău. Chișinău, Republica Moldova: CEP USM, 2021, pp. 77-78. ISBN 978-9975-152-09-9.
2. ROTARU, Liliana. [„Dosarul KR” și campania împotriva „servilizmului în fața Occidentului” în instituțiile de învățământ superior din RSSM.](#) În: *Sesiunea științifică a Departamentului Istoria Românilor, Universală și Arheologie,* ediția a 9-a, 26 mai 2023 : Program, rezumatele comunicărilor /editor: Aurel Zanoci ; comitetul organizatoric: Aurel Zanoci [et al.] ; comitetul științific: Ion Eremia [et al.]. – Chișinău: CEP USM, 2023, pp. 84-85. ISBN 978-9975-62-524-1.
3. ROTARU Liliana. [Cum a devenit ateismul disciplină academică.](#) În: *Sesiunea științifică a Departamentului Istoria Românilor, Universală și Arheologie,* ediția a 8-a, 27 mai 2022: In memoriam Ion Niculiță (1939-2022): Program. Rezumatele comunicărilor / Universitatea de Stat din Moldova; editor: Aurel Zanoci; com. org.: Aurel Zanoci [et al.]; com. șt.: Ion Eremia [et al.]. – Chișinău: CEP USM, 2022. pp. 65-66. ISBN 978-9975-159-41-8
4. ROTARU Liliana. [Ex nihilo nihil fit sau cum au creat sovieticii școlile superioare în RSSM după anexarea Basarabiei din 1940.](#) În: *Sesiunea științifică a Departamentului Istoria românilor, universală și arheologie.* Ediția VII, 4 iunie 2021, Chișinău. Chișinău, Republica Moldova: CEP USM, 2021, pp. 71-72. ISBN 978-9975-152-09-9.
5. STEPANOV Georgeta. [Legitimarea studenților în instituțiile de învățământ superior din RSS Moldovenească.](#) În: *Creativitatea în jurnalism.* Vol. 5. Conferință științifică națională, Chișinău 22 februarie 2023. Rezumate. Chișinău: CEP USM, 2023, pp. 3-7, 94 p. ISBN 978-9975-62-533-3
6. XENOFONTOV Ion Valer, MALCOCI Iulia. [Eugeniu Russev \(1915-1982\) – istoric între filologi, filolog între istorici.](#) În: *Sesiunea științifică a Departamentului Istoria Românilor, Universală și Arheologie,* ediția a 8-a, 27 mai 2022: In memoriam Ion Niculiță (1939-2022): Program. Rezumatele comunicărilor / Universitatea de Stat din Moldova, Facultatea de Istorie și Filosofie; editor: Aurel Zanoci; comitetul organizatoric: Aurel Zanoci [et al.]; comitetul științific: Ion Eremia [et al.]. – Chișinău: CEP USM, 2022. pp. 69-70. ISBN 978-9975-159-41-8
7. XENOFONTOV, Ion. [„Problema națională” la Institutul de Stat de Medicină din Chișinău.](#) In: *Sesiunea științifică a Departamentului Istoria românilor, universală și arheologie.* Ediția VII, 4 iunie 2021, Chișinău. Chișinău, Republica Moldova: CEP USM, 2021, pp. 79-80. ISBN 978-9975-152-09-9.
8. **Alte lucrări științifice** (recomandate spre editare de o instituție acreditată în domeniu)

8.1.cărți (cu caracter informativ) – 4

1. *Învățământul superior din RSS Moldovenească. Bibliografie/* Universitatea de Stat din Moldova, Facultatea de Istorie și Filosofie,; bibliografie: Lidia Zasavițchi, Janna Nikolaeva; coordonator Liliana Rotaru, responsabil de ediție Ion Valer Xenofontov. – Chișinău: Lexon-

- Prim, 2022, - 243 p. (Seria Historia Universitaria, ISBN 978-9975-3454-5-3) ISBN 978-9975-163-06-4
2. *Doctor habilitat Valeriu Capcelea: Biobibliografie* /Universitatea de Stat din Moldova, Biblioteca Științifică (Institut) „Andrei Lupan”; editor: Constantin Manolache; coordonatori: Ion Valer XENOFONTOV, Lidia PRISAC; responsabil de ediție: Eugenia Tofan; bibliografie: Raisa Vasilache. – Chișinău : Biblioteca Științifică (Institut), 2022 (Continental Grup). – 200 p.: fot., il. ISBN 978-9975-3331-5-3. (Seria: Biobibliografie).
 3. *Academician Boris Gaina : Biobibliografie* / Ministerul Educației și Cercetării, Biblioteca Științifică (Institut) „Andrei Lupan” ; editor: Constantin Manolache ; coordonator: Ion Valer Xenofontov; responsabil de ediție: Lidia Prisac ; bibliografie: Raisa Vasilache, Chișinău: Biblioteca Științifică (Institut) „Andrei Lupan”, 2022 (Continental Grup), 183 p. ISBN 978-9975-62-461-9 (Seria: Biobibliografie).
 4. *Academician Gheorghe Duca: biobibliogr.* / Ministerul Educației și Cercetării al Republicii Moldova; Biblioteca Științifică (Institut) „Andrei Lupan” /Ed.: dr. hab. Constantin Manolache; resp. de ed. Ion Valer Xenofontov, bibliogr.: Janna Nicolaeva, Lidia Zasavițchi; paginare digitală: Valeriu Oprea; Chișinău, Biblioteca Științifică (Institut) „Andrei Lupan” (Institut), 2022, 352 p. ISBN 978-9975-62-455-8 (Seria: Biobibliografie).

1.2 Prefețe, postfețe, note asupra edițiilor – 13

1. MANOLACHE, Constantin, XENOFONTOV, Ion Valer. Conflictul armat de la Nistru: o perspectivă bibliografică. În: *Conflictul armat de la Nistru : Bibliografie /Biblioteca Științifică (Institut) „Andrei Lupan”*, Agenția pentru Știință și Memorie Militară ; editor: Constantin Manolache ; redactor științific: Vitalie Ciobanu ; coordonator: Ion Valer Xenofontov ; responsabil de ediție: Lidia Prisac ; bibliografie: Janna Nicolaeva, Lidia Zasavițchi; coperta și paginare computerizată: Vitaliu Pogolșa. – Chișinău : Biblioteca Științifică (Institut) „Andrei Lupan”, 2022 (F.E.-P. „Tipografia Centrală”), pp. 4-7. ISBN 978-9975-62-456-5.
2. PRISAC, Lidia. [Notă asupra ediției.](#) În: *Student, profesor și cercetător în anii 1980-1990: drumul spre regăsire și libertate. Student, profesor și cercetător în anii 1980-1990: drumul spre regăsire și libertate* : conferința științifică națională cu participare internațională, ediția a 3-a, Chișinău, 7 octombrie 2022 / coordonator: Lidia Prisac ; referenți științifici: Sorin Domițian Șipoș, Demir Dragnev. – Chișinău : [S. n.], 2023 (Lexon-Prim). – pp. 16-18.. ISBN 978-9975-172-10-3.
3. ROTARU Liliana. [Prefață.](#) În: *Intelectualitatea română între ideologie, libertate academică și naționalism* : Conferința națională cu participare internațională, Ediția a 2-a, Chișinău, 14-16 octombrie 2021 / coordonator: Liliana Rotaru ; referenți științifici: Valeriu Pasat, Valentin Tomuleț. – Chișinău : S. n., 2023 (Lexon-Prim). pp. 5-12. ISBN 978-9975-163-90-3.
4. ROTARU Liliana. [O tradiție a unui volum. Prefață.](#) În: *Conferința științifică internațională "Latinitate, Romanitate, Românităte", Ediția a 5-a, 5-6 noiembrie 2021*, Chișinău / coordonator: Liliana Rotaru; referenți științifici: Demir Dragnev [et al.]. – Chișinău: CEP USM, 2022. pp. 6-9. ISBN 978-9975-159-60-9.
5. ROTARU, Liliana. Prefață. În: *Profesorul Vladimir Potlog (1927–2022): Povestea vieții : Studiu de istorie orală* [elaborare]: Ion Valer Xenofontov, Lidia Prisac; redactor științific: Liliana Rotaru; referenți științifici: Anatol Petrencu, Sergiu Matveev. – Chișinău : S. n., 2022 (Lexon-Prim). pp. 11-14. ISBN 978-9975-163-44-6

6. ROTARU, Liliana. Notă asupra ediției. În: *Recurs la memorie: învățământul superior din RSS Moldovenească*/ editori: Liliana Rotaru; coordonatori: Georgeta Stepanov, Ion Valer Xenofontov; - Chișinău: S.n., 2022 (Lexon-prim), vol. 1, pp. 10-13. ISBN 978-9975-163-37-8.
7. ROTARU, Liliana. O perspectivă bibliografică asupra istoriei învățământului superior din RSS Moldovenească. În *Istoria învățământului superior din RSS Moldovenească: Bibliografie*: Lidia Zasavițchi, Janna Nikolaeva; coordonator: Liliana Rotaru; responsabil de ediție Ion Valer Xenofontov. – Chișinău: Lexon-Prim, 2022, pp. 4-7, ISBN 978-9975-163-06-4
8. ROTARU, Liliana. [Introducere](#). În: *O utopie devenită realitate: învățământul superior în RSS Moldovenească –de la planificare la reproducere: [în vol.]* / coordonatori: Liliana Rotaru, Ion
9. Valer Xenofontov. – Chișinău: S. n., 2020 (Tipogr. "Lexon-Prim"), pp. 5-6. (Historia Universitaria, ISBN 978-9975-3454-5-3). – ISBN 978-9975-3435-9-6.
10. STEPANOV Georgeta. Învățământul superior din RSS Moldovenească. la răspântie de vremi. Studiu introductiv. În: *Recurs la memorie: învățământul superior din RSS Moldovenească* / Universitatea de Stat din Moldova ; editor: Liliana Rotaru ; coordonator: Georgeta Stepanov ; referenți științifici: Anatol Petrencu, Ion Șișcanu. – Chișinău : [S. n.], 2023 (Lexon-Prim), pp. 8-25. ISBN 978-9975-163-37-8.
11. XENOFONTOV, Ion Valer. Întrebarea shakespeariană (a fi sau a nu fi) a cercetătorului Valeriu Capcelea cu referire la intelectualitate. În: *Valeriu Capcelea, Intelectualitatea. Esența, tipologia, locul și rolul ei în societatea post-modernă* /Referenți științifici: Ion Valer Xenofontov, Lidia Troianovschi, București, Editura Pro Universitaria, 2022, pp. 6-7. ISBN 978-9975-3465-3-5.
12. XENOFONTOV, Ion Valer, Note și comentarii. În: *Ilie Lupan, Însemnările unui tânăr rebel* /Ed.: Constantin Manolache; resp. de ediție: Ion Valer Xenofontov; copertă: Vitaliu Pogolșa; Ministerul Educației și Cercetării, Biblioteca Științifică (Institut) „Andrei Lupan”, Chișinău, S. n., 2022 (F.E.-P. „Tipografia Centrală”), pp. 6-7. ISBN 978-9975-62-453-4.
13. XENOFONTOV, Ion Valer, Triumviratul academic Capcelea la o nouă lucrare științific-emoțională (Prefață). În: *Valeriu Capcelea, Victor Capcelea, Grigore Capcelea, Neamul Capceleștilor: studiu genealogic cu elemente intercultural* /referenți științifici: Ion Valer Xenofontov, Alexandru Furtună, Chișinău, s.n., 2022 (Bons Offices), pp. 5-6, ISBN 978-9975-81-064-7.

8.2. dicționare – 1

1. ȘEVCENCO Ruslan. **Dicționarul abrevierilor sovietice** / Ruslan Șevcenco. – Chișinău : Lexon-Prim, 2023. – 251 p. – (Historia Universitaria, ISBN 978-9975-3454-5-3). Referințe bibliogr.: p. 206-251 (912 tit.). – [50] ex. ISBN 978-9975-172-38-7.

8.3. Contribuții în enciclopedii – 5

1. DRAGNEV Demir, XENOFONTOV Ion Valer. [Elena M. Podgradskaia \(1928–?\)](#). În: Calendar Național 2023 / Biblioteca Națională a Republicii Moldova; director general: Elena Pintilei ; coord.: Veronica Borș; aut.: Elena Barbos-Balinschi, Maria S. Ciobanu, Ana Struță [et al.]; colegiul red.: acad. Andrei Eșanu, Iurie Colesnic, Iulian Filip, Elena Pintilei, Ion

- Valer Xenofontov [et al.]; red. bibl.: Elena Barbos-Balinschi. – Chișinău, 2023, pp. 19-22. ISSN 1857-1557.
2. XENOFONTOV Ion Valer. [Constituțiunea României din 29 martie 1923](#). În: Calendar Național 2023 / Biblioteca Națională a Republicii Moldova ; director general: Elena Pintilei ; coord.: Veronica Borș ; aut.: Elena Barbos-Balinschi, Maria S. Ciobanu, Ana Struță [et al.] ; colegiul red.: acad. Andrei Eșanu, Iurie Colesnic, Iulian Filip, Elena Pintilei, Ion Valer Xenofontov [et al.]; redactare bibliografică: Elena Barbos-Balinschi. – Chișinău, 2023, pp. 121-122. ISSN 1857-1557.
 3. XENOFONTOV Ion Valer. [Facultatea de Științe Agricole \(Agronomie\) \(1933–1940\)](#). În: Calendar Național 2023 / Biblioteca Națională a Republicii Moldova ; director general: Elena Pintilei ; coord.: Veronica Borș ; aut.: Elena Barbos-Balinschi, Maria S. Ciobanu, Ana Struță [et al.] ; colegiul red.: acad. Andrei Eșanu, Iurie Colesnic, Iulian Filip, Elena Pintilei, Ion Valer Xenofontov [et al.]; redactare bibliografică: Elena Barbos-Balinschi. – Chișinău, 2023, pp. 146-149. ISSN 1857-1557.
 4. XENOFONTOV Ion Valer. [Tudor Casapu \(1963\)](#). În: *Calendar Național 2023 / Biblioteca Națională a Republicii Moldova* ; director general: Elena Pintilei ; coord.: Veronica Borș ; aut.: Elena Barbos-Balinschi, Maria S. Ciobanu, Ana Struță [et al.] ; colegiul red.: acad. Andrei Eșanu, Iurie Colesnic, Iulian Filip, Elena Pintilei, Ion Valer Xenofontov [et al.]; redactare bibliografică: Elena Barbos-Balinschi. – Chișinău, 2023, pp. 287-288. ISSN 1857-1557.
 5. XENOFONTOV Ion Valer. [Constantin Manolache \(1953\)](#). În: *Calendar Național 2023 / Biblioteca Națională a Republicii Moldova* ; director general: Elena Pintilei ; coord.: Veronica Borș ; aut.: Elena Barbos-Balinschi, Maria S. Ciobanu, Ana Struță [et al.] ; colegiul red.: acad. Andrei Eșanu, Iurie Colesnic, Iulian Filip, Elena Pintilei, Ion Valer Xenofontov [et al.]; redactare bibliografică: Elena Barbos-Balinschi. – Chișinău, 2023, pp. 330-331. ISSN 1857-1557.

8.3. atlase, hărți, albume, cataloage, tabele etc. (ca produse ale cercetării științifice) – 1

1. XENOFONTOV Ion Valer, SALAGOR Iulian, [Învățământul superior și cercetarea științifică în RSS Moldovenească. Galerie foto](#). În: Student, profesor și cercetător în anii 1980-1990: drumul spre regăsire și libertate, conferință științifică națională (3 ; 2022 ; Chișinău). Student, profesor și cercetător în anii 1980-1990: drumul spre regăsire și libertate : conferința științifică națională cu participare internațională, ediția a 3-a, Chișinău, 7 octombrie 2022 / coordonator: Lidia Prisac; resp. de ed.: Ion Valer Xenofontov; ed.: Liliana Rotaru, Chișinău, Lexon-Prim, 2023, pp. 282-295. ISBN 978-9975-3454-5-3

9. Brevete de invenții și alte obiecte de proprietate intelectuală, materiale la saloanele de invenții

10. Lucrări științifico-metodice și didactice

10.1. manuale pentru învățământul preuniversitar (aprobate de ministerul de resort) – 0

10.2. manuale pentru învățământul universitar (aprobate de consiliul științific /senatul instituției) – 2

1. ROTARU, Liliana. Țările Asiei și Africii în sistemul relațiilor internaționale a secolului XX:

[Suport de curs](#) / Liliana Rotaru; Universitatea de Stat din Moldova, Facultatea Istorie și Filosofie, Departamentul Istorie a Românilor, Universală și Arheologie; referenți științifici: Ion Xenofontov [et al.]. – Chișinău: CEP USM, 2021. – 196 p.: tab. Referințe bibliogr. la sfârșitul compartimentelor. – 50 ex. ISBN 978-9975-158-67-1.

2. XENOFONTOV Ion Valer. Istoriografie românească: (Istoria Românilor în Epoca Contemporană) : Ciclul 1, Licență : Pentru studenții anului III, cu frecvență la zi : [Suport de curs](#) / Ion Valer Xenofontov ; referenți științifici: Liliana Rotaru, Valentin Burlacu ; responsabil de ediție: Lidia Prisac ; Universitatea de Stat din Moldova, Facultatea de Istorie și Filosofie, Departamentul Istoria Românilor, Universală și Arheologie. – Chișinău : CEP USM, 2021. – 82 p. : tab. Referințe bibliogr. în text. – 50 ex. ISBN 978-9975-158-59-6.

10.3. alte lucrări științifico-metodice și didactice

Volumul total al finanțării proiectului 2020-2023

Cifrul proiectului: - 20.80009.1606.11

Anul	Finanțarea planificată (mii lei)	Finanțarea Executată (mii lei)	Cofinanțare (mii lei)
2020	642,9	642,9	44,0
2021	642,9	641,9	45,8
2022	642,9	625,724	50,0
2023	730,1	720,926	50,0
Total	2679,8	2631,45	189,8

Conducătorul de proiect _____ ROȘARU Liana

Data: _____

LȘ



Componența echipei pe parcursul anilor 2020-2023

Lista executorilor, potențialul științific, inclusiv indicarea modificărilor echipei de cercetare pe durata Programului de stat

Cifrul proiectului - 20.80009.1606.11

Echipa proiectului conform contractului de finanțare 2020-2023									
Nr	Nume, prenume (conform contractului de finanțare)	Anul nașterii	Titlul științific	Norma de muncă conform contractului				Data angajării	Data eliberării
				2020	2021	2022	2023		
1.	Rotaru Liliana	1971	D	0,25	0,5	0,5	0,5	09.01.2020	31.12.2023
2.	Stepanov Georgeta	1969	DH	0,25	0,5	0,5	0,5	09.01.2020	31.12.2023
3.	Eremia Ion	1954	DH	0,25	0,5	0,5	0,25	09.01.2020	30.04.2023
4.	Xenofontov Ion	1977	D	0,25	0,25	0,5	0,5	09.01.2020	31.12.2023
5.	Șevcenco Ruslan	1972	D	-	-	-	0,5	01.10.2022	31.12.2023
6.	Prisac Lidia	1978	D	0,5	0,5	0,5	0,5	09.01.2020	31.12.2023
7.	Șclearuc Sorin	1984	drd	0,5	0,5	0,5	0,5	09.01.2020	31.12.2023
8.	Malacenco Alexandru	1989	D	0,25	0,25	0,5	0,25	09.01.2020	31.12.2023
9.	Roșca Adrian	1993	drd	0,5	0,5	0,5	0,5	09.01.2020	31.12.2023
10.	Bubuioc Mariana	1993	drd	0,5	-	-	-	09.01.2020	31.12.2020
11.	Șarov Igor	1967	D	0,75	0,25	-	-	09.01.2020	31.12.2021
12.	Burmenko Ludmila	1969	D	0,50	0,25	0,25	-	09.01.2020	31.12.2021
				4,0	4,0	4,25	4,0		

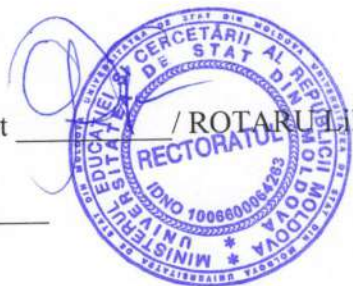
Ponderea tinerilor (%) din numărul total al executorilor conform proiectului – 40%

Conducătorul de proiect _____

/ ROTARU Liliana

Data: _____

LȘ



**Formular privind raportarea indicatorilor în cadrul proiectului Programe de Stat
pentru perioada 2020 – 2023, Cifru proiectului - 20.80009.1606.11**

Indicator 1	Rezultat			Indicator 2	Rezultat			Indicator 3	Rezultat		
	2020	2021	2022 2023		2020	2021	2022 2023		2020	2021	2022 2023
Nr. de cereri de brevete înregistrate în cadrul proiectului de cercetare finanțat				Nr. de brevete obținute în cadrul proiectului de cercetare finanțat				Procentul lucrărilor științifice aplicate în practică, din totalul lucrărilor publicate în cadrul proiectului de cercetare finanțat	100	100	100 100
Total											

Conducător de proiect  ROTARU Liliana

Data _____
LS _____



**Diseminarea rezultatelor cercetării în proiectul PAURSSM prin participări cu comunicări și rapoarte
la conferințe naționale și internaționale în 2020-2023**

n/ o	Numele, prenumele, titlul științific al participantului	Titlul manifestării	Organizatori, țara, perioada desfășurării evenimentului	Titlul comunicării susținut	Date bibliografice (dacă au fost)
Manifestări științifice internaționale (în străinătate) – 22 comunicări					
2023					
1.	STEPANOV Georgeta	Sesiunea științifică anuală Zilele academice ieșene.	Institutul de cercetări „Academician Ioan Hăulică”, Iași, 26-27 octombrie 2023, România	Viața obștească a studenților din instituțiile de învățământ superior din RSS Moldovenească	
2.	XENOFONTOV Ion Valer	<i>Sesiunea anuală internațională de comunicări științifice.</i> Muzeul Țării Făgărașului	Muzeul Țării Făgărașului. 6–8 septembrie 2023, Făgăraș, România	Academicianul Andrei Lupan (19121992) în contextul epocii sale	
3.	XENOFONTOV Ion Valer	Simpozionul științific internațional <i>Constanța – Istorie, Veciniătate, multiculturalitate</i>	Constanța, România, 24–27 august 2023	Epopoea unei clădiri: Căminul de Ucernici din Chișinău	
4.	XENOFONTOV Ion Valer la	Conferința științifică internațională de studii de securitate și știință militară „ <i>Reziliență, dezvoltarea</i> ”	Statul-Major al Apărării, Ediția a V-a, 2023, 14–16 noiembrie 2023, București	Liceul Militar „Regele Ferdinand I” din Chișinău – „uzină de energie națională”	

		<i>capabilităților militare și cooperare la nivelul NATO-UE pentru realizarea unei strategii a securității la Marea Neagră”.</i>			
2022					
5.	EREMIA Ion	Lansare de carte	14 iulie 2022, Universitatea din Oradea, Centrul de studii interdisciplinare „Silviu Dragomir”/Biblioteca Central Universitară	Alexandru Malacenco, Liliana Rotaru. <i>Purgatoriul sovietic in Basarabia: Directive ordine si indicații ale NKGB-MGB 1944-1946</i> . Chișinău: Bons Office, 2022, ISBN 978-997-587-991-0	https://media.uoradea.ro/article2182-Universitatea-din-Oradea-Prezentare-de-carte-M%C4%83rturii-despre-Latinitate-romanitate-romanitate
6.	EREMIA Ion	Lansare de carte	28 octombrie 2022, în cadrul Conferinței internaționale de istorie ACTA HISTORICA CIVITATIS LUGOSIENSIS. Ediția a II-a, Lugoj, România	Alexandru Malacenco, Liliana Rotaru. <i>Purgatoriul sovietic in Basarabia: Directive ordine si indicații ale NKGB-MGB 1944-1946</i> . Chișinău: Bons Office, 2022, ISBN 978-997-587-991-0	https://media.uoradea.ro/article2182-Universitatea-din-Oradea-Prezentare-de-carte-M%C4%83rturii-despre-Latinitate-romanitate-romanitate
7.	EREMIA Ion	Sesiunea internațională de comunicări științifice a Muzeului Țării Crișurilor Oradea – Complex Muzeal în perioada	Muzeul Țării Crișurilor Oradea – Complex Muzeal în perioada 12-14 octombrie 2022	<i>Patrimoniul cultural al Basarabiei pe paginile anuarului Însemnări ale Societății de istorie și antichități din Odesa</i>	
8.	EREMIA Ion	Conferința internațională	Universitatea din	<i>Instituția nămesnicei în</i>	

		de istorie <i>ACTA HISTORICA CIVITATIS LUGOSIENSIS. Ediția a II-a</i>	Oradea, Centrul de studii interdisciplinare Oradea-Chișinău, Universitatea din Padova, Universitatea de Stat din Moldova, Universitatea Europeană „Drăgan” Lugoj, România 27-30 octombrie 2022	<i>Basarabia</i>	
9.	ROȘCA Adrian	Sesiunea internațională de comunicări științifice a Muzeului Țării Crișurilor Oradea – Complex Muzeal în perioada	Muzeul Țării Crișurilor Oradea – Complex Muzeal în perioada 12-14 octombrie 2022	<i>Evoluția economică a Republicii Moldova din perspectiva Uniunii Europene</i>	
10.	ROTARU Liliana	Conferinței internațională de istorie <i>ACTA HISTORICA CIVITATIS LUGOSIENSIS. Ediția a II-a</i> , Lugoj, România	Universitatea Europeană „Iosif Drăgan”, Lugoj, România 28 octombrie 2022,	Lansare de carte <i>RECURS LA MEMORIE: învățământul superior din RSS Moldovenească/ Universitatea de Stat din Moldova; Centrul de Studii Interdisciplinare „Silviu Dragomir”</i> : editor Liliana Rotaru; coordonatori: Georgeta Stepanov, Ion Valer Xenofontov; referenți științifici: Gabriel Moisa [et. al.] - Chișinău: S.n. 2022 (Lexonprim)- ISBN 978-9975-163-37-8	
11.	ROTARU Liliana	Conferința internațională	Universitatea din	Implicații externe în	-

		de istorie <i>ACTA HISTORICA CIVITATIS LUGOSIENSIS. Ediția a II-a</i>	Oradea, Centrul de studii interdisciplinare Oradea-Chișinău, Universitatea din Padova, Universitatea de Stat din Moldova, Universitatea Europeană „Drăgan” Lugoj Lugoj, România 27-30 octombrie 2022	reformarea învățământului superior din Republica Moldova. Anul 1998 <i>(comunicare orală, înregistrată audio-video)</i>	
12.	ROTARU Liliana	Conferința Națională „Comunismul românesc”. Ediția a XI-a.	Institutul de Istorie „Nicolae Iorga”, Institutul de Investigare a Crimelor Comunismului și memoria exilului românesc, 24-25 noiembrie 2022. București, România.	<i>Turiști români în vizorul „organelor competente” sovietice. Anul 1964.</i>	Conferința Națională „Comunismul Românesc”, 24-25 noiembrie 2022, București
13.	ROTARU Liliana	Lansare de carte	Universitatea din Oradea, Centrul de studii interdisciplinare „Silviu Dragomir”/ Biblioteca Centrală Universitară 14 iulie 2022	<i>Purgatoriul sovietic în Basarabia: Directive ordine și indicații ale NKGB-MGB 1944-1946.</i> Alcătuitori Liliana Rotaru și Alexandru Malacenco. Chișinău: Bons Office, 2022, ISBN 978-997-587-991-0	
14.	ROTARU Liliana	Sesiunea internațională de comunicări științifice a	Muzeul Țării Crișurilor Oradea – Complex	<i>„Rectificarea” ideologică a intelectualității academice în</i>	

		Muzeului Țării Crișurilor Oradea – Complex Muzeal în perioada	Muzeal în perioada 12-14 octombrie 2022	<i>RSS Moldovenească în perioada „stalinismului târziu”</i>	
15.	ROTARU Liliana	Conferința București-Chișinău, Ediția a III-a „Identitate, patrimoniu, globalizare”	Facultatea de Filosofie și Facultatea de Istorie ale Universității din București 8 aprilie 2022	<i>Școală și educație în perioada guvernării agrariene în Republica Moldova</i>	
16.	ROTARU Liliana	Congresul Național al Istoricilor Români, ediția a III-a	Alba Iulia, România, 8-10 septembrie 2022, Universitatea „1 Decembrie 1918 Academia Română și Comitetul Național al Istoricilor din România.	<i>Calea ferată Chișinău-Iași: instrument economic al imperialismului cultural rus. Studiu de caz: originea târgului Cornești, uezdul Iași (Bălți)</i>	https://cnir.uab.ro/668
17.	STEPANOV Georgeta	Congresul internațional de Istorie a Presei, ediția a XIV-cea <i>Presa românească în perioada 1945-1989</i>	24 septembrie 2022, Universitatea Dunărea de Jos, Galați, România.	<i>Umanizarea învățământului jurnalistic din RSS Moldovenească</i>	
18.	XENOFONTOV Ion Valer	Simpozionul internațional „De la școlile mănăstirești la învățământul teologic”, eveniment desfășurat în cadrul proiectului omagial: Institut, Academie, Facultate (1822-	25-28 septembrie 2022, Facultatea de Teologie Ortodoxă din Arad, România	<i>Instituirea și evoluția Facultății de Teologie din Chișinău (1926–1940)</i>	

		2022). 200 de ani de la înființarea învățământului Teologic Ortodox din Arad.			
2021					
19.	ROTARU Liliana	Conferința internațională de istorie <i>ACTA HISTORICA CIVITATIS LUGOSIENSIS</i>	Universitatea din Oradea, Centrul de studii interdisciplinare Oradea-Chișinău, Universitatea din Padova, Universitatea de Stat din Moldova, Universitatea Europeană „Drăgan” Lugoj Lugoj, România 17-19 septembrie 2021	Implicații externe în reformarea învățământului superior din Republica Moldova. Anul 1998	Înregistrare video
20.	STEPANOV Georgeta	Conferința internațională <i>30 years of higher education in journalism and communication in Eastern Europe after 1989: From conquering the freedom of expression to embracing digital communication</i>	Universitatea din București, România; Universitatea de Stat din Moldova; Universitatea „Sf. Kliment Odhirski” din Sofia, Bulgaria; Universitatea di Nishe, Serbia 20-21 mai 2021	<i>Paradigma învățământului superior de profil jurnalistic până la și după independență</i>	Book of abstracts

2020					
21.	ROTARU Liliana	Congresul internațional <i>Pregătim viitorul promovând excelența</i> , ediția a XXX-a.	27 februarie – 1 martie 2020, Iași, România	<i>Politica lingvistică în școala superioară din RSS Moldovenească sau de ce românii din Basarabia „vorbesc moldovenește”</i>	Program
22.	STEPANOV Georgeta	Congresul internațional <i>Pregătim viitorul promovând excelența</i> , ediția a XXX-a.	27 februarie – 1 martie 2020, Iași, România	<i>Învățământul superior de profil jurnalistic în RSS Moldovenească</i>	Program
Manifestări științifice internaționale (în Republica Moldova) – 32 comunicări					
2023					
23.	ROTARU Liliana	Conferința științifică internațională <i>Latinitate, Romanitate, Românitare</i> , Ediția a 7-a	Universitatea de Stat din Moldova, Chișinău, 2-4 noiembrie 2023	<i>Cu privire la aspectul lingvistic al reformei școlare din 1958 în RSS Moldovenească</i>	Conferința științifică internațională „Latinitate, Romanitate, Românitare”, Ediția a 7-a, Chișinău, 2-4 noiembrie 2023: Programul și rezumatele comunicărilor / com. șt.: Igor Șarov [et al.]. – Chișinău : [S. n.], 2023 (LexonPrim).pp. 79-80. ISBN 978-9975-172-14-1.
24.	ROTARU Liliana	Conferința științifică internațională <i>Patrimoniul de ieri–implicații în dezvoltarea societății durabile de mâine</i>	Academia de Științe a Moldovei, 9-10 februarie 2023, Iași-Chișinău, ediția a VII-a.	„Lupta împotriva cosmopolitismului” în școala superioară din RSSM	Patrimoniul cultural de ieri – implicații în dezvoltarea societății durabile de mâine , Ed. 7, 9-10 februarie 2023, Chișinău. Iași – Chișinău-Lviv: 2023, Ediția 7, pp. 152-153. ISSN 2558 – 894X.

2022

25.	EREMIA Ion	Conferință științifică internațională <i>Latinitate, Romanitate, Românitare</i> , ediția a VI-a	Universitatea de Stat din Moldova, Universitatea din Oradea, Universitatea din Padova, Italia Chișinău, Republica Moldova, 3-5 noiembrie 2022	<i>Politica lingvistică a Imperiului Rus în Basarabia</i>	Conferința științifică internațională «Latinitate, Romanitate, Românitare», Ediția a 6-a, 3-5 noiembrie 2022, Chișinău : Programul și rezumatele comunicărilor / comitetul șt-c: Liliana Rotaru [et al.] ; com. org.: Igor Șarov [et al.]. – Chișinău : S. n., 2022. pp. 47-48. ISBN 978-9975-163-52-1.
26.	EREMIA Ion	Simpozionul Științific internațional <i>Paisianismul și epoca sa</i>	12-14 mai 2022. Universitatea de Stat din Moldova, Chișinău	<i>Procesul de rusificare în învățământul din Basarabia</i>	
27.	BULMAGA Mariana	Conferință științifică internațională <i>Latinitate, Romanitate, Românitare</i> , ediția a VI-a	Universitatea de Stat din Moldova, Universitatea din Oradea, Universitatea din Padova, Italia Chișinău, Republica Moldova, 3-5 noiembrie 2022	<i>Problema constituirii unității teritoriale administrative găgăuze (UTAG) în dialogul politic moldo-turc</i>	Conferința științifică internațională «Latinitate, Romanitate, Românitare», Ediția a 6-a, 3-5 noiembrie 2022, Chișinău : Programul și rezumatele comunicărilor / com. șt.: Liliana Rotaru [et al.] ; com.org.: Igor Șarov [et al.]. – Chișinău : S. n., 2022. pp. 75-76. ISBN 978-9975-163-52-1.
28.	MALACENCO Alexandru	Conferință științifică internațională <i>Latinitate, Romanitate, Românitare</i> ,	Universitatea de Stat din Moldova, Universitatea din	<i>De ce cekiștii sovietici veniți în RSSM învățau o limbă care nu există?</i>	Conferința științifică internațională «Latinitate, Romanitate, Românitare», Ediția

		ediția a VI-a	Oradea, Universitatea din Padova, Italia Chișinău, Republica Moldova, 3-5 noiembrie 2022		a 6-a, 3-5 noiembrie 2022, Chișinău : Programul și rezumatele comunicărilor / comitetul științific: Liliana Rotaru [et al.] ; com.org.: Igor Șarov [et al.] – Chișinău : S. n., 2022. pp. 61-62. ISBN 978-9975-163-52-1.
29.	ROȘCA Adrian	Conferință științifică internațională <i>Latinitate, Romanitate, Românitare</i> . Ediția a VI-a.	3-5 noiembrie 2022. Universitatea de Stat din Moldova, Universitatea din Oradea, Centrul de studii interdisciplinare Silviu Dragomir. Univesrsiteta din Padova, Chișinău. Republica Moldova.	<i>Evoluția Republicii Moldova din perspectiva UE, 1995-1998</i>	Conferința științifică internațională «Latinitate, Romanitate, Românitare», Ediția a 6-a, 3-5 noiembrie 2022, Chișinău : Programul și rezumatele comunicărilor / comitetul științific: Liliana Rotaru [et al.] ; comit. de org.: Igor Șarov (președinte) [et al.] – Chișinău : S. n., 2022 (Lexon-Prim). pp. ISBN 978-9975-163-52-1.
30.	ROTARU Liliana	Salonul internațional de carte BOOKFEST, Chișinău 2022 Lansare de carte	31 august-4 septembrie 2022 Universitatea de Stat din Moldova, Chișinău 1 septembrie 2022	<i>RECURS LA MEMORIE: învățământul superior din RSS Moldovenească</i> / editor Liliana Rotaru; coordonatori: Georgeta Stepanov, Ion Valer Xenofontov; referenți științifici: Gabriel Moisa [et. al.] - Chișinău: S.n. 2022 (Lexon-prim)- ISBN 978-9975-163-37-8	

31.	ROTARU Liliana	Conferința științifică internațională <i>Latinitate, Romanitate, Românitare</i> , ediția a VI-a	Universitatea de Stat din Moldova, Universitatea din Oradea, Universitatea din Padova, Italia Chișinău, Republica Moldova, 3-5 noiembrie 2022	Despre climatul moral și psihologic în mediul studentesc din Chișinău anul 1988. Conferință plenară	Conferința științifică internațională «Latinitate, Romanitate, Românitare», Ediția a 6-a, 3-5 noiembrie 2022, Chișinău : Programul și rezumatele comunicărilor / comitetul științific: Liliana Rotaru [et al.] ; comit. de org.: Igor Șarov (președ.) [et al.]. – Chișinău : S. n., 2022 (Lexon-Prim). pp. 18-19. ISBN 978-9975-163-52-1.
32.	ROTARU Liliana	Conferință științifică internațională a MINIM. Istorie – Arheologie – Muzeologie. Ediția XXXII	Muzeul de Istorie Națională a Moldovei, Chișinău, Republica Moldova, 27-28 octombrie 2022	<i>Obiective nobile, realități adaptate: mitul învățământului gratuit în URSS</i>	Conferința științifică a Muzeului Național de Istorie a Moldovei: ediția a 32-a, 27-28 octombrie 2022: Program. Rezumatele comunicărilor / comitetul științific: Eugen Sava [et al.]; comit. org.: Lilia Zabolotnaia [et al.]. – Chișinău: Muzeul Național de Istorie a Moldovei, 2022 (Bons Offices). – 221 p. ISBN 978-9975-166-14-0
33.	ROTARU Liliana	Conferința științifică internațională „Patrimoniul cultural de ieri – implicații în dezvoltarea societății durabile de mâine”, ediția a VI-a	27-28 septembrie 2022, Academia de Științe a Moldovei	<i>Profesorii și studenții Institutului de Medicină din Chișinău în lupta împotriva distrofiei. Anul 1947</i>	Agenda

34.	PRISAC Lidia	Salonul internațional de carte BOOKFEST, Chișinău 2022 Lansare de carte	31 august-4 septembrie 2022 Universitatea de Stat din Moldova, Chișinău 1 septembrie 2022	<i>RECURS LA MEMORIE: învățământul superior din RSS Moldovenească/Universitatea de Stat din Moldova; Centrul de Studii Interdisciplinare „Silviu Dragomir”</i> : editor Liliana Rotaru; coord.: Georgeta Stepanov, Ion Valer Xenofontov; referenți științifici: Gabriel Moisa [et. al.] - Chișinău: S.n. 2022 (Lexon-prim)- ISBN 978-9975-163-37-8	
35.	STEPANOV Georgeta	Salonul internațional de carte BOOKFEST, Chișinău 2022 Lansare de carte	31 august-4 septembrie 2022 Universitatea de Stat din Moldova, Chișinău 1 septembrie 2022	<i>RECURS LA MEMORIE: învățământul superior din RSS Moldovenească</i> /: editor Liliana Rotaru; coordonatori: Georgeta Stepanov, Ion Valer Xenofontov; referenți științifici: Gabriel Moisa [et. al.] - Chișinău: S.n. 2022 (Lexon-prim)- ISBN 978-9975-163-37-8	
36.	ȘEVCENCO Ruslan	Conferință științifică internațională <i>Latinitate, Romanitate, Românitare</i> , ediția a VI-a	Universitatea de Stat din Moldova, Universitatea din Oradea, Universitatea din Padova, Italia	<i>Controlul asupra serviciilor mass-media în RSSM (anii 1960-1980)</i>	Conferința științifică internațională «Latinitate, Romanitate, Românitare», Ediția a 6-a, 3-5 noiembrie 2022, Chișinău : Programul și rezumatele

			Chișinău, Republica Moldova, 3-5 noiembrie 2022		comunicărilor / com. șt: Liliana Rotaru [et al.]; com. org.: Igor Șarov et al.]. – Chișinău : S. n., 2022. pp. 62-63. ISBN 978-9975-163-52-1.
37.	XENOFONTOV Ion Valer	Salonul internațional de carte BOOKFEST, Chișinău 2022 Lansare de carte	31 august-4 septembrie 2022 Universitatea de Stat din Moldova, Chișinău 1 septembrie 2022	<i>RECURS LA MEMORIE: învățământul superior din RSS Moldovenească</i> / editor Liliana Rotaru; coordonatori: Georgeta Stepanov, Ion Valer Xenofontov; referenți științifici: Gabriel Moisa [et. al.] - Chișinău: S.n. 2022 (Lexon-prim)- ISBN 978-9975-163-37-8	
38.	DRAGNEV Demir, XENOFONTOV Ion Valer	Conferința științifică internațională <i>Latinitate, Romanitate, Românitare</i> , ediția a VI-a	Universitatea de Stat din Moldova, Universitatea din Oradea, Universitatea din Padova, Italia Chișinău, Republica Moldova, 3-5 noiembrie 2022	<i>Nikolai Mohov (1904-1983), fecior de chiabur, „slujitor al cauzei partidului și poporului”</i>	Conferința științifică internațională «Latinitate, Romanitate, Românitare», Ediția a 6-a, 3-5 noiembrie 2022, Chișinău : Programul și rezumatele comunicărilor / comit. șt-c: Liliana Rotaru [et al.] ; com. org.: Igor Șarov [et al.]. – Chișinău : S. n., 2022. pp. 74-75 ISBN 978-9975-163-52-1.
2021					
39.	MALCOCI Iulia, XENOFONTOV	Conferință științifică internațională <i>Latinitate</i> ,	Universitatea de Stat din Moldova,	<i>Academicianul Iuri Petrov (1921–1990) – unul din</i>	Conferința științifică internațională <i>Latinitate</i> ,

	Ion Valer, doctor	<i>Romanitate, Românitate. Ediția V</i>	Universitatea din Oradea, Centrul de studii interdisciplinare Oradea-Chișinău, Universitatea din Padova. Chișinău, Republica Moldova 4-6 noiembrie 2021	<i>fondatorii Academiei de Științe a RSS Moldovenești</i>	<i>Romanitate, Românitate</i> , Ediția a 4-a, Chișinău, 5-6 noiembrie 2021: Programul și rezumatele comunicărilor / com. șt.: Liliana Rotaru [et al.] ; Chișinău : CEP USM, 2021. pp. 54-55.
40.	ROTARU Liliana	Conferință științifică internațională <i>Patrimoniul de ieri – implicații în dezvoltarea societății durabile de mâine</i> ”, Ediția a III-a	Academia de Științe a Moldovei Universitatea de Stat din Moldova, Centrul mitropolitan de Cercetări Tabor, Iași, România, Biblioteca Națională a RM, Institutul de Etnologie al Academiei, Naționale de Științe a Ucrainei, Lviv	<i>Gender policy of the Soviet State in and through higher education in the Moldovan SSR</i>	Yesterday’s heritage – implications for the development of tomorrow’s sustainable society . Ediția 3, 11-12 februarie 2021, Chișinău. Chișinău, Republica Moldova: 2021, pp. 191-192.
41.	ROTARU Liliana	Conferință științifică internațională <i>Perspectivile și Problemele Integrării în Spațiul European al Cercetării și Educației. Ediția VIII</i>	Universitatea de Stat „Bogdan Petriceicu Hasdeu” din Cahul, Republica Moldova 4 iunie 2021	<i>Încă un institut pedagogic în RSSM. De ce la Cahul?</i>	Perspectivile și Problemele Integrării în Spațiul European al Cercetării și Educației Volumul VIII, Partea 2 . Cahul: USC, 2021. pp. 148-152. ISSN 2587-3563

42.	ROTARU Liliana	Conferință științifică internațională <i>30 de ani de independență a Republicii Moldova</i>	Universitatea de Stat din Moldova, Centrul de excelență Institutul de istorie socială „ProMemoria” Chișinău, 23-24 august 2021	<i>Învățământul superior în anii independenței Republicii Moldova</i>	Pogramul conferinței
43.	ROTARU Liliana, doctor	Conferința științifico-practică națională dedicată aniversării a 75 de ani de la fondarea USM <i>Reabilitarea victimelor infracțiunii</i>	Departamentul Drept penal, Facultatea de Drept a USM (format on-line) 22 octombrie 2021	<i>Depolitizarea învățământului superior din Republica Moldova și reabilitarea victimelor politicii de deznaționalizare</i>	. Reabilitarea victimelor infracțiunii: Conferința științifico-practică națională ; dedicată aniversării a 75 de ani de la fondarea Universității de Stat din Moldova, 22 octombrie 2021: Culegerea comunicărilor / coordonatori: Alina Șavga, Mariana Grama (Timotin); comitetul organizatorico-științific: Alina Șavga [et al.]. – Chișinău: CEP USM, 2022
44.	ROTARU Liliana	Conferință științifică internațională <i>Latinitate, Romanitate, Românitare. Ediția V</i>	Universitatea de Stat din Moldova Universitatea din Oradea, Centrul de studii interdisciplinare Oradea-Chișinău, Universitatea din	. „... o școală ce ne-ar întoarce la origini” – evoluția învățământului din Republica Moldova în ministeriatul lui Nicolae Măcș	Conferința științifică internațională “Latinitate, Romanitate, Românitare”, Ediția a 4-a, Chișinău, 5-6 noiembrie 2021: Programul și rezumatele comunicărilor / comitetul științific: Liliana Rotaru [et al.], Chișinău : CEP USM, 2021. pp. 56-57.

			Padova Chișinău, Republica Moldova 4-6 noiembrie 2021		
45.	XENOFONTOV Ion Valer	Conferință științifică internațională <i>30 de ani de independență a Republicii Moldova</i>	Universitatea de Stat din Moldova Centrul de excelență Institutul de istorie socială „ProMemoria” Chișinău, 23-24 august 2021	<i>Profesori de la Universitatea de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu” în Parlamentul Independenței</i>	Pogramul conferinței
2020					
46.	PRISAC Lidia, XENOFONTOV Ion Valer	Conferință științifică internațională <i>Patrimoniul cultural de ieri – implicații în dezvoltarea societății durabile de mâine</i> (ediția a II-a)	Academia de Științe a Moldovei, Iași– Chișinău, 22-23 septembrie 2020.	<i>Infrastructura Universității de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu” din Republica Moldova</i>	Conferință științifică internațională „ Patrimoniul cultural de ieri – implicații în dezvoltarea societății durabile de mâine ” (ediția a II-a), Chișinău, Academia de Științe a Moldovei, 22-23 septembrie 2020. Iași–Chișinău, 2020, p. 464-481. ISSN 2558 - 894X
47.	ROTARU Liliana	Conferința științifică inernațională <i>Latinitate, Romanitate, Românitare,</i> Ediția a 4-a,	Universitatea de Stat din Moldova, Chișinău, 6-7 noiembrie 2020	<i>O insulă a utopiei educaționale sovietice: Institutul Învățătoresc de la Soroca</i>	Conferința științifică inernațională “Latinitate, Romanitate, Românitare”, Ediția a 4-a, Chișinău, 6-7 noiembrie 2020 : Programul și rezumatele comunicărilor / com. șt.: Dan Cepraga [et al.] ; com. org.:

					Liliana Rotaru [et al.]. – Chișinău : CEP USM, 2020. – 92 p. ISBN 978-9975-152-56-3.
48.	ROTARU Liliana	Conferință organizată în contextul aniversării a 80 de ani de la fondarea Universității de Stat ”I. Creangă”	Universitatea Pedagogică de Stat ”Ion Creangă”, Chișinău, 8-9 octombrie 2020	<i>1956: Controverse lingvistice la Institutul Pedagogic din Chișinău</i>	Programul
49.	ROTARU Liliana	Conferință științifică internațională <i>Patrimoniul cultural de ieri – implicații în dezvoltarea societății durabile de mâine</i> (ediția a II-a)	Academia de Științe a Moldovei, 22-23 septembrie 2020. Iași–Chișinău	<i>Organizarea învățământului superior pedagogic în RSS Moldovenească. 1944–1945</i>	Conferință științifică internațională „ Patrimoniul cultural de ieri – implicații în dezvoltarea societății durabile de mâine ” (ediția a II-a), Chișinău, Academia de Științe a Moldovei, 22-23 septembrie 2020. Iași–Chișinău, 2020, p. 406-415. ISSN 2558 - 894X
50.	STEPANOV Georgeta	Conferința științifică internațională <i>Perspectivile și Problemele Integrării în Spațiul European al Cercetării și Educației</i> , Ediția a VIII-a.	Universitatea de Stat din Cahul, 5 iunie 2020	<i>Învățământul superior de profil jurnalistic din RSS Moldovenească: evoluție și concept, comunicare</i>	Program și rezumate
51.	STEPANOV Georgeta	Conferință organizată în contextul aniversării a 80 de ani de la fondarea Universității de Stat ”I. Creangă”	Universitatea Pedagogică de Stat ”Ion Creangă”, Chișinău, 8-9 octombrie 2020	<i>Cartea didactică de profil jurnalistic din Republica Sovietică Socialistă Moldovenească</i>	Programul

52.	XENOFONTOV Ion Valer, PRISAC Lidia	Conferința științifică internațională <i>Perspectivelor și Problemele Integrării în Spațiul European al Cercetării și Educației</i> , Ediția a VIII-a.	Universitatea de Stat din Cahul, 5 iunie 2020	<i>Studenții de la Institutul de Stat din Chișinău în anii „distrofiei” (foametei)</i>	Program și rezumate
53.	XENOFONTOV Ion Valer, PRISAC Lidia	Conferința științifică internațională <i>Patrimoniul cultural de ieri – implicații în dezvoltarea societății durabile de mâine</i> (ediția a II-a)	Academia de Științe a Moldovei, 22-23 septembrie 2020. Iași–Chișinău	<i>Patrimoniul imobil al Institutului de Stat de Medicină din Chișinău</i>	Conferință științifică internațională „ Patrimoniul cultural de ieri – implicații în dezvoltarea societății durabile de mâine ” (ediția a II-a), Chișinău, Academia de Științe a Moldovei, 22-23 septembrie 2020. Iași–Chișinău, 2020, p. 116-129. ISSN 2558 - 894X
54.	XENOFONTOV Ion Valer, PRISAC Lidia	Conferința științifică internațională <i>Latinitate, Romanitate, Românitare</i> , Ediția a 4-a,	Universitatea de Stat din Moldova, Chișinău, 6-7 noiembrie 2020	<i>oala auto a Universității de Stat de Medicină și Farmacie „N. Testemițanu” din Republica Moldova</i>	Conferința științifică internațională “Latinitate, Romanitate, Românitare”, Ediția a 4-a, Chișinău, 6-7 noiembrie 2020 : Programul și rezumatele comunicărilor / com. șt.: Dan Cepraga [et al.]; com. org.: Liliana Rotaru [et al.]. – Chișinău : CEP USM, 2020. – 92 p. ISBN 978-9975-152-56-3.
Manifestări științifice naționale cu participare internațională - 40 comunicări					

2023

55.	ROTARU Liliana	Conferința științifică națională cu participare internațională <i>Cercetarea istorică și culturologică în spațiul unitar european: paradigme, realități, perspective</i>	Universitatea Pedagogică de Stat „Ion Creangă” din Chișinău, 24-25 februarie 2023	<i>Participarea studenților din instituțiile de învățământ superior la restabilirea postbelică a orașului Chișinău</i>	Programul
56.	ROTARU Liliana	<i>Conferința științifică a Muzeului Național de Istorie a Moldovei (ediția a XXXIII-a)</i>	26-27 octombrie 2023. Chișinău. Republica Moldova	<i>„Eșecul educației ideologice”. A II-a Sesiune Științifică a Institutului de Medicină din Chișinău. Încă o dată despre caracterul organizat al foamei din 1946-1947</i>	Program
57.	ROTARU Liliana	Conferința științifică <i>Personalități basarabene – parte a patrimoniului cultural-istoric național (secolul XIX - prima jumătate a secolului al XX-lea)</i>	Muzeul Național de Istorie a Moldovei Chișinău, 19 septembrie 2023	<i>Destinul sinuos al unei familii de intelectuali basarabeni</i>	Program și rezumate
58.	STEPANOV Georgeta	Conferința științifică națională cu participare internațională <i>Integrare prin cercetare și inovare</i>	USM. Chișinău, 10-11 noiembrie 2023	<i>Învățământul superior din RSS Moldovenească: legitimații și acte de studii</i>	Program și rezumate
59.	ȘCLEARUC Sorin	Conferința științifică <i>Personalități basarabene</i>	Muzeul Național de Istorie a Moldovei	<i>Familia Dallis: file din istoria culturii basarabene.</i>	Program și rezumate

		<i>– parte a patrimoniului cultural-istoric național (secolul XIX - prima jumătate a secolului al XX-lea)</i>	Chișinău, 19 septembrie 2023		
60.	ȘCLEARUC Sorin	<i>Conferința științifică a Muzeului Național de Istorie a Moldovei (ediția a XXXIII-a).</i>	26-27 octombrie 2023. Chișinău. Republica Moldova.	<i>Regizorul Vadim Derbeniov și activitatea sa la studioul „Moldova-Film” în anii 1960</i>	Program
2022					
61.	EREMIA Ion	<i>Conferința științifică națională cu participare internațională Student, profesor și cercetător în anii 80-90: Drumul spre regăsire și libertate</i>	Universitatea de Stat din Moldova, Chișinău, Republica Moldova 7 octombrie 2022	<i>Restructurarea gorbaciovistă prin prisma amintirilor studenților de la sfârșitul anilor 80 – începutul anilor 90 a secolului al XX-lea</i>	Conferința științifică națională cu participare internațională «Student, profesor și cercetător în anii '80-'90: drumul spre regăsire și libertate», 7 octombrie 2022, Chișinău : Programul și rezumatele comunicărilor / com. șt.: Rotaru Liliana [et al.] ; com. org.: Eremia Ion [et al.]. – Chișinău : S. n., 2022. pp. 23-24. ISBN 978-9975-163-43-9.
62.	MALACENCO Alexandru	<i>Conferința științifică națională cu participare internațională Student, profesor și cercetător în anii 80-90: Drumul spre regăsire și libertate</i>	Universitatea de Stat din Moldova, Chișinău, Republica Moldova 7 octombrie 2022	<i>Politica de cadre a URSS în formarea efectivului NKGB-MGB a URSS Moldovenești în primii ani postbelic</i>	Conferința științifică națională cu participare internațională «Student, profesor și cercetător în anii '80-'90: drumul spre regăsire și libertate», 7 octombrie 2022, Chișinău : Programul și rezumatele comunicărilor / com.

					șt.: Rotaru Liliana [et al.] ; com. org.: Eremia Ion [et al.] – Chișinău : S. n., 2022. pp. 24-25. ISBN 978-9975-163-43-9.
63.	ROȘCA Adrian	Conferința științifică națională cu participare internațională <i>Student, profesor și cercetător în anii 80-90: Drumul spre regăsire și libertate</i>	Universitatea de Stat din Moldova, Chișinău, Republica Moldova 7 octombrie 2022	<i>Memoria individuală vs Memoria colectivă asupra sistemului educațional sovietic în a doua jumătate a anilor 80</i>	Conferința științifică națională cu participare internațională «Student, profesor și cercetător în anii '80-'90: drumul spre regăsire și libertate», 7 octombrie 2022, Chișinău : Programul și rezumatele comunicărilor / com. șt.: Rotaru Liliana [et al.] ; com. org.: Eremia Ion [et al.] – Chișinău : S. n., 2022. pp. 19-20. ISBN 978-9975-163-43-9.
64.	ROTARU Liliana	Salonul internațional de carte BOOKFEST, Chișinău 2022	Universitatea de Stat din Moldova, Chișinău, Republica Moldova 1 septembrie 2022	<i>RECURS LA MEMORIE: învățământul superior din RSS Moldovenească/</i> editor Liliana Rotaru; coord.: Georgeta Stepanov, Ion Valer Xenofontov; referenți șt.: Gabriel Moisa [et. al.] - Chișinău: S.n. 2022 (Lexon-prim)- ISBN 978-9975-163-37-8	
65.	ROTARU Liliana	Conferința științifică națională cu participare internațională <i>Student, profesor și cercetător în</i>	Universitatea de Stat din Moldova, Chișinău, Republica Moldova 7 octombrie 2022	<i>Studentii și Mișcarea de Renaștere Națională din RSS Moldovenească: noiembrie 1989</i>	Conferința științifică națională cu participare internațională «Student, profesor și cercetător în anii '80-'90: drumul spre regăsire

		<i>anii 80-90: Drumul spre regăsire și libertate</i>			și libertate», 7 octombrie 2022, Chișinău : Programul și rezumatele comunicărilor / com. șt.: Rotaru Liliana [et al.] ; com. org.: Eremia Ion [et al.]. – Chișinău : S. n., 2022. p. 20-21. ISBN 978-9975-163-43-9.
66.	PRISAC Lidia	Conferința științifică națională cu participare internațională <i>Student, profesor și cercetător în anii 80-90: Drumul spre regăsire și libertate</i>	Universitatea de Stat din Moldova, Chișinău, Republica Moldova 7 octombrie 2022	<i>Nunțile studențești din RSS Moldovenească în anii 1980</i> <i>/The student weddings from the Moldavian SSR in the 1980s</i>	Conferința științifică națională cu participare internațională «Student, profesor și cercetător în anii '80-'90: drumul spre regăsire și libertate», 7 octombrie 2022, Chișinău : Programul și rezumatele comunicărilor / com. șt.: Rotaru Liliana [et al.] ; com. org.: Eremia Ion [et al.]. – Chișinău : S. n., 2022. p. 20-21. ISBN 978-9975-163-43-9.
67.	STEPANOV Georgeta	Conferința științifică națională cu participare internațională <i>Student, profesor și cercetător în anii 80-90: Drumul spre regăsire și libertate</i>	Universitatea de Stat din Moldova, Chișinău, Republica Moldova 7 octombrie 2022	<i>Învățământul superior din RSSM: reconfigurarea cadrului relațional student – profesor în anii '80-'90 ai secolului al XX-lea</i>	Conferința științifică națională cu participare internațională «Student, profesor și cercetător în anii '80-'90: drumul spre regăsire și libertate», 7 octombrie 2022, Chișinău : Programul și rezumatele comunicărilor / com. șt.: Rotaru Liliana [et al.] ; com. org.: Eremia Ion – Chișinău : S. n., 2022. pp. 14-15. ISBN 978-9975-

					163-43-9.
68.	ȘEVCENCO Ruslan	Conferința științifică națională cu participare internațională <i>Student, profesor și cercetător în anii 80-90: Drumul spre regăsire și libertate</i>	Universitatea de Stat din Moldova, Chișinău, Republica Moldova 7 octombrie 2022	Formele de luptă cu viziuni ”naționaliste” în instituțiile de învățământ superior al RSSM (Institutul Pedagogic din Tiraspol, Institutul Politehnic din Chișinău)	Conferință națională cu participare internațională «Student, profesor și cercetător în anii '80-'90: drumul spre regăsire și libertate», 7 octombrie 2022, Chișinău : Programul și rezumatele comunicărilor / com. șt.: Rotaru Liliana [et al.] ; com. org.: Eremia Ion [et al.]. – Chișinău : S. n., 2022. p. 20-21. ISBN 978-9975-163-43-9.
69.	XENOFONTOV Ion Valer	Conferința științifică națională cu participare internațională <i>Student, profesor și cercetător în anii 80-90: Drumul spre regăsire și libertate</i>	Universitatea de Stat din Moldova, Chișinău, Republica Moldova 7 octombrie 2022	Studenți și profesori la Institutul de Stat de Medicină din Chișinău (anii 1980)	Conferința științifică națională cu participare internațională «Student, profesor și cercetător în anii '80-'90: drumul spre regăsire și libertate», 7 octombrie 2022, Chișinău : Programul și rezumatele comunicărilor / com. șt.: Rotaru Liliana [et al.] ; com. org.: Eremia Ion [et al.]. – Chișinău : S. n., 2022 (Lexon-Prim). pp. 4, 7-8. ISBN 978-9975-163-43-9.
2021					
70.	DRAGNEV Demir, XENOFONTOV	Conferință națională cu participare internațională <i>Intellectualitatea română</i>	Facultatea de Istorie și Filosofie, Universitatea de Stat din Moldova	<i>Pavel Sovietov (1927–1991): un jurist între istoric</i>	<i>Intellectualitatea română între ideologie, libertate academică și naționalism</i> : Conferința

	Ion Valer	<i>Între ideologie, libertate academică și naționalism</i> ” Ed. 2	14-16 octombrie 2021, Chișinău		națională cu participare internațională : Programul și rezumatele comunicărilor, Ed. a 2-a, 14-16 octombrie 2021, Chișinău / com. șt.: Șarov Igor [et al.] ; com. org.: Rotaru Liliana. – Chișinău : CEP USM, 2021. pp. 14-15. ISBN 978-9975-158-48-0
71.	EREMIA Ion, doctor habilitat	Conferință națională cu participare internațională <i>Intelectualitatea română între ideologie, libertate academică și naționalism</i> ” Ed.2	Facultatea de Istorie și Filosofie Universitatea de Stat din Moldova 14-16 octombrie 2021, Chișinău	<i>Iachim S. Grosul – decan și șef de catedră la Facultatea de Istorie a Universității de Stat din Moldova</i>	<i>Intelectualitatea română între ideologie, libertate academică și naționalism</i> : Conferința națională cu participare internațională : Programul și rezumatele comunicărilor, Ed. a 2-a, 14-16 octombrie 2021, Chișinău / comitetul științific: Șarov Igor [et al.] ; comitetul de organizare: Rotaru Liliana. – Chișinău : CEP USM, 2021. p. 14. ISBN 978-9975-158-48-0
72.	MALACENCO Alexandru, ROTARU Liliana, doctor.	Conferință națională cu participare internațională <i>Intelectualitatea română între ideologie, libertate academică și naționalism</i> ” Ed.2	Facultatea de Istorie și Filosofie Universitatea de Stat din Moldova 14-16 octombrie 2021, Chișinău	<i>Rezistența antisovietică a intelectualității basarabene și securitatea.</i>	În: <i>Intelectualitatea română între ideologie, libertate academică și naționalism</i> : Conferința națională cu participare internațională : Programul și rezumatele comunicărilor, Ed. a 2-a, 14-16 octombrie 2021, Chișinău/ comitetul științific: Șarov Igor [et

					al.] ; comitetul de organizare: Rotaru Liliana. Chișinău : CEP USM, 2021. pp. 20-22. ISBN 978-9975-158-48-0/.
73.	MALCOCI Iulia, XENOFONTOV Ion Valer, doctor.	Conferință națională cu participare internațională <i>Intelectualitatea română între ideologie, libertate academică și naționalism</i> ” Ed. 2	Facultatea de Istorie și Filosofie Universitatea de Stat din Moldova 14-16 octombrie 2021, Chișinău	<i>Un savant sub trei regimuri: academicianul Nicolae Corlăteanu (1915–2005)</i>	<i>Intelectualitatea română între ideologie, libertate academică și naționalism</i> : Conferința națională cu participare internațională : Programul și rezumatele comunicărilor, Ed. a 2-a, 14-16 octombrie 2021, Chișinău / comitetul științific: Șarov Igor [et al.] ; comitetul de organizare: Rotaru Liliana. – Chișinău : CEP USM, 2021. pp. 15-16. ISBN 978-9975-158-48-0
74.	PRISAC Lidia	Conferință națională cu participare internațională <i>Intelectualitatea română între ideologie, libertate academică și naționalism</i> ” Ed. II	Facultatea de Istorie și Filosofie Universitatea de Stat din Moldova 14-16 octombrie 2021, Chișinău	<i>Istoria medicinei la feminin: Natalia Gheorghiu (1914- 2001)</i>	<i>Intelectualitatea română între ideologie, libertate academică și naționalism</i> : Conferința națională cu participare internațională : Programul și rezumatele comunicărilor, Ed. a 2-a, 14-16 octombrie 2021, Chișinău / comitetul științific: Șarov Igor [et al.] ; comitetul de organizare: Rotaru Liliana. – Chișinău : CEP USM, 2021. pp. 16-17. ISBN 978-9975-158-48-0

75.	ROȘCA Adrian.	Conferință națională cu participare internațională <i>Intellectualitatea română între ideologie, libertate academică și naționalism</i> ” Ed. II	Facultatea de Istorie și Filosofie Universitatea de Stat din Moldova 14-16 octombrie 2021, Chișinău	<i>Perspectiva franceză asupra sistemului de învățământ sovietic.</i>	Intellectualitatea română între ideologie, libertate academică și naționalism : Conferința națională cu participare internațională : Programul și rezumatele comunicărilor, Ed. a 2-a, 14-16 octombrie 2021, Chișinău / comitetul științific: Șarov Igor [et al.] ; comitetul de organizare: Rotaru Liliana. – Chișinău : CEP USM, 2021. pp. 27-28. ISBN 978-9975-158-48-0/
76.	ROTARU Liliana, doctor	Conferință națională cu participare internațională <i>Intellectualitatea română între ideologie, libertate academică și naționalism</i> ” Ed. II	Facultatea de Istorie și Filosofie Universitatea de Stat din Moldova 14-16 octombrie 2021, Chișinău	<i>Indigenizarea învățământului superior din RSS Moldovenească: intenția regimului și „socotelile” intelectualității autohtone</i>	<i>Intellectualitatea română între ideologie, libertate academică și naționalism</i> : Conferința națională cu participare internațională : Programul și rezumatele comunicărilor, Ed. a 2-a, 14-16 octombrie 2021, Chișinău / comitetul științific: Șarov Igor [et al.] ; comitetul de organizare: Rotaru Liliana. – Chișinău : CEP USM, 2021. pp. 11-12. ISBN 978-9975-158-48-0
77.	STEPANOV Georgeta, doctor habilitat	Conferință națională cu participare internațională <i>Intellectualitatea română între ideologie, libertate</i>	Facultatea de Istorie și Filosofie, Universitatea de Stat din Moldova 14-16 octombrie 2021,	<i>Viața studentescă în RSS Moldovenească: activitatea curriculară și extracurriculară a studenților Facultății de</i>	<i>Intellectualitatea română între ideologie, libertate academică și naționalism</i> : Conferința națională cu participare

		<i>academică și naționalism” Ed. II</i>	Chișinău	<i>Jurnalistică</i>	internațională : Programul și rezumatele comunicărilor, Ed. a 2-a, 14-16 octombrie 2021, Chișinău / comitetul științific: Șarov Igor [et al.] ; comitetul de organizare: Rotaru Liliana. – Chișinău : CEP USM, 2021. p. 31. ISBN 978-9975-158-48-0
78.	ȘAROV Igor, doctor	Conferință națională cu participare internațională <i>Intelectualitatea română între ideologie, libertate academică și naționalism” Ed. II</i>	Facultatea de Istorie și Filosofie, Universitatea de Stat din Moldova 14-16 octombrie 2021, Chișinău	<i>Universitarii – vârful de lance al mișcării naționale din RSS Moldovenească la sfârșitul anilor '80</i>	<i>Intelectualitatea română între ideologie, libertate academică și naționalism</i> : Conferință națională cu participare internațională : Programul și rezumatele comunicărilor, Ed. a 2-a, 14-16 octombrie 2021, Chișinău / comitetul științific: Șarov Igor [et al.] ; comitetul de organizare: Rotaru Liliana. – Chișinău : CEP USM, 2021. pp. 12-13. ISBN 978-9975-158-48-0
79.	ȘCLEARUC Sorin	Conferință națională cu participare internațională <i>Intelectualitatea română între ideologie, libertate academică și naționalism” Ed. II</i>	Facultatea de Istorie și Filosofie, Universitatea de Stat din Moldova 14-16 octombrie 2021, Chișinău	<i>Specificul apariției muzicii occidentale în RSS Moldovenească în baza mărturiilor studenților USM (anii '70-'80)</i>	<i>Intelectualitatea română între ideologie, libertate academică și naționalism</i> : Conferință națională cu participare internațională : Programul și rezumatele comunicărilor, Ed. a 2-a, 14-16 octombrie 2021, Chișinău / comitetul științific:

					Șarov Igor [et al.] ; comitetul de organizare: Rotaru Liliana. – Chișinău : CEP USM, 2021. p. 18. ISBN 978-9975-158-48-0
80.	XENOFONTOV Ion Valer, doctor	Conferință națională cu participare internațională <i>Intelectualitatea română între ideologie, libertate academică și naționalism</i> ” Ed. 2	Facultatea de Istorie și Filosofie, Universitatea de Stat din Moldova 14-16 octombrie 2021, Chișinău	<i>Discurs identitar la Institutul de Stat de Medicină din Chișinău. Cazul Nicolae Testemițanu</i>	Intelectualitatea română între ideologie, libertate academică și naționalism : Conferința națională cu participare internațională : Programul și rezumatele comunicărilor, Ed. a 2-a, 14-16 octombrie 2021, Chișinău / com. șt.c: Șarov Igor [et al.] ; com.org.: Rotaru Liliana. – Chișinău : CEP USM, 2021. p. 29. ISBN 978-9975-158-4
81.	XENOFONTOV Ion Valer, doctor	Conferință națională cu participare internațională <i>Intelectualitatea română între ideologie, libertate academică și naționalism</i> ” Ed. 2	Facultatea de Istorie și Filosofie, Universitatea de Stat din Moldova 14-16 octombrie 2021, Chișinău	Prezentarea cărții <i>Борис Мариан. Штрафная зона. Воспоминания блатного студента.</i> Кишинэу. Б.и. 2020 ISBN 978-9975-151-90-0	
82.	PRISAC Lidia	Conferință națională cu participare internațională <i>Intelectualitatea română între ideologie, libertate academică și naționalism</i> ” Ed. 2	Facultatea de Istorie și Filosofie, Universitatea de Stat din Moldova 14-16 octombrie 2021, Chișinău	Prezentarea volumului primei ediții a conferinței științifice naționale cu participare internațională <i>O utopie devenită realitate: învățământul superior din RSS Moldovenească – de la</i>	

				<i>planificare la reproducere/</i> Chișinău: S.n. 2020. ISBN 978-9975-3435-9-6	
2020					
83.	BURMENKO Ludmila	Conferința națională cu participare internațională <i>O utopie devenită realitate: învățământul superior în RSS Moldovenească – de la planificare la reproducere</i>	Universitatea de Stat din Moldova, 15-17 octombrie 2020	Тираспольский Государственный Учительский Институт. (1944-1946)	O utopie devenită realitate: învățământul superior în RSS Moldovenească – de la planificare la reproducere : Conferință națională cu participare internațională : Programul și rezumatele comunicărilor /com. șt.: Valeriu Pasat [et al.] ; com.org.: Liliana Rotaru, Aurelia Hanganu. – Chișinău : S. n., 2020. – 24 p. ISBN 978-9975-3483-0-0.
84.	EREMIA Ion	Conferința națională cu participare internațională <i>O utopie devenită realitate: învățământul superior în RSS Moldovenească – de la planificare la reproducere</i>	Universitatea de Stat din Moldova, 15-17 octombrie 2020	Biografia unei personalități marcante – Afanasie V. Repida	O utopie devenită realitate: învățământul superior în RSS Moldovenească – de la planificare la reproducere : Conferință națională cu participare internațională : Programul și rezumatele comunicărilor /com. șt.: Valeriu Pasat [et al.] ; com.org.: Liliana Rotaru, Aurelia Hanganu. – Chișinău : S. n., 2020. – 24 p. ISBN 978-9975-3483-0-0.

85.	MALACENCO Alexandru	Conferința națională cu participare internațională <i>O utopie devenită realitate: învățământul superior în RSS Moldovenească – de la planificare la reproducere</i>	Universitatea de Stat din Moldova, 15-17 octombrie 2020	NKGB, tineretul și intelectualii în RSS Moldovenească în primii ani postbelici	O utopie devenită realitate: învățământul superior în RSS Moldovenească – de la planificare la reproducere : Conferința națională cu participare internațională : Programul și rezumatele comunicărilor /com. șt.: Valeriu Pasat [et al.] ; com.org.: Liliana Rotaru, Aurelia Hanganu. – Chișinău : S. n., 2020. – 24 p. ISBN 978-9975-3483-0-0.
86.	ROȘCA Adrian	Conferința națională cu participare internațională <i>O utopie devenită realitate: învățământul superior în RSS Moldovenească – de la planificare la reproducere</i>	Universitatea de Stat din Moldova, 15-17 octombrie 2020	Istoriografia occidentală despre sistemul educațional sovietic din perioada anilor '50-'60	O utopie devenită realitate: învățământul superior în RSS Moldovenească – de la planificare la reproducere : Conferința națională cu participare internațională : Programul și rezumatele comunicărilor /com. șt.: Valeriu Pasat [et al.] ; com.org.: Liliana Rotaru, Aurelia Hanganu. – Chișinău : S. n., 2020. – 24 p. ISBN 978-9975-3483-0-0.
87.	ROTARU Liliana	Conferința națională cu participare internațională <i>O utopie devenită realitate: învățământul</i>	Universitatea de Stat din Moldova, 15-17 octombrie 2020	Un „pompiet” pentru sistemul educațional al RSS Moldovenești – Institutul Învățătoresc din Soroca	O utopie devenită realitate: învățământul superior în RSS Moldovenească – de la planificare la reproducere :

		<i>superior în RSS Moldovenească – de la planificare la reproducere</i>			Conferință națională cu participare internațională : Programul și rezumatele comunicărilor /com. șt.: Valeriu Pasat [et al.] ; com.org.: Liliana Rotaru, Aurelia Hanganu. – Chișinău : S. n., 2020. – 24 p. ISBN 978-9975-3483-0-0.
88.	STEPANOV Georgeta	Conferința națională cu participare internațională <i>O utopie devenită realitate: învățământul superior în RSS Moldovenească – de la planificare la reproducere</i>	Universitatea de Stat din Moldova, 15-17 octombrie 2020	Resursele umane în domeniul învățământului jurnalistic din RSS Moldovenească: modalități de constituire	O utopie devenită realitate: învățământul superior în RSS Moldovenească – de la planificare la reproducere : Conferință națională cu participare internațională : Programul și rezumatele comunicărilor /com. șt.: Valeriu Pasat [et al.] ; com.org.: Liliana Rotaru, Aurelia Hanganu. – Chișinău : S. n., 2020. – 24 p. ISBN 978-9975-3483-0-0.
89.	STEPANOV Georgeta	Conferința științifică națională cu participare internațională <i>Integrare prin cercetare și inovare</i>	Universitatea de Stat din Moldova, 10-11 noiembrie 2020	Resursele umane în domeniul învățământului jurnalistic din RSS Moldovenească: modalități de constituire	Program
90.	ȘCLEARUC Sorin	Conferința națională cu participare internațională <i>O utopie devenită realitate: învățământul</i>	Universitatea de Stat din Moldova, 15-17 octombrie 2020	Cazul operei „Marea Prietenie” de Vano Muradeli și ecoul ei în învățământul superior din RSS Moldovenească	O utopie devenită realitate: învățământul superior în RSS Moldovenească – de la planificare la reproducere :

		<i>superior în RSS Moldovenească – de la planificare la reproducere</i>			Conferință națională cu participare internațională : Programul și rezumatele comunicărilor /com. șt.: Valeriu Pasat [et al.] ; com.org.: Liliana Rotaru, Aurelia Hanganu. – Chișinău : S. n., 2020. – 24 p. ISBN 978-9975-3483-0-0.v
91.	XENOFONTOV, I. V., PRISAC, L.	Conferința națională cu participare internațională <i>O utopie devenită realitate: învățământul superior în RSS Moldovenească – de la planificare la reproducere</i>	Universitatea de Stat din Moldova, 15-17 octombrie 2020	Activitatea extracurriculară la Institutul de Stat de Medicină din Chișinău (1945- 1991)	O utopie devenită realitate: învățământul superior în RSS Moldovenească – de la planificare la reproducere : Conferință națională cu participare internațională : Programul și rezumatele comunicărilor /com. șt.: Valeriu Pasat [et al.] ; com.org.: Liliana Rotaru, Aurelia Hanganu. – Chișinău : S. n., 2020. – 24 p. ISBN 978-9975-3483-0-0.
92.	XENOFONTOV, I. V., PRISAC, L.	Conferința națională cu participare internațională <i>O utopie devenită realitate: învățământul superior în RSS Moldovenească – de la planificare la reproducere</i>	Universitatea de Stat din Moldova, 15-17 octombrie 2020	Procesul de admitere la Institutul de Stat de Medicină din Chișinău. (1945 – sfârșitul anilor '60)	O utopie devenită realitate: învățământul superior în RSS Moldovenească – de la planificare la reproducere : Conferință națională cu participare internațională : Programul și rezumatele comunicărilor /com. șt.: Valeriu

					Pasat [et al.] ; com.org.: Liliana Rotaru, Aurelia Hanganu. – Chișinău : S. n., 2020. – 24 p. ISBN 978-9975-3483-0-0.
93.	XENOFONTOV, I. V., PRISAC, L.	Conferința națională cu participare internațională <i>O utopie devenită realitate: învățământul superior în RSS Moldovenească – de la planificare la reproducere</i>	Universitatea de Stat din Moldova, 15-17 octombrie 2020	studentească la institutul de Stat de Medicină din Chișinău (1945-1991)	O utopie devenită realitate: învățământul superior în RSS Moldovenească – de la planificare la reproducere : Conferință națională cu participare internațională : Programul și rezumatele comunicărilor /com. șt.: Valeriu Pasat [et al.] ; com.org.: Liliana Rotaru, Aurelia Hanganu. – Chișinău : S. n., 2020. – 24 p. ISBN 978-9975-3483-0-0.
94.	XENOFONTOV, I. V., PRISAC, L.	Simpozionul național cu participare internațională <i>Educația în spiritul valorilor naționale și universale din perspectiva dialogului pedagogic</i> , Ediția a II-a,	Chișinău, Universitatea de Stat din Moldova, 27–28 martie 2020	Impactul campaniilor ideologice staliniste din Uniunea Sovietică (1946–1953) asupra Institutului de Stat de Medicină din Chișinău	Educația în spiritul valorilor naționale și universale din perspectiva dialogului pedagogic , Ed. 2, 27-28 martie 2020, Chișinău. Chișinău: Tipografia Garomont Studio, 2020, Ediția 2, pp. 67-76. ISBN 978-9975-3452-6-2.
Manifestări științifice naționale - 24 comunicări					
2023					
95.	BULMAGA	Conferință <i>Patrimoniul</i>	19 octombrie 2023,	<i>Valorificarea istoriei orale: o</i>	

	Mariana	<i>academic universitar din RSS Moldovenească: investigarea și valorificarea bunelor practici</i>	Universitatea de Stat din Moldova	<i>istorie de teren</i>	
96.	BURMENKO Liudmila	<i>Conferință Patrimoniul academic universitar din RSS Moldovenească: investigarea și valorificarea bunelor practici</i>	19 octombrie 2023, Universitatea de Stat din Moldova	<i>Valorificarea istoriei celei mai vechi instituții de învățământ din Republica Moldova</i>	
97.	MALACENCO Alexandru	<i>Conferință Patrimoniul academic universitar din RSS Moldovenească: investigarea și valorificarea bunelor practici</i>	19 octombrie 2023, Universitatea de Stat din Moldova	<i>Valorificarea arhivelor KGB în cercetarea învățământului superior din RSS Moldovenească</i>	
98.	PRISAC Lidia	<i>Conferință Patrimoniul academic universitar din RSS Moldovenească: investigarea și valorificarea bunelor practici</i>	19 octombrie 2023, Universitatea de Stat din Moldova	<i>Resursa umană /personalități: patrimoniul academic universitar.</i>	
99.	ROTARU Liliana	<i>Masa rotundă: Pagini din istoria găgăuzilor din Republica Moldova: trecut și prezent. Perioada sovietică.</i>	Centrul științific de cercetări din Găgăuzia „A. Marunevici” Chișinău-Comrat 20 decembrie 2023 Universitatea de Stat din Moldova	<i>Aspectul școlar al reformei hrușcioviste a școlii. Educația minorităților etnice.</i>	Круглый стол с участием представителей Ассоциации историков Молдовы и НИЦ Гагаузии
100.	ROTARU Liliana	Conferința științifică	MNIM, Chișinău,	– <i>Destinul sinuos al</i>	Conferința științifică „Personalități

		<i>Personalități basarabene – parte a patrimoniului cultural-istoric național</i> (secolul XIX - prima jumătate a secolului al XX-lea)	19 septembrie 2023	<i>unei familii de intelectuali basarabeni</i>	tăți basarabene – parte a patrimoniului culturalistoric național” (sec. XIX – prima jumătate a sec. al XX-lea): 19 septembrie 2023: Program, Rezumatele comunicărilor / com. șt.: Lilia Zabolotnaia [et al.]. – Chișinău: [S. n.], 2023. (Bons Offices). pp. ISBN 978-5-36241-038-4.
101.	ROȘCA Adrian	Conferință <i>Patrimoniul academic universitar din RSS Moldovenească: investigarea și valorificarea bunelor practici</i>	19 octombrie 2023, Universitatea de Stat din Moldova	<i>Istoriografia occidentală și sovietică a învățământului superior din RSS Moldovenească: studiu comparativ</i>	
102.	ROTARU Liliana	Conferință <i>Patrimoniul academic universitar din RSS Moldovenească: investigarea și valorificarea bunelor practici</i>	19 octombrie 2023, Universitatea de Stat din Moldova	<i>Raport de totalizare a cercetării în proiectul Patrimoniul academic universitar din RSS Moldovenească: investigarea și valorificarea bunelor practici</i>	
103.	ROTARU Liliana	Conferința științifică „Centenarul Episcopiei Hotinului (Actuala Episcopie de Bălți).1923-2023.	18 mai 2023, Universitatea de Stat „Alec Russo din Bălți	<i>Constituirea corpului profesoral al Institutului Învățătoresc din Bălți: politici naționale și „naționaliști”</i>	
104.	ROTARU Liliana	<i>Sesiunea științifică a Departamentului Istoria Românilor, Universală și</i>	26-27 mai 2023, Chișinău, USM	<i>„Dosarul KR” și campania împotriva „servilizmului în fața Ocidentului” în instituțiile</i>	Sesiunea științifică a departamentului Istoria românilor, universală și

		<i>Arheologia</i> , ediția a IX-a		<i>de învățământ superior din RSSM</i>	arheologie: In memoriam Ion Niculiță, Ed. IX, 26 mai 2023, Chișinău. Chișinău, Republica Moldova: CEP USM, 2023, Ediția IX, pp. 84-85. ISBN 978-9975-62-524-1.
105.	STEPANOV Georgeta	Conferință <i>Patrimoniul academic universitar din RSS Moldovenească: investigarea și valorificarea bunelor practici</i>	19 octombrie 2023, Universitatea de Stat din Moldova	<i>Valorificarea istoriei orale: între știință și publicistică</i>	
106.	ȘCLEARUC Sorin	Conferință <i>Patrimoniul academic universitar din RSS Moldovenească: investigarea și valorificarea bunelor practici</i>	19 octombrie 2023, Universitatea de Stat din Moldova	<i>Cultura universitară și viața studențească în RSS Moldovenească.</i>	
107.	ȘCLEARUC Sorin	Conferința științifică <i>Personalități basarabene – parte a patrimoniului cultural-istoric național</i> (secolul XIX - prima jumătate a secolului al XX-lea)	MNIM, Chișinău, 19 septembrie 2023	<i>Familia Dallis: file din istoria culturii basarabene (în baza patrimoniului Muzeului Național de Istorie a Moldovei).</i>	Conferința științifică „Personalități basarabene – parte a patrimoniului culturalistoric național” (sec. XIX – prima jumătate a sec. al XX-lea): 19 septembrie 2023: Program, Rezumatele comunicărilor / com. șt.: Lilia Zabolotnaia [et al.]. – Chișinău: [S. n.], 2023 (Bons Offices). pp. ISBN 978-5-36241-038-4.
108.	ȘEVCENCO Ruslan	Conferință <i>Patrimoniul academic universitar din</i>	19 octombrie 2023, Universitatea de Stat	<i>Valorificarea arhivelor naționale în cercetarea</i>	

		<i>RSS Moldovenească: investigarea și valorificarea bunelor practici</i>	din Moldova	<i>învățământului superior din RSS Moldovenească</i>	
109.	XENOFONTOV Ion Valer	Conferință <i>Patrimoniul academic universitar din RSS Moldovenească: investigarea și valorificarea bunelor practici</i>	19 octombrie 2023, Universitatea de Stat din Moldova	<i>Istoria instituțiilor de învățământ superior din RSS Moldovenească valorificarea patrimoniul academic universitar</i>	
2022					
110.	EREMIA Ion	Eveniment cultural <i>Independență – demnitate națională</i> – organizat de Biblioteca Centrală B.P. Hașdeu în cadrul Cenaclului <i>Magia cuvântului</i> .	Biblioteca Centrală B.P. Hașdeu, Chișinău, Republica Moldova 25 august 2022	<i>Învățământul superior din RSS Moldovenească. Bibliografie/ bibliografie: Lidia Zasavițchi, Janna Nikolaeva; coordonator Liliana Rotaru, responsabil de ediție Ion Valer Xenofontov. – Chișinău: Lexon-Prim, 2022, - 243 p. (Seria Historia Universitaria, ISBN 978-9975-3454-5-3) ISBN 978-9975-163-06-4</i>	https://www.youtube.com/watch?v=u99bji8hX0&ab_channel=BibliotecaCentralaaBM
111.	ROTARU Liliana	Eveniment cultural <i>Independență – demnitate națională</i> – organizat de Biblioteca Centrală B.P. Hașdeu în cadrul Cenaclului <i>Magia cuvântului</i> .	Biblioteca Centrală B.P. Hașdeu, Chișinău, Republica Moldova 25 august 2022	Alexandru Malacenco, Liliana Rotaru [ed.]. <i>Purgatoriul sovietic în Basarabia. Directive, ordine și indicații ale NKGB-MGB, 1944-1946.</i> , Chișinău: S.n. (Bons Offices), 2022, 520 p. ISBN: 978-9975-87-991-0	https://www.youtube.com/watch?v=u99bji8hX0&ab_channel=BibliotecaCentralaaBM

112.	ROTARU Liliana	Sesiunea anuală a Departamentului Istoria Românilor, Universală și Arheologie (ediția a VIII-a) de comunicări științifico-didactice, consacrată memoriei profesorului Ion Niculiță.	Universitatea de Stat din Moldova, Chișinău, Republica Moldova 26-27 mai 2022	<i>Cum a devenit ateismul științific disciplină academică</i>	Sesiunea științifică a Departamentului Istoria Românilor, Universală și Arheologie, ediția a 8-a, 27 mai 2022: In memoriam Ion Niculiță (1939-2022): Program. Rezumatele comunicărilor / USM, Facultatea de Istorie și Filosofie; ed.: Aurel Zanoci; com. org.: Aurel Zanoci [et al.]; com. șt.: Ion Eremia [et al.]. – Chișinău: CEP USM, 2022. pp. 65-66. ISBN 978-9975-159-41-8
113.	XENOFONTOV Ion Valer, MALCOCI Iulia	Sesiunea anuală a Departamentului Istoria Românilor, Universală și Arheologie (ediția a VIII-a) de comunicări științifico-didactice, consacrată memoriei profesorului Ion Niculiță.	Universitatea de Stat din Moldova, Chișinău, Republica Moldova 26-27 mai 2022	<i>Eugeniu Russev (1915-1982) – istoric între filologi, filolog între istorici</i>	Sesiunea științifică a Departamentului Istoria Românilor, Universală și Arheologie, ediția a 8-a, 27 mai 2022: In memoriam Ion Niculiță (1939-2022): Program. Rezumatele comunicărilor /ed.: Aurel Zanoci; com. org.: Aurel Zanoci [et al.]; com. șt.: Ion Eremia [et al.]. – Chișinău: CEP USM, 2022. pp. 69-70. ISBN 978-9975-159-41-8

2021

114.	DRAGNEV Demir, XENOFONTOV Ion	<i>Sesiunea anuală a Departamentului Istoria Românilor, Universală și Arheologie, ediția a VII-a</i>	Universitatea de Stat din Moldova 3-5 iunie 2021	<i>Naum A. Narțov – primul profesor universitar și doctor (habilitat) în domeniul istoriei din Moldova sovietică</i>	In: <i>Sesiunea științifică a Departamentului Istoria românilor, universală și arheologie.</i> Ed. VII, 4 iunie 2021. Program . Chișinău, Republica Moldova: CEP USM, 2021, pp. 77-78. ISBN 978-9975-152-09-9.
115.	ROTARU Liliana	<i>Sesiunea anuală a Departamentului Istoria Românilor, Universală și Arheologie, ediția VII</i>	Universitatea de Stat din Moldova 3-5 iunie 2021	<i>Ex nihilo nihil fit sau cum au creat sovieticii școlile superioare în RSSM după anexarea Basarabiei din 1940</i>	<i>Sesiunea științifică a Departa- mentului Istoria românilor, universală și arheologie.</i> Ediția VII, 4 iunie 2021. Program . Chișinău, Republica Moldova: CEP USM, 2021, pp. 77-78. ISBN 978-9975-152-09-9.
116.	ROTARU Liliana	<i>Conferință științifică Cercetarea istoriei și patrimoniului cultural local în contextul dezvoltării durabile a societății</i>	Universitatea Pedagogică de Stat „Ion Creangă” din Chișinău 24-25 septembrie 2021	Patrimoniul nou, dar vechi. Școli superioare din RSSM. 1940-1941.	Cercetarea istoriei și patrimoniului cultural local în contextul dezvoltării durabile a societății .: In Honorem Nicolae Chicuș, 24-25 septembrie 2021. Chișinău: CEP UPS "Ion Creangă", 2021, pp. 349-358. ISBN 978-9975-46-574-8..
117.	STEPANOV Georgeta,	<i>Conferința națională Învățământului superior moldovenesc de profil jurnalistic până la și după căderea comunismului.</i>	Universitatea de Stat din Moldova, 25 iunie 2021	<i>Obiective ale procesului didactic în învățământul superior moldovenesc de profil jurnalistic de până la și după căderea comunismului</i>	

118. XENOFONTOV Ion Valer	Sesiunea anuală a Departamentului Istoria Românilor, Universală și Arheologie, ediția a VII-a	Universitatea de Stat din Moldova 3-5 iunie 2021	„Problema națională” la Institutul de Stat de Medicină din Chișinău.	In: Sesiunea științifică a departamentului Istoria românilor, universală și arheologie. Ediția VII, 4 iunie 2021, Chișinău. Program. Chișinău, Republica Moldova: CEP USM, 2021, pp. 79-80. ISBN 978-9975-152-09-9.
2020				
119. STEPANOV Georgeta.	Conferința științifică națională <i>Creativitate în jurnalism</i> , Ediția VI-a,	Chișinău, USM, 12 februarie 2020.	<i>Cartea didactică de profil jurnalistic în RSS Moldovenească</i>	

Conducător de birou _____ ROTARU Liliana

